

А. В. Панченко, Р. Я. Корендо,
О. В. Ємашова

ЛІТО В ДИТЯЧОМУ САДКУ РАННІЙ ВІК

- Планування освітньої роботи на кожний тиждень
- Докладні розробки інтегрованих занять
- Дидактичні та рухливі ігри
- Літературний додаток

А. В. Панченко, Р. Я. Корендо,
О. В. Ємашова

ЛІТО В ДИТЯЧОМУ САДКУ РАННІЙ ВІК

- **Планування освітньої роботи на кожний тиждень**
- **Докладні розробки інтегрованих занять**
- **Дидактичні та рухливі ігри**
- **Літературний додаток**

Серія «Сучасна дошкільна освіта»

Панченко А. В.

П16 Літо в дитячому садку. Ранній вік. / А. В. Панченко, Р. Я. Корендо, О. В. Ємашова. — Харків: Вид-во «Ранок», 2020. — 144 с. — (Серія «Сучасна дошкільна освіта»).

ISBN 978-617-09-4830-4

Посібник пропонує інтегрований перспективно-календарний план, укладений за принципом блочно-тематичної організації освітнього процесу на літній період. Дана інтегрована система роботи включає діяльнісний підхід в роботі з дітьми раннього віку через пошуково-експериментальну діяльність, інноваційні технології. Цей посібник можна використовувати як робочий календарний план, в який необхідно вписувати відповідні дати та дні тижня, примітки щодо індивідуальної роботи з дітьми й поради для батьків.

УДК 373.2.016

Навчальне видання 0134163У
Серія «Сучасна дошкільна освіта» Підписано до друку 28.05.2020.
Формат 84×108/16. Папір друкарський.
Панченко Алла Вікторівна, Гарнітура Шкільна. Друк офсетний.
Корендо Раїса Яківна, Ум. друк. арк. 15,12.
Ємашова Олена Василівна
**ЛІТО В ДИТЯЧОМУ САДКУ.
РАННІЙ ВІК** ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кібальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.
Редактор *О. В. Гноїнська* E-mail: office@ranok.com.ua
Коректор *Н. В. Красна* Тел. (057) 719-48-65,
тел./факс (057) 719-58-67.
Регіональні представництва Київ – тел. (044) 229-84-01,
видавництва «Ранок»: e-mail: office.kyiv@ranok.com.ua,
Львів – тел. (067) 269-00-61,
e-mail: office.lviv@ranok.com.ua.
З питань придбання продукції Житомирі – (067) 122-63-60;
видавництва «Ранок» звертатися за тел.: Львові – (032) 244-14-36, (067) 340-36-60;
у Харкові – (057) 727-70-80; Миколаєві та Одесі – (067) 551-10-79;
Києві – (067) 449-39-65, (093) 177-05-04; Черкасах – (0472) 51-22-51;
Вінниці – (067) 534-51-62; Чернігові – (067) 440-88-93.
Дніпрі – (056) 785-01-74, (067) 635-19-85; E-mail: commerce@ranok.com.ua.
«Книга поштою»: вул. Котельниківська, 5, Харків, 61051
Тел. (057) 727-70-90, (067) 546-53-73.
E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

Разом дбаємо
про екологію та здоров'я

ВІДЕОУРОКИ
Віртуальна школа
РАНОК

ISBN 978-617-09-4830-4

© Панченко А. В., Корендо Р. Я.,
Ємашова О. В., 2020
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2020

ШАНОВНІ ВИХОВАТЕЛІ!

Пропонований інтегрований перспективно-календарний план освітньої роботи в групі від 2 до 3 років має на меті допомогти вам реалізувати завдання педагогічної діяльності відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти і за п'ятьма освітніми лініями, визначеними Програмою розвитку дітей до трьох років «ОБЕРІГ» (автор А. М. Богущ, лист МОН України від 24. 06. 2014 р. № 750):

- «Сенсорно-пізнавальний розвиток»;
- «Мовленнєвий розвиток»;
- «Емоційно-соціальний розвиток»;
- «Фізичний розвиток»;
- «Художньо-естетичний розвиток».

Видання укладене за принципом блочно-тематичної організації освітнього процесу на засадах інтеграції, що сприяє скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять).

Створений перспективний педагогічний досвід роботи ЗДО № 3 м. Енергодар «Цілісний розвиток дітей раннього віку. Інтегрований підхід», представлений у посібнику, був апробований на практиці як в колективі цього освітнього закладу, так і колегами міста й області. Він отримав високу оцінку педагогів-практиків, став лауреатом конкурсу на Міжнародній виставці «Інноватика освіти в Україні» в номінації «Інноватика в дошкільній освіті» і посів перше місце на Всеукраїнському конкурсі «Методичний супровід розвитку дітей раннього віку».

Реалізація освітніх завдань за різними розділами програми здійснюється під час щоденних інтегрованих занять, що проводяться в першій половині дня. Вони складаються із трьох блоків за різними освітніми лініями, об'єднаних в спільну організовано-пізнавальну діяльність. Тривалість інтегрованого заняття збільшується за рахунок зміни видів діяльності дітей після кожного блоку на 5 хв і загалом становить 15 хв.

Організовано-пізнавальна діяльність:

- інтегровані заняття (мовленнєвий розвиток + художньо-естетичний розвиток + сенсорно-пізнавальний розвиток);
- Інтегроване заняття (емоційно-соціальний розвиток + сенсорно-пізнавальний розвиток + мовленнєвий розвиток);
- інтегровані заняття (художньо-естетичний розвиток + сенсорно-пізнавальний розвиток + емоційно-соціальний розвиток).

Окрім того, у першій половині дня також проводяться заняття з **фізичного та художньо-естетичного розвитку**.

Навчальне навантаження визначено та складено відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2015 р. №446 «Про гранично допустиме навчальне навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності».

Навчальне навантаження на дитину влітку в групі раннього віку від 2 до 3 років

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Назва заняття	Рекомендована кількість занять на тиждень	Фактична кількість занять на тиждень	
Інтегроване заняття				
Ознайомлення із соціумом	Ознайомлення з соціумом	1	0,5	—
Ознайомлення з природним довкіллям	Ознайомлення з природним довкіллям	1	0,5	—
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	Музичне	4	—	1
	Малювання		0,25	—
	Ліплення/аплікація		0,25	—
Сенсорний розвиток	Сенсорика	2	0,25	—
	Конструювання		0,25	—
Логіко-математичний розвиток	—	—	—	—
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	Художньо-мовленнєва діяльність	2	0,5	—
	Розвиток рідного мовлення		0,5	—
Здоров'я та фізичний розвиток*	Фізична культура	2		1
Загальна кількість занять на тиждень			3	2
Додаткові освітні послуги за вибором батьків			—	—
Максимальна кількість занять на тиждень		10	5	
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)		1 год. 40 хв	60 хв	

Протягом тижня завдання освітніх ліній вирішуються у повсякденній діяльності дітей через впровадження в практику різних форм роботи поза розкладом занять:

— **мовленнєвий розвиток**: спостереження, дидактичні ігри та вправи, трудова діяльність, розвиток активного мовлення, впровадження технології Г. Домана;

— **фізичний розвиток**: фізкультурні заняття, культурно-гігієнічні навички, рухливі ігри, безпека життєдіяльності;

— **художньо-естетичний розвиток**: музичні заняття, музично-дидактичні ігри та вправи, образотворча діяльність, театралізована діяльність, конструювання, світ мистецтва;

— **емоційно-соціальний розвиток**: ігрова діяльність, соціалізація, індивідуальна робота з дітьми, робота з батьками та поради батькам.

Отже, запропоноване тематичне інтегроване планування на кожен тиждень року дає педагогу можливість не тільки системно дотримуватись програмових вимог у наданні якісної освіти, а й вирішувати завдання цілісного розвитку дітей раннього віку. Дана інтегрована система роботи включає діяльнісний підхід в роботі з дітьми раннього віку через пошуково-експериментальну діяльність, інноваційні технології: методику Глена Домана в мовленнєвому розвитку малюків, кінетичний пісок як нову технологію в розвитку малюків, ІКТ-технології в освітній роботі з дітьми відповідно до тематичного, перспективно-календарного планування.

Окремо слід зазначити переваги такого інтегрованого підходу, а саме:

- у дитини зростає інтерес до навчання, отже, поживляється освітній процес;
- вихователь постійно звертається до життєвого досвіду дітей;
- під час занять відбувається постійна зміна різних видів діяльності дітей;
- створюються сприятливі умови для розвитку творчості вихователя й дітей;
- інтегрування різних видів діяльності позбавляє дітей від перевтоми;
- вивільнений час можна із користю використовувати для інших форм роботи з дітьми, для їхньої самостійної діяльності.

А головне — педагог здійснює комплексну реалізацію освітніх завдань, спрямованих на цілісний розвиток дітей раннього віку. Отже, запропонований посібник є кварталним робочим планом для вихователів у групах раннього віку. До нього надається методичне забезпечення: розширені конспекти занять.

Вихователь-методист Р. Я. Корендо

ЧЕРВЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Літо красне — для малюків час прекрасний».

Мета: продовжувати розвивати і закріплювати знання дітей про літо; викликати емоційний відгук на красу природи під час спостереження за квітучими рослинами.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда про літо за ілюстрацією. Мета: учити дітей уважно слухати розповідь вихователя, відповідати на запитання; продовжувати вчити дітей складати розповідь із трьох речень за ілюстрацією; збагатити активний словник новими словами; продовжувати вчити дітей слухати і розуміти мовлення дорослого, розрізняти і правильно називати рослини (трава, квіти, кущі, дерева).</p> <p>2. Дидактична гра із сенсорного виховання «Збери квітку». Мета: розвивати дрібну моторику пальців та окомір; продовжувати вчити добирати кришечки за кольором, накручувати їх на різьбу</p>
Вівторок	
	<p>Музичне заняття</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Середа	
	<p>1. Вивчення вірша «Сонечко». Мета: учити дітей запам'ятовувати невеликий за обсягом віршований твір, звертаючи увагу на римовані слова рядків; розвивати слухову увагу, пам'ять.</p> <p>2. Малювання «Сонечко світить — травичка росте». Мета: учити дітей малювати вертикальні лінії (сонячні промінчики); закріпити знання назв кольорів</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Мішок яблук». Мета: навчити на прикладі мультфільму визначати особливості літа за станом природи та плодами, які дарує ця пора року</p>
П'ятниця	
	<p>1. Дидактична гра «Промінчики сонця». Мета: учити дітей створювати образ сонця, прикладаючи довгі і короткі промінчики до широкіх і вузьких отворів по краю площинного зображення сонця.</p> <p>2. Рухлива гра «Сонечко та дощик». Мета: учити дітей бігати один за одним по килиму, не заважаючи одне одному, за сигналом вихователя ховатися під парасолькою; розвивати увагу</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Сонце світить та гріє		Сюжетно-рольова гра «Лялька Тетянка збирається на прогулянку»
	Чому ми милуємося квітами?		Сюжетно-рольова гра «Лялька Тетянка гуляє» (назви предметів літнього одягу)
	Білі хмарки у небесній блакиті		Ігри з піском на майданчику
	Дерево черешні (будова, плоди)		Світловий планшет
	Екскурсія на город (зелена цибуля, кріп, петрушка)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Як звуть моїх рідних?»
	Дидактична гра «Збери намисто»		Гра «Моя родина»
	Дидактична гра «Де сховалася іграшка?»		Вправа «Поклич ласкаво»
	Дидактична гра «Сонечко»		Вправа-релаксація «Обнімайки»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Розкласти іграшки на місця (розподілити по зонах)	.....	
	Підмести пісок навколо пісочниці	.....	
	Зібрати врожай з'елені на городній ділянці	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Вивчення вірша Н. Поклад «Червень»	.....	
	Мовленнєва зарядка «Носику, умийся!»	.....	
	Розповідання казки «Вовк і семеро козенят» за допомогою мнемотехніки	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Літній розпорядок дня»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи під «Марш» (муз. О. Тілічеєвої, вір. А. Шибіцької). Мета: учити дітей чітко крокувати під музику, тримати коло.</p> <p>2. Слухання пісні «Веселе сонечко» (муз. Н. Шевченко, вір. В. Устиченко). Мета: учити дітей уважно слухати твір, формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «Веселе сонечко» (муз. Н. Шевченко, вір. В. Устиченко). Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відгукуватись на мелодію, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>4. Танець «Промінці» (муз. і вір. А. Чугайкіна). Мета: учити дітей виконувати танцювальні рухи з предметами (жовті стрічки) за прикладом вихователя.</p> <p>5. Музична гра «Гра зі стрічкою» (рос. нар. мелодія в обр. О. Тілічеєвої). Мета: учити дітей змінювати рухи відповідно до зміни музики</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити в дітей уміння ходити по обмеженій поверхні (між двома лініями); удосконалювати стрибок в довжину з місця; вправляти в метанні м'яча на дальність двома руками.</p> <p>Обладнання: м'ячі середніх розмірів за кількістю дітей; дві довгі мотузки.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг в колоні по одному й урозтіч.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Пташки махають крильцями»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Розвести руки в сторони та опустити. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Пташки шукають зернятка»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Присісти, постукати кілька разів пальчиком об підлогу. Підвестися та підняти руки вгору. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Пташки літають»: біг урозтіч, спокійна ходьба за вихователем.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Пройти 2–3 рази по доріжці завширшки 30–35 см (між двома довгими мотузками). Метання м'яча на дальність із-за голови обома руками. Повторити 3–4 рази. Стрибки в довжину з місця на двох ногах (відстань 40–50 см). Повторити 4–6 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Біжіть до мене». Повторити 3–4 рази. <i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Охайна поведінка за столом, користування серветкою		Музична гра «В автобусі»
	Купання в літньому басейні	Образотворча діяльність	
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Малювання сонечка крейдою на асфальті (паличкою на піску)
Рухливі ігри		Театралізована діяльність	
	«Мій дзвінкий веселий м'яч»		Показ казки «Мішок яблук» (на фланелеграфі)

Вихователь. Молодці, діти! У вас розквітла гарна квітуча галявина. Бджілці дуже сподобались ваші квіточки, вона вам дякує і запрошує до квітника, де літають її подружки.

Діти разом із вихователем підходять до квітника і спостерігають за бджілками, які кружляють над квітами. Після спостереження вихователь пропонує пограти в гру «Квіточки та бджілки». Кілька дітей «перетворюються» на бджілок, а решта стають «квіточками». За сигналом «бджілки» рухаються ігровим майданчиком під музичний супровід. Як тільки музика замовкає, «бджілки» мають швидко сісти поруч із якою-небудь «квіточкою». Гру повторюють кілька разів. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Вивчення вірша «Сонечко».

Мета: учити дітей запам'ятовувати невеликий за обсягом віршований твір, звертаючи увагу на римовані слова рядків; розвивати слухову увагу, пам'ять.

Тема 2. Малювання «Сонечко світить — травичка росте».

Мета: учити дітей малювати вертикальні лінії (сонячні промінчики); закріпити знання назв кольорів.

Обладнання: жовта та зелена фарби, ІКТ, відеопрезентація про сонечко.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик.

Вихователь. Діти, погляньте, яка сьогодні чудова погода. Сонечко яскраво світить і зігріває своїм теплом всю землю. Давайте простягнемо ручки, нехай їх сонечко зігріє. *(Діти простягають руки долонями вгору.)*

Розкажіть мені про сонечко. Яке воно? *(Жовте, тепле, променисте.)* Молодці! Сонечко нам за це посміхається. Я для вас сьогодні приготувала вірш. Зараз я прочитаю його, а ви уважно слухайте і повторюйте за мною. *(Вихователь читає рядки, діти повторюють їх, чітко промовляючи слова.)*

Хмарка за гай заховалась,
Сонце з небес посміхалось.
Добре, ясне, променисте,

Світле, привітне і чисте.
Якби ми його дістали,
Так би й розцілували!

Про що йдеться у вірші? *(Про сонечко.)* Яке сонечко? *(Добре, променисте.)*

Вихователь показує дітям відеоролик про сонечко, потім проводить образотворчу роботу.

Вихователь. Давайте зараз і ми намалюємо сонечко і травичку. Сідайте за столи. *(Педагог проводить образотворчу роботу. Діти сідають за столи з фарбами. Вихователь показує дітям малюнок з жовтим кругом.)*

- Що намальовано на аркуші? *(Коло.)*
- Якого воно кольору? *(Жовтого.)* На що схоже це коло? *(На сонечко.)*
- Чого немає в сонечка? *(Промінчиків.)*

Правильно, у сонечка немає промінчиків, ми йому промінчики намалюємо. *(Вихователь бере пензлик, вмочує його в жовту фарбу і показує дітям, як потрібно малювати. Діти малюють самостійно.)* Діти, яким кольором ми малювали промінчики? *(Жовтим.)* У сонечка з'явилися промінчики, воно тепер світить і зігріває землю. Що на землі росте? *(Травичка.)* Давайте намалюємо травичку. Діти, яким кольором ми намалювали травичку? *(Зеленим.)*

Вихователь показує, як необхідно малювати. Діти виконують роботу самостійно.

Наприкінці заняття вихователь хвалить дітей за виконану роботу і пропонує розглянути травичку на майданчику — чи схожа вона на намальовану?

Потім діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Дидактична гра «Промінчики сонця».

Мета: учити дітей створювати образ сонця, прикладаючи довгі і короткі промінчики до широких і вузьких отворів по краю площинного зображення сонця.

Тема 2. Рухлива гра «Сонечко та дощик».

Мета: учити дітей бігати один за одним по килиму, не заважаючи одне одному, за сигналом вихователя ховатися під парасолькою; розвивати увагу.

Обладнання: площинні зображення сонця; промінчики за кількістю дітей; парасолька; аудіозапис веселої музики; аудіозапис звуків дощу з грозою.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик.

Вихователь. Малята, погляньте: що світить у небі? *(Сонечко.)* Посміхніться йому, простягніть рученята і привітайтеся: «Сонечко, привіт!». До нас на веранду також зазирали сонечка-малятка. *(Вихователь заздалегідь розклала на пластикових тарілках жовті шаблони у формі кола та промінчики до них.)* Скільки їх? *(Багато.)* Тільки наші сонечка загубили промінчики. Ми їм допоможемо їх відшукати? *(Так.)*

Вихователь бере один шаблон і показує на ньому, як потрібно виконати творчу роботу.

Ось цей отвір вузький. Пальчик ледве-ледве проходить. А цей отвір широкий, пальчик легко просувається по ньому. *(Вихователь показує різні промінчики.)* Який це промінчик? *(Широкий.)* Який це промінчик? *(Вузький.)* Бачите, діти, широкий промінь визирає з-за вузького промінчика. А тепер я беру вузький промінець і вставляю його в вузький отвір на сонечку. А широкий промінь — в широкий отвір.

Діти виконують завдання. Коли вони впоруються з роботою, вихователь звертає увагу на те, що промінчики є довгі і короткі.

Вихователь. Покажіть пальчиком довгі промінчики, потім короткі. А якого кольору сонечко? *(Жовтого.)* Правильно. А тепер допоможіть мені зібрати зі столу сонечка, і будемо грати.

Вихователь проводить рухливу гру «Сонечко і дощик».

Для гри вихователь бере парасольку. За сигналом вихователя та під веселий музичний супровід діти рухаються майданчиком або беруться за руки і ходять по колу. Як тільки вихователь вмикає аудіозапис звуків дощу з грозою, діти біжать до нього і ховаються під парасолькою. Гру проводять 2–3 рази.

Після гри вихователь дає дітям жовту крейду (або палички) і пропонує намалювати велике сонечко. Сам малює коло, а малята малюють промінчики — короткі та довгі.

Педагог хвалить дітей за те, що вони разом добре впоралися із завданням.

Наприкінці заняття вихователь фотографує малят поруч із намальованим сонечком та разом із ними викладає в групу батьків у соцмережі.

●

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Н. Поклад

Червень

Одягнувши брилик свій,
Ходить червень-чародій.
Не спочине ні на мить —
Ягідки нам червонить:

Вишеньки-черешеньки,
І смачні сунічки;
Запашні шовковички
Та ще й полунички...

Сонечко

Хмарка за гай заховалась,
Сонце з небес посміхалось.
Добре, ясно, променисте,

Світле, привітне і чисте.
Якби ми його дістали —
Так би й розцілували!

Носику, умийся!

«Кранику, відкрийся!» (*Правою рукою робимо обертальні рухи, «відкриваючи» кран.*)
«Носику, умийся!» (*Вказівними пальцями обох рук розтираємо крила носа.*)
«Мийтеся одразу обидва ока!» (*Ніжно проводимо руками над очима.*)
«Мийтеся одразу обидва вуха!» (*Розтираємо долоньями вуха.*)
«Мийся, шийко!» (*Охайно рухами гладимо шию спереду.*)
«Мийся гарненько!» (*Гладимо шию ззаду, від основи черепа до грудей.*)
«Мийся, щічко, обливайся!» (*Охайними погладжуємо щоки.*)
«Бруде, бруде, з рук змивайся!» (*Тremo долоньки одна об одну.*)

Вовк і семеро козенят

Українська народна казка

Жила собі коза, і були в неї козенята. Зібралася вона якось по молоко. Покликала своїх діток і наказала:

— Тільки мені двері відчиняйте, більше нікого не пускайте. Коли я прийду, то заспіваю: «Дівчатка і хлоп'ятка, мої козенятка, ваша матуся прийшла, молочка принесла».

А цю пісню підслухав вовк, який стояв під вікном. Захотів він козенят обдурити. Та голос у вовка був дуже грубий, тож коли він заспівав, козенята зрозуміли, що то не їхня мама, і не пустили його.

Тоді вовк пішов до коваля і той викував йому нове горло. Але й це не допомогло — козенята не пустили вовка до хати, бо побачили його чорні лапи. Довелося вовку йти в пекарню, щоб пекар посипав йому лапи борошном. Почули козенята тонкий голос, побачили білі лапи і відчинили двері. Вовк увірвався і проковтнув їх усіх. Тільки найменше встигло заховатися. Наївся вовк, розлігся на зеленому лужку під деревом і заснув.

Незабаром повернулася коза і не знайшла своїх діток. Тільки найменше розповіло, що сталося. Забрала його матуся, і пішли вони до вовка. Коза взяла ножиці і розрізала живіт сонному вовкові. Звідти вибігли козенята живі й здорові.

А замість них зашила коза вовкові у живіт каміння. Прокинувся вовк і відчув таку спрагу, що побіг до криниці. Нахилився він, а каміння потягнуло вниз. Так він і шубовснув у криницю. І більше про лихого сірого злодія ніхто не чув.

ЧЕРВЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Хоч маленька ця комашка, не впізнати її важко!».

Мета: поглиблювати знання і уявлення дітей про особливості зовнішнього вигляду комах; виховувати бережливе ставлення до живих істот.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Розглядання іграшкової мурахи. Мета: учити дітей показувати і правильно називати частини тіла мурахи (лапки, тулуб, голова, очі); розвивати увагу та пам'ять.</p> <p>2. Аплікація «Будинок для мурахи» (колективна робота). Мета: формувати у дітей вміння сприймати та впізнавати об'єкти природи (мурашник); закріплювати знання назв основних кольорів; допомагати малюкам орієнтуватися в просторі, розташовуючи силуети комах на аркуші, та робити елементарні узагальнення; розвивати пізнавальну потребу малят</p>
Вівторок	
	<p>Музичне заняття</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Середа	
	<p>1. Читання уривка з казки «Муха-Цокотуха». Мета: формувати у дітей реалістичне уявлення про комах; вивчити чотири рядки з твору напам'ять; розвивати мовлення й пам'ять.</p> <p>2. Ліплення «Печиво для Мухи-Цокотухи». Мета: викликати у дітей бажання гратися піском; збагатити їхнє уявлення про пісок як ігровий матеріал; ознайомити з поняттями «вологий», «сухий»; звернути увагу на те, що ліпити можна не тільки з глини, пластиліну, а й з піску; навчати утворювати з нього форми засобом притискання піску долонями</p>
Четвер	
	<p>1. Перегляд відеоролика про життя жуків. Мета: учити дітей утримувати увагу під час перегляду відеоролика тривалістю 3 хв, відповідати на запитання вихователя та проговорювати нові слова.</p> <p>2. Фізкультурне заняття на свіжому повітрі</p>
П'ятниця	
	<p>1. Розглядання іграшкової бджілки. Мета: учити дітей показувати і правильно називати частини тіла бджоли (лапки, тулуб, крильця, голова, вусики, очі); учити вимовляти звуконаслідування «дж-ж-ж»; розвивати артикуляційний апарат.</p> <p>2. Малювання: «Квіти для бджілки». Мета: викликати у дітей інтерес до нетрадиційної техніки малювання; закріпити знання червоного і зеленого кольорів; розвивати уяву; виховувати охайність під час роботи</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Життя у мурашнику		Сюжетно-рольова гра «Вкладаємо іграшку спати»
	Як працюють бджілки?		Сюжетно-рольова гра «В гостях у Мухи-Цокотухи» (поведінка в гостях)
	Мухи-цокотухи і комарики-дударики		Гра у пісочниці «Приготуємо печиво для Мухи-Цокотухи»
	Красень метелик і красуня сонечко		Гра у пісочниці «Відшукаємо іграшку»
	Сонце та вітер улітку	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Гра «Хороші звички»
	Дидактична гра «З якої квітки метелик?»		Вправа «Поклич ласкаво»
	Дидактична вправа «Збери цятки сонечка»		Вправа-релаксація «Обнімайки»
	Дидактична гра «Прикрась метелика»		Гра на гойдалці «Покатаємось по черзі»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Підмести пісок навколо пісочниці	....	
	Зібрати врожай зелені на городній ділянці		
	Зібрати після гри в пісочниці і помити іграшки (совочки, формочки, відерця)		
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Розповідь вихователя «Мурахи-помічники»	....	
	Вивчення вірша Н. Гуркіної «Про сонечко»		
	Читання твору Лесі Українки «Казка про трьох метеликів»		
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Харчування дітей у літній період»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи під «Марш» (муз. О. Тілічеєвої, вір. А. Шибіцької). Мета: учити дітей чітко крокувати під музику, тримати коло.</p> <p>2. Слухання пісні «Жук» (муз. В. Карасьової, вір. Н. Френкель). Мета: учити дітей уважно слухати твір, виконувати ритмічні рухи.</p> <p>3. Вивчення пісні «Веселе сонечко» (муз. Н. Шевченко, вір. В. Устиченко). Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відгукуватися на мелодію, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>4. Танець «Промінці» (муз. і вір. А. Чугайкіна). Мета: учити дітей виконувати танцювальні рухи з предметами (жовті стрічки) за прикладом вихователя.</p> <p>5. Музична гра «Гра зі стрічкою» (рос. нар. мелодія в обр. О. Тілічеєвої). Мета: учити дітей змінювати рухи відповідно до зміни музики</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити в дітей уміння ходити та бігати, змінюючи напрямок за сигналом вихователя; удосконалювати вміння лазити по гімнастичній драбині. Обладнання: гімнастична стінка.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба врозтіч, біг за вихователем (використовувати всю площу майданчика). <i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Радіємо сонечку»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Розвести руки в сторони та опустити. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Назустріч сонечку»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Підняти руки вгору, потягнутися, опустити руки через сторони. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Усміхнемося сонечку»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, руки на поясі. Нахили вправо-вліво. Повторити 4–6 разів.</p> <p>4. Вправа «Покотилося сонечко небом»: повільний біг по колу за вихователем протягом 2 хв.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів. Лазіння по гімнастичній стінці (вправляти дітей в самостійному виконанні вправи 2–3 рази).</p> <p>III. Рухлива гра «Доженіть мене». Повторити 3–4 рази. <i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Ретельне миття рук після прогулянки та перед прийманням їжі, користування рушником		Пісня-гра «Ми йдемо» (муз. М. Шутя)
	Догляд за чистотою одягу та взуття після гри в пісочниці	Образотворча діяльність	
	Бесіда «Умиваємо обличчя»		Ліплення (або малювання) «Урожай з городу та садочка»
Рухливі ігри		Театралізована діяльність	
	«До нас прилетіли метелики»		Показ фрагмента казки «Муха-Цокотуха»

Вихователь. Малята, а ви знаєте, як називається будинок мурах? (*Відповіді дітей.*) Будинок мурах називається мурашник. (*Діти повторюють.*) А тепер ми пошукаємо мурашник у нас на майданчику або на квітнику.

Діти разом з вихователем шукають мурашник та розглядають його.

Діти, наш мураха прийшов до нас в гості зі своїми друзями, але в них немає будиночка. Давайте допоможемо розмістити друзів мурахи до мурашника.

Діти разом з вихователем проходять за стіл. На столі лежить аркуш паперу формату А-3, на якому намальований мурашник.
У кожної дитини на тарілочці лежить вирізаний мураха, клей-олівець та серветка.
Вихователь бере паперового мураха, змащує його клеєм зі зворотного боку (білого) та приклеює на мурашник, витираючи залишки клею серветкою. Потім діти самостійно по черзі приклеюють своїх мурах, розташовуючи їх навколо мурашника або на його зображенні.

Вихователь. Діти, подивіться, який гарний у нас мурашник! (*Малята милуються своєю роботою.*) Наш мураха дякує вам за те, що допомогли знайти будиночок йому й його товаришам. Але їм вже час повертатися додому.

Мураха прощається з дітьми.

Заняття закінчується. Діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Читання уривка з казки «Муха-Цокотуха».

Мета: формувати у дітей реалістичне уявлення про комах; вивчити чотири рядки з твору напам'ять; розвивати мовлення й пам'ять.

Тема 2. Ліплення «Печиво для Мухи-Цокотухи».

Мета: викликати у дітей бажання гратися піском; збагатити їхнє уявлення про пісок як ігровий матеріал; ознайомити з поняттями «вологий», «сухий»; звернути увагу на те, що ліпити можна не тільки з глини, пластиліну, а й з піску; навчати утворювати з нього форми засобом притискання піску долонями.

Обладнання: іграшкова Муха-Цокотуха; совочки для гри в пісочниці.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти сидять на лавочці біля пісочниці. Вихователь пропонує послухати та відгадати загадку.

Вихователь. Діти, зараз я загадаю загадку, а ви спробуйте відгадати, про кого в ній ідеться і з якої казки ця героїня.

Прилетіла цокотуха,
Щось торочить понад вухом.
Всім набридла байка ця,
Без початку і кінця. (*Муха-Цокотуха.*)

Так, малята, ця загадка про Муху-Цокотуху. А ось і сама героїня завітала до нас у дитячий садок в гості. (*Вихователь показує іграшкову Муху-Цокотуху.*) Діти, давайте привітаємось з нашою гостею. (*Діти вітаються.*)

Сьогодні у Мухи-Цокотухи свято — день народження. Цього дня дарують подарунки, і я приготувала вам чудову казку про нашу іменинницю. Тому сідайте зручніше на лаву і зараз я вам та нашій іменинниці зачитаю уривок з казки, яка так і називається — «Муха-Цокотуха».

Вихователь читає уривок з казки К. Чуковського, а діти уважно слухають. Потім перші чотири рядки діти промовляють разом з вихователем 3–4 рази.

Вихователь. Малята, а що ще потрібно робити на день народження? (*Пригощати гостей.*) Так, малята. Тому зараз ми наліпимо печива для нашої іменинниці.

Діти разом з вихователем йдуть до пісочниці, де вже приготовані совочки.

Діти, подивіться уважно: що насипано в пісочниці? (*Відповіді дітей.*) Попробуйте пісок долоньками: який він? (*Відповіді дітей.*) Так, малята, він вологий. Як ви гадаєте, що ми можемо зробити з вологого піску? (*Пасочки.*) Зараз ми ліпитимемо печиво для нашої іменинниці.

Діти разом з вихователем спочатку роблять кульки з піску, а потім притискають долоньками.

Вихователь під час роботи допомагає закріпити поняття «велика», «маленька». У спільній діяльності педагог звертає увагу дітей на послідовність ліплення: спочатку кулька, потім притискання.

Вихователь. Молодці, малята! Ви наліпили багато печива для Мухи-Цокотухи! Тепер його вистачить, щоб пригостити всіх гостей. Муха-Цокотуха вам дякує. А щоб весело завершити нашу зустріч, давайте проведемо хоровод «Коровай» для нашої гості.

Муху-Цокотуху садять у центрі кола, яке діти утворюють разом із вихователем. Малята та педагог проводять хоровод. Після хороводу Муха-Цокотуха прощається з дітьми.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Розглядання іграшкової бджілки.

Мета: учити дітей показувати і правильно називати частини тіла бджоли (лапки, тулуб, крильця, голова, вусики, очі); учити вимовляти звуконаслідування «дж-ж-ж»; розвивати артикуляційний апарат.

Тема 2. Малювання: «Квіти для бджілки».

Мета: викликати у дітей інтерес до нетрадиційної техніки малювання; закріпити знання червоного і зеленого кольорів; розвивати уяву; виховувати охайність під час роботи.

Обладнання: іграшкова бджілка; баночки з червоною та зеленою фарбами (за кількістю дітей); аркуш паперу; відро з водою; цукерки для дітей.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти сидять на стільчиках або на лаві на веранді.

Вихователь. Сьогодні ми вирушимо на казкову галявину, де ростуть найгарніші квіти. Готові до подорожі? (*Відповіді дітей.*)

Вихователь проводить рухливу гру «По рівненькій доріжці». Діти повторюють рухи за вихователем.

По рівненькій доріжці
Крокують наші ніжки
Ось так, ось так.

А тепер по купинах
Стриб-скік, стриб-скік.

Вихователь. Малята, подивіться, скільки на нашому квітнику гарних квіточок. Яких вони кольорів? (*Жовті, червоні, білі.*) А листочки якого кольору в квітів? (*Зелені.*) Молодці! (*Чується дзижчання, вихователь просить дітей прислухатися.*)

Ой діти, ви це чуєте? А ну давайте прислухаємося. (*Показує іграшкову бджілку.*) Хто це до нас прилетів? (*Бджілка.*) Подивіться, які у бджілки крильця, а які вусики!

Діти разом з вихователем розглядають бджілку і називають частини її тіла: тулуб, крильця, лапки, голова, вусики, очі.

Вихователь. Малята, а як ви думаєте, навіщо бджілка прилетіла на квітник? (*Вихователь розповідає, що бджілка прилетіла на квітник за пилком, з якого зробить солоденький медок.*) Діти, а давайте намалюємо нашій бджілці галявину з квіточками.

Діти проходять за столи. На столах стоять червона та зелена фарби на кожному дитині, а також аркуші паперу.

Вихователь. Малята, ми прийшли в гості до фарб. Якого кольору фарби нас зустрічають? (*Відповіді дітей.*) Так, ми в гостях у червоної та зеленої фарби. Зараз я вам покажу, як ми малюватимемо квіти. Малювати квітку я буду долонькою, для цього я візьму пензлик і подружу його з червоною фарбою, а потім розмалюю собі долоньку. (*Показує, як потрібно наносити фарбу на поверхню долоні.*) Потім прикладу пофарбовану долоньку до аркуша. Це буде квітка. Помию руку у відеречку з водою. Потім свій пальчик я подружу із зеленою фарбою і намалюю ним під квіточкою зелену лінію. Це буде стебло. Ось і вийшла квітка.

Далі діти самостійно виконують колективне творче завдання, малюють квіти. Вихователь стежить, щоб вони охайно поводитися з фарбами, не змішували і не плутали їх.

Вихователь. Молодці, малята, добре постаралися. Дівчатка і хлопчики, подивіться, що принесла нам бджілка за те, що ми намалювали для неї таку чарівну галявину! (*Показує горщик із медом.*) Діти, у цьому горщику мед. (*Діти розглядають горщик з медом, а потім смакують.*) Скажемо нашій бджілці: «До побачення!».

Діти дякують бджілці за гостинці та прощаються з нею. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

К. Чуковський

Муха-Цокотуха (Уривок)

Муха, Муха-Цокотуха,
Золотава чепуруха!
Муха стежкою пішла,
Муха грошика знайшла.
Пішла Муха на базар
Та й купила самовар:
— Гей, тарганчики, приходьте,
Я вас чаєм пригощу!
Таргани поприбігали,
Всі склянки повипивали,
А комашки —
По три чашки

З молоком
І пиріжком:
Нині Муха-Цокотуха
Іменинниця!
Прибігали і блошечки,
Дарували черевички,
Не звичайні — з передками,
З золотими підківками.
Прилетіла з поля
Тітонька бджола,
Мусі-Цокотусі
Меду принесла...

Н. Гуркіна

Про сонечко

Розпустило коси сонце,
Заглядає у віконце:
Хто ще щічки не помив?
Хто зарядку не зробив?

Хто не слухається маму?
Хто не склав свою піжаму?
Хто в цю пору іще спить?
Будем сплюшку цю будить!

С. Майданська

Вірш про мурашу

Ох-ох-ох! Ах-ах-ах!
Жив на світі цар Мурах,
І цариця Мурашиця,

І царівна Мурахівна.
Знають всі: мурашки —
Корисні комашки.

Загадка

Прилетіла цокотуха,
Щось торочить понад вухом.

Всім набридла байка ця
Без початку і кінця. (*Муха.*)

Розповідь про мурах

Мурашки дуже маленькі, але приносять велику користь. Вони розпушують ґрунт, коли будують свої мурашники. Вони надзвичайно працьовиті. Кожен вміло робить свою справу. Мурашки захищають ліси від шкідників. Переносять на великі відстані насіння, з якого згодом виростуть рослини. Вони справжні друзі природи.

За мурашками цікаво спостерігати, вони дуже дружні. Завжди знають дорогу додому.

Леся Українка

Казка про трьох метеликів

Були собі три метелики: один білий, другий червоний, а третій жовтий. Вони весело літали цілий день у великому саду, в сонячному світлі, перелітали з квітки на квітку, куштували медок і летіли далі. Час їм дуже швидко минав. Вони так загралися, що й не зогляділися, що сонечко сховалося за хмари і пустився дощ. Змокли метелики. Полетіли вони до своєї хатки, аж там біда: двері замкнені, а ключа ніде не можна знайти. Що тут робити? За той час, що стояли перед дверима та не знали, що робити, змокли страшенно. Насилу вже крильцями ворушили. Ледве долетіли до туліпана, червоного з жовтими крапочками. Попросили його захисту:

— Любий туліпанчику, просимо тебе, відчини свій келих та сховай нас від дощу!

Тулiпан подивився на них і промовив:

— Жовтого й червоного прийму, а білий нехай застається надворі.

Але обидва метелики, жовтий і червоний, промовили:

— Коли ти не хочеш захистити нашого братика, білого метелика, то й ми краще на дощі будемо мокнути.

Метелики смутні полетіли до білої лілеї. Попросили й її, щоб сховала їх від дощу, але вона погоджувалася прийняти тільки білого. Тоді й він промовив:

— Сам-один не хочу ховатися в тебе! Або вже разом зі своїми братами десь знайдемо захист, або вже вкупі бідувати будемо.

Почуло це з-за хмар сонечко, і схотілося йому побачити тих приятелів, що так один за одного обстоювали. Продерлося крізь хмари й кинуло на метеликів своє проміння. Зараз крильця їхні висохли, і самі вони зігрілися і знов літали, танцювали й раділи, як раніше, аж до самого вечора. А як сонечко зайшло за гору, то метелики полетіли додому спати.

Бесіда про брудні і чисті руки

Діти, ми вирушаємо з вами до острова, який називається «Догляд за руками, тілом і волоссям». Зараз я роздам вологі серветки. Витріть ними руки.

Подивіться на чисту серветку і на ту, якою тільки-но витерли руки. Що ви бачите? Чому серветка брудна? (*Відповіді дітей.*)

Коли треба мити руки? Чому? (*Відповіді дітей.*)

Запам'ятайте: ми повинні постійно стежити за чистотою рук. Їх потрібно мити після кожного відвідування туалету, перед вживанням їжі, після повернення з прогулянки. На руки потрапляє безліч мікробів, що можуть бути збудниками небезпечних хвороб.

Давайте уявно покажемо, як треба мити руки:

— закачайте рукави;

— відкрийте кран і намочіть руки;

— візьміть мило і намильте руки;

— мийте руки так, ніби вони перекочуються одна по одній;

— сполосніть і витріть руки рушником.

Тепер ви знаєте, що чисті руки — це запорука здоров'я.

ЧЕРВЕНЬ

Тиждень 1 2 3 4

Проблемна тема: «Хлюп-хлюп-хлюп водичка — буде чистим личко».

Мета: продовжувати формувати в дітей уявлення про явища природи (дощ, гроза); закріпити знання про властивості води та її значення для людини й інших живих істот.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Читання потішки «Водичко, водичко». Мета: вправляти дітей у запам'ятовуванні та відтворенні знайомої потішки; розвивати виразність мовлення та силу голосу.</p> <p>2. Експеримент з водою «Чи має вода смак?». Мета: дати дітям уявлення про основні властивості води (прозорість, безбарвність, відсутність запаху, здатність розчиняти деякі речовини); розвивати активне пізнавальне ставлення до неживої природи, дослідницький підхід до пізнання властивостей води; дослідження води без смаку, солоної, солодкої</p>
Вівторок	
	Музичне заняття ....
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Властивості води». Мета: вправляти дітей у визначенні на дотик температури води (тепла, холодна); формувати уявлення про її властивості.</p> <p>2. Пошуково-експериментальна діяльність «Як рослини п'ють воду?». Мета: продемонструвати, що рослини поглинають воду нижніми частинами (корінням), у зрізаних рослин цю функцію виконують стебла; вода завжди буде поглинатися знизу, а потім розноситься в усі частини рослини (стебло/стовбур, гілки, листки)</p>
Четвер	
	<p>1. Перегляд мультфільму «Капітошка». Мета: пояснити на прикладі мультфільму, як вода змінює свій стан; учити відповідати на запитання за змістом твору.</p> <p>2. Фізкультурне заняття</p>
П'ятниця	
	<p>1. Спостереження за акваріумною рибкою. Мета: знайомити дітей з тваринами, які існують у воді; учити правильно називати частини тіла риби; закріпити в активному словнику назву жовтого кольору.</p> <p>2. Аплікація «Рибки в акваріумі» (колективна робота). Мета: учити дітей розташовувати рибку по всій площі аркуша, правильно називати кольори (червоний, жовтий)</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	За росю		Сюжетна гра «Їдемо в гості до бабусі поливати город»
	За дощем		Сюжетна гра «Хтось в гості до нас поспішає»
	Властивості води		Ігри з піском «Ліпимо рибку з піску», «Веселі будиночки»
	Як рослини п'ють воду?		Гра з піском «Чарівна паличка» (малювання на піску)
	Експеримент «Вода чиста і брудна»	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Гра «Можна — не можна»
	Дидактична гра «Маленькі рибалки»		Вправа «Як тебе звати?»
	Дидактична гра «Де чії дітки?»		Вправа «Привітаймося»
	Дидактична гра «Зроби намисто»		Вправа «Упізнай за світлиною»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Прибрати в куточку природи	....	
	Помити іграшки після гри на майданчику		
	Полити квіти на клумбі		
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Читання казки «Сила дощу та дружби»	....	
	Вивчення вірша Ю. Долинської «Той здорові зубки має»		
	Вивчення вірша А. Костецького «Котик прокидається»		
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація психолога «Хто головний в пісочниці?» Медична консультація «Безпека дитини на воді»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Ходимо, бігаємо» (муз. О. Тілічеєвої, вір. Н. Френкель). Мета: учити дітей рівномірно крокувати, не обганяючи одне одного, бігати, не штовхаючись.</p> <p>2. Слухання пісні «Умивання» (муз. А. Олександрова, вір. В. Вікторова). Мета: учити дітей уважно слухати твір, сприймати його цілісність, формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «Водичка» (муз. Н. Шевченко, вір. Г. Демченко). Мета: виховувати бажання прислухатися до мелодії, підспівувати дорослому, дотримуючись ритму.</p> <p>4. Танець «Маленька полька» (муз. О. Тілічеєвої, вір. А. Шибіцької). Мета: розвивати в дітей чуття ритму під час виконання рухів, умінь змінювати рухи відповідно до тексту.</p> <p>5. Музична гра «Хованки» (муз. в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей змінювати напрямок бігу відповідно до зміни музики</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити вміння дітей ходити в колоні по одному; вправляти в киданні торбинки з піском у горизонтальну ціль правою та лівою рукою; удосконалювати стрибки в довжину з місця; вчити під час кидка дотримуватися вказаного напрямку.</p> <p>Обладнання: торбинки з піском (за кількістю дітей); довга мотузка; два обручі для метання у ціль.</p> <p style="text-align: center;">Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Чергування ходьби та бігу в колоні по одному (під час ходьби не поспішати та не човгати ногами).</p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Іванці-киванці»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, руки на поясі. Нахили голови праворуч-ліворуч (вухом торкається плеча). Повернутись у в. п. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Тягнемося до сонечка»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, ноги нарізно, руки вздовж тулуба. Стати на носки, підняти руки через сторони. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Пташенята»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, ноги нарізно. Повороти тулуба праворуч-ліворуч, руки розводити в боки долоньками вгору.</p> <p>4. Стрибки на обох ногах із просуванням уперед.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання торбинок в горизонтальну ціль (в обруч) правою та лівою рукою з відстані 80–100 см. Повторити 4–5 разів.</p> <p>Стрибки в довжину з місця через мотузку. Повторити 4–5 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Бульбашка».</p> <p>Повторити 3–4 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем на носочках</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Охайна поведінка за столом (сідання та вставання)		Музична гра «Дзвіночок і барабан» (розрізання звуків)
	Купання в літньому басейні (біг парами «Конячки», підстрибування у воді «Хто вище?»)	Образотворча діяльність	
	Утримування правильної постави за столом під час заняття		Малювання аквареллю по вологому паперу «Дощик»

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Бульбашка»		Інсценування потішки «Водичко, водичко»
	«Прокоти м'яч»		Показ вистави за казкою «Ріпка» (тіньовий театр)
	«Доженіть мене»	<i>Конструювання</i>	
	«Я — мишенятко»		Викладання з будівельного конструктора «Доріжка»
	«Знайдіть свій колір»	<i>Світ мистецтва</i>	
Безпека життєдіяльності			Розглядання ілюстрацій до казки К. Чуковського «Федорине горе»
Навчати дітей правил безпечної поведінки із водою: — не сміятися, коли п'єш; — не ковзатися по калюжі, що на підлозі; — не штовхатися і не бризкатися у басейні			Слухання аудіозапису «Музика дощу»
			Розглядання малюнків дітей старшої групи
			Гра на ксилофоні «Веселі краплинки»

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ **День тижня:** понеділок.

Тема 1. Читання потішки «Водичко, водичко».

Мета: вправляти дітей у запам'ятовуванні та відтворенні знайомої потішки; розвивати виразність мовлення та силу голосу.

Тема 2. Експеримент з водою «Чи має вода смак?».

Мета: дати дітям уявлення про основні властивості води (прозорість, безбарвність, відсутність запаху, здатність розчиняти деякі речовини); розвивати активне пізнавальне ставлення до неживої природи, дослідницький підхід до пізнання властивостей води; дослідження води без смаку, солоної, солодкої.

Обладнання: іграшка Капітошка; прозорі склянки з водою (за кількістю дітей), сіль, цукор.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти стоять в колі на майданчику.

Вихователь. Малята, до нас в гості у садочок прийшов Капітошка. (Показує іграшку.) Давайте ми з вами привітаємося з Капітошкою. (Діти вітаються.) Капітошка приготував вам ось таку загадку. Послухайте її уважно та спробуйте відгадати.

Узимку тверда та м'яка,
А влітку — рідка.
То нечутна, то шумить,

А то навіть закипить.
Як нема її — біда!
Усі зуть її...(вода).

Так малята, молодці, це — вода. А ви знаєте, де живе водичка? (Відповіді дітей.) А я знаю веселу забавлянку про водичку. Послухайте уважно. А потім ми разом з вами розповімо її Капітошці.

Вихователь читає забавлянку. Потім діти переказують її, змінюючи силу голосу, — спочатку тихо, а потім голосніше.

Вихователь. Молодці, діти! Капітошці сподобалось, як ви розповідали забавлянку. Скажіть, а ви знаєте, яка на смак буває водичка? *(Відповіді дітей.)* Давайте підійдемо до столика та переконаємося в цьому.

Діти разом з вихователем підходять до столика, де стоять склянки з водою. Вихователь пропонує дітям покуштувати воду.

Вихователь. Яка вода? *(Відповіді дітей.)* А зараз я додам у склянки трохи солі. Як ви думаєте, яка тепер вода на смак? *(Відповіді дітей.)*

Вихователь в чисту воду додає цукор та дає дітям спробувати. Діти куштують.

Вихователь. Яка зараз вода на смак? *(Відповіді дітей.)* Малята, давайте розкажемо Капітошці, якою може бути вода на смак. *(Діти розповідають, що вода буває солодка, солонка або без смаку.)* Отже, малята, і ти, любий Капітошко, тепер будете знати, що смак води може бути різним, що сіль та цукор змінюють його.

Малята, нашому гостеві час повертатися додому, тому давайте скажемо Капітошці: «Добачення!».

Діти прощаються з Капітошкою. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: середа.

Тема 1. Дидактична гра «Властивості води».

Мета: вправляти дітей у визначенні на дотик температури води (тепла, холодна); формувати уявлення про її властивості.

Тема 2. Пошуково-експериментальна діяльність «Як рослини п'ють воду?».

Мета: продемонструвати, що рослини поглинають воду нижніми частинами (корінням), у зрізаних рослин цю функцію виконують стебла; вода завжди буде поглинатися знизу, а потім розноситися в усі частини рослини (стебло/стовбур, гілки, листки).

Обладнання: іграшкова краплинка; вирізані з картону краплинки; два відерця синього та червоного кольору; три прозорі ємності, живі квіти ромашки; харчові барвники (синій, зелений, червоний).

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти сидять на килимі. Лунає стукіт у двері. Вихователь заносить іграшкову краплинку.

Вихователь. Малята, погляньте: хто до нас завітав у гості? *(Краплинка.)* Але чомусь вона сумна. *(Вихователь прислухається до іграшки, ніби вона говорить, що з нею щось сталося.)* Діти, краплинка загубила своїх сестричок — маленьких краплинок. Допоможемо їй знайти їх? *(Відповіді дітей.)* Я пропоную всім нам вирушити на пошуки краплинок.

Діти разом із вихователем обходять приміщення групи. Вихователь проводить бесіду «Де живе вода?». Підводить дітей до різних об'єктів, і малята визначають, чи пов'язані вони якимось чином із водою. Якщо так, то на такий об'єкт вихователь прилаштовує краплинку.

Бесіда «Де живе вода?»

- Акваріум — предмет, в якому живуть у воді рибки, без неї вони загинуть, їм потрібно багато води, щоб плавати. *(Приклеюють крапельку.)* Діти, а яка вода потрібна рибкам — чиста чи брудна? *(Відповіді дітей.)* За рибками потрібно доглядати, чистити акваріум, міняти воду, стежити, щоб рибкам в ньому було затишно.
- Мийка — предмет, яким користується помічниця вихователя. Їй потрібно багато води, щоб мити посуд, витирати пил, прибирати в групі. *(Приклеюють крапельку.)*
- В ігровому куточку вода потрібна, щоб мити брудні іграшки і прати лялькам одяг. *(Приклеюють крапельку.)*

- У туалетній кімнаті вода потрібна, щоб діти могли мити руки і обличчя. (*Приклеюють крапельку.*)
- У куточку природи квіти треба поливати. Вони живі, без води засохнуть, зав'януть, їм потрібна вода. (*Приклеюють крапельку.*)

Вихователь. Діти, а ви знаєте, як рослини п'ють воду? (*Відповіді дітей.*) Зараз ми разом з краплинкою проведемо дослід.

Діти підходять до столика, де стоять три прозорі ємкості з водою. Вихователь по черзі додає у воду харчовий барвник (зелений, синій, червоний), звертаючи увагу дітей, якого кольору стала вода. Потім ставить в кожну ємність квіти з білими пелюстками (ромашка).

Вихователь. Малята, ми поставили наші квіти у вази і завтра зранку побачимо, якого кольору будуть пелюстки на квітах. (*Ранкове спостереження наступного дня.*)

Краплинка тепер знає, скільки в нашій групі живе сестричок-краплинок, які приносять нам велику користь. І ми з дітками обіцяємо їх берегти, марно воду не витратити, а витратити її за призначенням. А тепер підемо на майданчик та пошукаємо, де живе водичка на майданчику.

Діти йдуть на прогулянку. На майданчику заняття продовжується.

Вихователь. Скажіть, малята, а ви знаєте, якою буває водичка на дотик? (*Тепла, холодна.*) Давайте підійдемо до столика та переконаємося в цьому.

Вихователь разом з дітьми підходить до столика, де стоять два відерця синього та червоного кольору. Діти по черзі визначають на дотик, яка вода у синьому відерці і яка в червоному.

Вихователь. Яка водичка в синьому відерці? (*Холодна.*) А в червоному? (*Тепла.*) От ми і переконалися, що вода буває холодною і теплою. Ми сьогодні дізналися дуже багато нового про водичку. Знаємо, де вона живе в нашій групі. Знаємо, для чого вона потрібна та якою буває. Але краплинка пропонує вам подумати: де живе вона на майданчику? Відшукайте її.

Діти разом з вихователем розглядають, де ще живе водичка (на квітнику у ґрунті, у пісочниці, де мокрий пісок, у хмаринці, звідки йде дощик, тощо).

Краплинка дякує малюкам за цікаву подорож та прощається з ними.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Спостереження за акваріумною рибкою.

Мета: знайомити дітей з тваринами, які мешкають у воді; вчити правильно називати частини тіла риби; закріпити в активному словнику назву жовтого кольору.

Тема 2. Аплікація «Рибки в акваріумі» (колективна робота).

Мета: вчити дітей розташовувати рибок по всій площі аркуша, правильно називати кольори (червоний, жовтий).

Обладнання: маленький акваріум з рибками; великий аркуш паперу (ватман); рибки з кольорового паперу (для кожної дитини); клей-олівець (за кількістю дітей); серветки.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти граються на майданчику. Помічник вихователя виносить маленький акваріум з рибкою.

Вихователь. Малята, підійдіть до мене та погляньте, хто оселився в нашій групі! (*Діти підходять до вихователя і розглядають акваріум з рибками.*) Давайте сядемо за стіл і уважно розглянемо нових мешканців нашого живого куточка. (*Діти разом з вихователем сідають за стіл.*) Що це таке, малята? (*Акваріум.*) А хто живе в акваріумі? (*Рибки.*) Ось послухайте, який вірш я знаю про рибок.

В акваріумі рибки
Хлюпоцуться, грають,

В акваріумі рибки
Нам пісенькі співають.

Та пісеньок не чути
Зовсім у воді,

Бо зовсім безголосі
Красуні ці малі.

Діти повторюють вірш разом із вихователем 2–3 рази, імітуючи рухи рибок.

Вихователь. Діти, чи подобаються вам рибки? *(Так)*. А що вони вміють робити? *(Плавати, пірнати, махати хвостиком.)* Погляньте: у рибки є голова, тулуб, хвостик, плавці. *(Вихователь просить дітей повторити частини тіла рибки.)* Малята, а як плавають рибки? *(Повільно, швидко.)*

Вихователь проводить пальчикову гру «Рибки».

Рибки плавали, пірнали
(Пальці обох рук складені, зображувати рибок, що плавають та пірнають.)
У блакитному струмку.
(Обома долоньями зображувати хвилі.)
То плавцями помахують,
(Розвести пальці, поворушити ними.)
То заріються в піску.
(Плеснути в долоні.)

Вихователь. Діти, а якою має бути вода в акваріумі, де живуть рибки? *(Чистою.)* Правильно. Тому воду в акваріумі потрібно міняти, а камінчики та мушлі, які лежать на дні, мити. А щоб наші рибки гарно почувалися і росли, їх треба годувати. Діти, що ви любите їсти? *(Відповіді дітей.)* А рибкам така їжа не підходить. Для них є спеціальний риб'ячий корм, який їм дуже подобається. Давайте розглянемо, який він.

Діти розглядають корм, і вихователь пропонує погодувати ним рибок. Діти спостерігають, як рибки їдять. Вихователь розповідає, що рибок можна годувати і спостерігати за ними.

Вихователь. Малята, а як ви думаєте, чи можна брати рибок до рук? *(Відповіді дітей.)* А стукати по акваріуму? *(Ні, адже вони лякаються.)* Діти, а ви хочете зробити акваріум, щоб він залишився у нас на майданчику? *(Відповіді дітей.)*

Ось я приготувала чудовий акваріум. *(Показує аркуш ватману.)* Але чого в ньому бракує? *(Відповіді дітей.)* Так, малята, немає в ньому рибок. Тому ми зараз поселимо в цей акваріум гарних різнокольорових рибок.

Спочатку вихователь бере одну рибку, змащує її клеєм і приклеює до ватману.

Залишки клею витирає серветкою. Далі діти самостійно виконують роботу.

Вихователь. Малята, подивіться, який гарний акваріум у нас вийшов! Він схожий на справжній. А давайте скажемо, якого кольору є рибки у нашому акваріумі. *(Діти називають кольори.)* Ми його повісимо ось тут і кожен день будемо милуватися рибками.

Діти, а ви знаєте, що рибок можна зліпити з піску за допомогою формочок? Тоді ходімо до пісочниці, я вас навчу.

Діти разом з вихователем ідуть у пісочницю гратися.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Водичко, водичко...

Українська народна потішка

Водичко, водичко,
Умий мені личко,
Щоб сяяли очки,

Червоніли щічки,
Щоб ротик сміявся,
Щоб зубчик кусався.

М. Стельмах

Весняний дощ

Дощик теплий, дощик синій
Цілий день співав в долині.
І під цей весняний спів

У долині луг зацвів.
В лузі повно квіточок
І маленьких діточок.

А. Костецький

Котик прокидається

Котик прокидається,
Лапкою вмивається.
Миє котик ротик,
Спинку і животик.

Котик сірий умивається,
Видно, в гості він збирається.
Вимив носик, вимив хвостик,
Вимив вухо, витер сухо.

Ю. Долинська

***

Той здорові зубки має,
Хто горішки не кусає.

В ручки візьме молоток:
По горішку – тук-тук-цок!

С. Усенко

Загадка про акваріумну рибку

Живуть вони в акваріумі,
Плавають тихенько.
За ними потрібний

Особливий догляд,
Бо вони дуже маленькі.

Л. Полтава

Про риб

Є різні риби у воді:
товсті, тоненькі і худі,

дрібненькі риби-малюки,
а є й великі — от такі!

К. Чуковський

Федорине горе

Скаче сито по полях,
А корито по лугах.
За лопатою мітла
Вздовж по вулиці пішла.
А сокири, а сокири

Так і сиплються згори.
І злякалася коза,
Затремтіла, як лоза:
— Що там сталось? Що за знак?
Не збагну собі ніяк!

Н. Гуркіна

Зубки

Кашалот і ведмежатко
Чистять зубки: раз, два, три...
Тож і ти, моє малятко,
Щітку з пастою бери!

Вичищаємо старанно
Зубки знизу і згори,
Щоб вони всміхались гарно
Аж до пізньої пори...

Я. Яковенко

Я вмиваюся

Хлюп-хлюп-хлюп водичка —
Буде в мене чисте личко.
Подавайте сюди мило,

Щоб я ручки помила.
Мию носа, мию вушка —
Я у мами чепурушка!

Я причесуюся

Дві косички — дві сестрички
Дуже сплутались за нічку.
Я нікуди не спішу,

Гребінцем їх причешу,
І в косички-невелички
Заплету дві гарні стрічки.

Н. Забіла

Метелик

Я біжу, біжу по гаю,
Я метелика впіймаю.
А метелик не схотів —
Геть від мене полетів.

Полетів він на лужок,
Заховався між квіток.
Я іду, іду, іду —
Метелика не знайду

Л. Силенко

Дощ

Сині-сині йдуть дощі,
Сірі-сірі вже куці.
З листопадових дібров
Сірий вовк до нас прийшов.

Каже: «Де мені подітись,
Що бояться мене діти,
А я — добрий сірий вовк,
Під дощем під синім змок».

Сила дощу та дружби

Казка про цілющі сили води

Над галявиною кружляла стривожена бджілка.

— Як же-ж-ж бути? Дощ буде чи ні? Чекаю вж-ж-же багато днів!

Вона оглянула галявину. Понуро опустили свої голівки дзвіночки. Ромашки склали білосніжні пелюстки. З надією дивилися в небо пониклі трави. Тривожно перемовлялися між собою берізки і горобинки. Їхні листочки з ніжно-зелених поступово перетворювалися на брудно-сірі, жовтіли на очах. Важко стало жучкам, бабкам, бджілкам і метеликам. Знемагали від спеки у своїх теплих шубах заєць, лисиця і вовк, ховаючись в норах і не звертаючи один на одного уваги. А дідусь ведмідь заліз у тінистий малинник, щоб хоч там врятуватися від палючого сонця.

Набридла спека. А дощу все не було.

— Дідусю ведмедю, — продзижчала бджілка, — підкаж-ж-жи, як бути. Немає порятунку від спеки. Дощик, напевно, забув про нашу галявинку.

— А ти знайди вільний вітер-вітерець, — відповів старий мудрий ведмідь. — Він гуляє по всіх усюдах і знає про все, що робиться на світі. Він допоможе.

Полетіла бджілка на пошуки вітерця.

А той пустував в цей час в далеких країнах. Ледве-ледве знайшла його бджілка, розповіла про біду. Поспішили вони на забуту дощиком галявину, а по дорозі прихопили з собою легку хмаринку, яка відпочивала на небосхилі. Не відразу зрозуміла хмаринка, чому потурбували її бджілка і вітерець. А коли побачила ліси, поля, луки, що засихають, і нещасних тварин, захвилювалася:

— Я допоможу галявині та її мешканцям!

Насупилася хмаринка, стала роздуватися і перетворилася... на велику дощову хмару. Хмара почала застилати собою все небо.

Дулась-дулась, поки не вибухнула теплим літнім дощем.

Дощик танцював по галявині, яка оживала на очах. Дощик поливав землю, і все навколо живилося водою, блищало, раділо, співало гімн дощу і дружбі!

А бджілка, задоволена і щаслива, в цей час сиділа під широкими листками кульбабки і думала про цілющі сили води і про те, що часто ми не цінуємо цей дивовижний дар природи.

ЧЕРВЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Що дарує літо нам?».

Мета: продовжувати розширювати знання дітей про пору року — літо; розвивати активне мовлення; збагачувати активний словник дітей новими словами — ягоди: полуниця, черешня; фруктовий сад: абрикос; розвивати мислення, моторику, зорове і слухове зосередження, координацію рухів.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Розвиток мовлення «Зустріч з літом». Мета: учити дітей разом брати участь у бесіді, відповідати на запитання вихователя за змістом бесіди; розвивати слухову увагу, пам'ять; учити дітей показувати та правильно називати ягоду черешні; закріпити назви кольорів (червоний, зелений).</p> <p>2. Малювання: «Чарівна ягідка черешня». Мета: закріпити в дітей навички малювання тичком ягоди черешні, не виходячи за контури; уточнити та закріпити знання про ягоду; формувати інтерес до малювання</p>
Вівторок	
	<p>Музичне заняття</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Збери полуничку». Мета: учити дітей складати зображення з чотирьох елементів; закріпити назву ягоди (полуниця) та знання її кольору.</p> <p>2. Аплікація «Полунички для їжачка». Мета: учити дітей розташовувати вирізані полунички на голочках їжачка, намальованого на аркуші паперу; розвивати дрібну моторику пальців рук, координацію рухів; викликати почуття радості від кінцевого результату</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Комаров». Мета: учити дітей уважно дивитися мультфільм, відповідати на запитання вихователя</p>
П'ятниця	
	<p>1. Дидактична гра «Загадковий фрукт абрикос». Мета: познайомити дітей з плодом абрикоса, його ознаками та кольором; збагатити активний словник новими словами (овальний, жовтий); виховувати пам'ять та увагу.</p> <p>2. Ліплення: «Фруктовий кошик для звірят». Мета: закріплювати навички роботи з пластиліном; навчати дітей надавати шматку пластиліну овальної форми за допомогою простих прийомів ліплення (скочування, сплюснення); розвивати спостережливість, охайність у роботі, уяву, дрібну моторику пальців обох рук</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Як зріє на грядці полуниця?		Сюжетно-рольова гра «Водії»
	Жучок-сонечко		Сюжетно-рольова гра «Айболить» (лікуємо ляльку-бруднулю)
	Літній дощик теплий		Дихальна вправа «Кулька»
	Трава влітку		Світловий планшет
	Фруктові дерева (черешня, вишня)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Ввічливі малята»
	Дидактична гра «Чарівний кошик»		Гра «А ось і я!» (розповідь про себе)
	Дидактична гра «Куля на гірці»		Вправа «Виразні обличчя» (вітворення емоцій за смайликами)
	Дидактична гра «Де метелик?»		Гра «Будьмо друзями!» (правила спілкування та спільної гри)
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Полити квіти на квітнику	....	
	Полити з поливальної пісок у пісочниці		
	Годувати птахів під час прогулянки		
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Вивчення вірша Т. Коломієць «Червень»	....	
	Читання української народної казки «Солом'яний бичок»		
	Пальчикова гра «Кульбабка»		
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Загартовування дитини водою»	

Дата	Фізичний розвиток	Дата	Художньо-естетичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Ходимо, бігаємо» (муз. О. Тілічеєвої, вір. Н. Френкель). Мета: учити дітей чітко крокувати під музику, тримати коло, бігати, не заважаючи одне одному.</p> <p>2. Слухання пісні про літо (за вибором музичного керівника). Мета: учити дітей уважно слухати твір, формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «Водичка» (муз. Н. Шевченко, вір. Г. Демченко). Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відкликатися на мелодію; відпрацьовувати чітку артикуляцію.</p> <p>4. Танець «Маленька полька» (муз. О. Тілічеєвої, вір. А. Шибіцької). Мета: учити дітей рівномірно плескати в долоні, притупувати ніжкою, самостійно супроводжувати спів дорослого ритмічними рухами.</p> <p>5. Музична гра «Хованки» (нар. мелодія в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей бігати у різних напрямках легкими, дрібними кроками і своєчасно ховатись згідно із звучанням музики; виховувати дружні стосунки під час гри</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити вміння дітей підлізати під мотузкою; удосконалювати вміння кидати м'яч; учити узгоджувати свої рухи із рухами інших дітей.</p> <p>Обладнання: м'ячі (за кількістю дітей); довга мотузка; дві стійки.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Чергування ходьби та бігу в колоні по одному.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Нахили з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, ноги нарізно, м'яч в обох руках над головою. Нахилитися вперед, коліна намагатися не згинати, випрямитися, м'яч підняти над головою. Повторити 4–6 разів</p> <p>2. Вправа «Присідання з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, м'яч перед собою у витягнутих руках. Присісти, торкнутися підлоги, підвестися. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Повороти з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, м'яч перед собою у витягнутих руках. Повороти тулуба праворуч-ліворуч.</p> <p>4. Підстрибування з м'ячем на місці протягом 20–30 с. Ходьба одне за одним.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання м'яча на дальність із-за голови двома руками 4–5 разів. Підлізання під мотузкою 4–5 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Пташки у гніздечку». Повторити 3–4 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
<i>Культурно-гігієнічні навички та загартовування</i>		<i>Музично-дидактичні ігри та вправи</i>	
	Миття рук після прогулянки, користування милом та рушником		Музична гра «Музична драбинка» (звуки нотного стану)
	Купання в літньому басейні, ходьба по поясу в воді	<i>Образотворча діяльність</i>	
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Малювання кольоровими олівцями: «Травичка для зайченят»

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Знайди свій будиночок»		Показ казки «Колобок» (на фланелеграфі)
	«Квочка та курчата»		Інсценування забавлянки «Сорока-білобока»
	«Влуч у коло»	Конструювання	
	«Гуси-гуси»		Хатинка для колобка (із деталей «Лего»)
	«Діти в лісі»	Світ мистецтва	
Безпека життєдіяльності			Слухання пісні М. Шутя «Десять бананів»
Навчати дітей правил дорожнього руху пішоходів: — переходячи дорогу, завжди тримати за руку дорослого; — ніколи не бешкетувати на транспортній зупинці. Навчати дітей правил безпечного вживання фруктів та ягід: — їсти тільки ті плоди, які дають дорослі; — ніколи не брати до рота немиті ягоди та фрукти			Розглядання натюрморту «Фрукти та ягоди»
			Перегляд мультфільму «Сонячний коровай»
			Екскурсія до образотворчої студії дитячого садка на міні-виставку творів петриківського розпису

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ День тижня: понеділок.

Тема 1. Розвиток мовлення «Зустріч з літом».

Мета: учити дітей разом брати участь у бесіді, відповідати на запитання вихователя за змістом бесіди; розвивати слухову увагу, пам'ять; учити дітей показувати та правильно називати ягоду черешні; закріпити назви кольорів (червоний, зелений).

Тема 2. Малювання: «Чарівна ягідка черешня».

Мета: закріпити в дітей навички малювання тичком ягоди черешні, не виходячи за контури; уточнити та закріпити знання про ягоду; формувати інтерес до малювання.

Обладнання: костюм літа; кошик з натуральною черешнею; червона фарба; тички; аркуші паперу з контуром ягоди черешні; свіжі ягоди.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

На майданчик заходить вихователь, переодягнений в костюм літа, із кошиком в руках.

Літо. Добрий день, малята, я прийшло до вас в гості! Ви мене впізнали? (*Відповіді дітей.*) Тоді я загадаю вам загадку, а ви спробуйте її відгадати.

У садках — смачна малина,
Аґрус, яблука, ожина,
Фрукти й зелень соковита —
Це смачні дарунки... (*літа*).

Так, малята, ви правильно відгадали, я — літо і прийшло до вас в гості з подарунками.

Діти підходять до вихователя та розглядають подарунки (черешня), які містяться в кошику.

Літо. Малята, як називається ця ягідка? (*Черешня.*) А ви вже смакували черешнею? (*Відповіді дітей.*) Скажіть, якого вона кольору? (*Відповіді дітей.*) А якої форми ягідка? (*Круглої.*) Вона велика чи маленька? (*Відповіді дітей.*) А як ви гадаєте, де росте черешня? (*Відповіді дітей.*)

Ви правильно відповіли, черешня росте на дереві, у фруктовому саду. І зараз я вас запрошую у невелику подорож до фруктового саду, для того щоб розглянути, на якому з дерев росте ягідка черешня.

Діти разом з літом ідуть до фруктового саду.

Літо. Ось ми і прийшли. Подивіться уважно і знайдіть, на якому з дерев ростуть ягідки черешеньки. (*Діти ходять по фруктовому саду, розглядаючи фруктові дерева, і знаходять дерево черешні.*) Так молодці, діти. Це дерево — черешня. Воно низьке чи високе? (*Відповіді дітей.*) Подивіться: який стовбур у дерева, якого він кольору? (*Відповіді дітей.*) А це що? (*Показує на листочки.*) Так, малята, це листя. Яке воно: широке чи вузьке? (*Відповіді дітей.*) А якого кольору листя на дереві? (*Зеленого.*) Молодці! Погляньте уважно і скажіть: скільки ягід виростало на дереві? (*Відповіді дітей.*)

Малята, погляньте, на дереві ягідка червоного кольору, а поряд зеленого. Як ви думаєте, чому? (*Відповіді дітей.*) Так, малята, ягідка зеленого кольору ще не достигла. Скажіть мені, а можна зривати з дерева недостиглі ягоди та їсти їх? (*Відповіді дітей.*)

Діти, я вам пропоную продовжити мою розповідь про дерево черешню. Я почну, а ви продовжите.

У фруктовому саду серед інших дерев росте ... (*черешня.*)

Дерево черешня дуже ... (*високе.*)

У дерева є стовбур ... (*коричневого*) кольору.

А ще на дереві є широкі ... (*зелені*) листочки та ... (*червоні, круглі*) ягоди.

Ягідки називаються ... (*черешні*).

Вони дуже ... (*смачні*), і за це їх люблять діти та дорослі.

Літо. Молодці! А зараз нам час повертатися на майданчик, адже там на нас чекає сюрприз.

Діти разом із літом повертаються на майданчик.

Літо. Малята, погляньте: хто завітав до нас в гості? (*Завітала червона фарба.*) Що ми можемо намалювати червоною фарбою? (*Відповіді дітей.*) Так, малята. А ще ми можемо намалювати ягідку черешню. Погляньте, як це буду робити я за допомогою тичка.

Літо зафарбовує контур ягоди черешні за допомогою тичка, супроводжуючи свої дії поясненням. Звертає увагу дітей, що за контур не слід виходити. Діти малюють самостійно.

Літо. Які гарні у вас вийшли ягідки! Мені дуже подобаються! Тому зараз я вас пригощу знайомою вам ягідкою. (*Літо пригощає дітей черешнею.*) Смачного вам, малята! А мені вже час іти. До побачення!

Діти прощаються з літом. Заняття закінчується. Діти разом із вихователем повертаються до групи.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Дидактична гра «Збери полуничку».

Мета: учити дітей складати зображення з чотирьох елементів; закріпити назву ягоди (полуниця) та знання її кольору.

Тема 2. Аплікація «Полунички для їжачка».

Мета: учити дітей розташовувати вирізані полунички на голочках їжачка, намальованого на аркуші паперу; розвивати дрібну моторику пальців рук, координацію рухів; викликати почуття радості від кінцевого результату.

Обладнання: пазли з чотирьох частин з зображенням полуниці; іграшковий їжачок; клей-олівець; вирізана з паперу полуничка та аркуш паперу з намальованим їжачком на кожному дитину; аудіозапис фізкультхвилинки.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь знаходить на клумбі іграшкового їжачка з полуничкою на спині.

Вихователь. Діти, погляньте, хто завітав до нас у гості на майданчик. Це хто? (*Їжачок.*) Давайте ми з ним привітаємось. (*Діти вітаються.*) А що це їжачок нам приніс? (*Ягідку.*) А хто з вас знає, як вона називається? (*Відповіді дітей.*) Повторіть, будь ласка, як називається ця ягідка. (*Діти спочатку разом, а потім по одному повторюють назву ягоди.*) А де росте полуничка? (*Відповіді дітей.*) Якого вона кольору? (*Червоного.*) Погляньте, у полунички є хвостик. Якого він кольору? (*Зеленого.*) Так, малята, полуничка червоного кольору із зеленим хвостиком. Зверніть увагу: у полунички є крапочки. (*Показує.*) Це насіння. Як ви гадаєте, якої форми полуничка? (*Відповіді дітей.*) Погляньте, малята: вгорі полуничка широка, а донизу вона звужується. Вона нагадує трикутник. (*Діти разом з вихователем обстежують ягоду.*)

Давайте разом з їжачком вивчимо вірш про полуничку.

На городі полуниця —
Ви он тільки подивіться!
Ой, які червоні щічки
У цієї полунички!

(*Спочатку читає вихователь, а потім діти разом з вихователем повторюють 2–3 рази.*)

Вихователь. Їжачок вам приготував цікаву гру про полуничку, тому зараз ми з вами пограємо. (*Вихователь разом із дітьми проходить за стіл, де на кожному дитину розкладені пазли та індивідуальний фланелеграф.*) Малята, ми з вами будемо складати полуничку. Зараз я вам покажу, як це правильно зробити.

Спочатку вихователь складає з пазлів полуничку, супроводжуючи свої дії поясненням.

Потім діти самостійно складають її зображення. Вихователь допомагає індивідуально.

Вихователь. Молодці малята, погляньте, які гарні червоні полунички ви склали. А зараз їжачок хоче з вами пограти.

Вихователь вмикає аудіозапис фізкультхвилинки «Один, два, три». Діти під музику виконують рухи.

Вихователь. Діти, їжачкові дуже сподобалось з вами грати, але йому вже час повертатися до лісу та до своїх друзів. Давайте приготуємо гостинець для їжачкових друзів. (*Вихователь разом з дітьми проходить за стіл, де на кожному дитину лежить аркуш паперу з намальованим їжачком, клей-олівець, серветка та вирізана з паперу полуничка.*) Малята, зараз ми з вами подаруємо полунички всім їжачкам. Погляньте, як це буду робити я.

Вихователь бере полуничку, змащує її клеєм, звертаючи увагу дітей, і приклеює на спинку їжачка. Залишки клею витирає серветкою. Потім діти виконують завдання самостійно.

Вихователь. Молодці малята! Їжачок дякує вам за гостинці для його товаришів, але він вас теж хоче пригостити справжньою полуничкою.

Вихователь дістає кошик з полуницями та роздає дітям. Діти дякують їжачкові та прощаються з ним.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групи.

➤ **День тижня:** п'ятниця.

Тема 1. Дидактична гра «Загадковий фрукт абрикос».

Мета: познайомити дітей з плодом абрикоса, його ознаками та кольором; збагатити активний словник новими словами (овальний, жовтий); виховувати пам'ять та увагу.

Тема 2. Ліплення: «Фруктовий кошик для звірят».

Мета: закріплювати навички роботи з пластиліном; навчати дітей надавати шматку пластиліну овальної форми за допомогою простих прийомів ліплення (скочування, сплющення); розвивати спостережливість, охайність у роботі, уяву, дрібну моторику пальців обох рук.

Обладнання: іграшковий ведмідь; торбинка зі свіжими абрикосами; дощечки для ліплення на кожну дитину; пластилін жовтого та червоного кольору; кошик.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом з вихователем йдуть до фруктового саду.

Вихователь. Малята, сьогодні у нас з вами незвичайне заняття. Ми вирушаємо з вами на екскурсію до фруктового саду. Ми вже тут були разом з літом. Подивіться уважно і знайдіть знайомі вам дерева. *(Діти знаходять черешню.)*

Так, це — дерево черешня. А погляньте: що це за дерево з такими яскравими фруктами? *(Відповіді дітей.)* Малята, це дерево називається абрикос. Давайте всі разом повторимо, як називається це дерево. *(Діти повторюють назву.)*

Діти, погляньте: це дерево невисоке. Доторкніться до його стовбура долоньками: він шерхатий. На дереві є листя. Якого воно кольору? *(Зелене.)* А якого кольору плоди у абрикоса? *(Жовтого.)* На що вони схожі? *(Відповіді дітей.)*

Ми з вами розглянули абрикос, а зараз будемо повертатися на майданчик.

Діти повертаються на майданчик.

Вихователь. Погляньте, малята, поки ми з вами гуляли у фруктовому саду, до нас у гості завітав ведмедик. *(Діти вітаються з ведмедиком.)* Малята, ведмедик приніс щось у торбинці. Цікаво, що там? Відгадайте загадку і дізнаєтесь, що він вам приніс.

Сам жовтенький, соковитий,
Достигає серед літа.
Він у джемі, у варенні
І солодкий, і приємний. *(Абрикос.)*

Вихователь дістає з торбинки справжні абрикоси і роздає їх дітям.

Вихователь. Малята, якого кольору абрикос? *(Жовтого.)* А який абрикос на дотик? *(М'який.)* А якої форми абрикос? *(Відповіді дітей.)* На що схожий абрикос? *(На маленьке сонечко.)* А давайте його понюхаємо. Як пахне абрикос? *(Відповіді дітей.)* Дякуємо тобі, ведмедіку, за такий сюрприз. А чому ти сумний такий?

Малята, ведмедик хотів би пригостити своїх друзів гостинцями — абрикосами та черешнями, але в лісі вони не ростуть. Допоможемо ведмедіку? *(Відповіді дітей.)*

Вихователь разом з дітьми проходить до столу, де на кожну дитину лежать дощечка для ліплення, шматок пластиліну жовтого кольору та один великий кошик.

Вихователь. Малята, ми зараз наліпимо багато абрикосів та черешень для друзів ведмедика і складемо в цей кошик, а ведмедик пригостить ними своїх лісових товаришів.

Діти разом з вихователем спочатку коловими рухами роблять кульки з пластиліну, а потім прямими рухами рук надають овальної форми абрикосу. Виліплені абрикоси складають до кошика.

Вихователь. Молодці, діти! Подивіться, скільки абрикосів та черешень ми приготували для лісових звірят! Ведмедик вам дуже дякує!

Діти прощаються з ведмедиком та пригощаються абрикосами, які він приніс.
Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групи.

Загадки

У садках — смачна малина,
Агрус, яблука, ожина.
Фрукти й зелень соковита —
Це смачні дарунки... (літа).

Сам жовтенький, соковитий,
Достигає серед літа.
Він у джемі, у варенні
І солодкий, і приємний. (Абрикос.)

Н. Забіла

Черешні

Уривок

В садку черешні вистигли, прозорі, золоті.
Красуються на дереві у всіх на видноті.
Злітаються горобчики до ягідок смачних,
А всі дівчатка й хлопчики вигукують до них:
— Некликані, непрошені, від наших ягід — киш!
Ану найбільші кошики несіть сюди скоріш!
І от уже на дереві веселі малюки,
І вже лежать у кошику блискучі ягідки!

С. Сирена

Віршик про полуницю

На городі полуниця.
Ви он тільки подивіться!
Ой, які червоні щічки
У цієї полунички!

Червоненькі чи рожеві?
Недозрілі — то зелені.
Їм ще треба дозрівати,
Їх не слід поки що рвати.

Абрикоси

Абрикоси, сонечка малі,
У саду моєму дозрівають...

Подарунки щедрої землі
Очі, серце й душу звеселяють!

Л. Пронь

Абрикоси

Коло білої хатинки
Круглі сонечка висять —
Як малесенькі жаринки,
Тихо в листячку бринять.

Це достиглі абрикоси
Задивилися на світ.
А над ними жовті оси
Витанцьовують політ.

Б. Списаренко

Сонечко

Прилетіло сонечко на мою долонечку:
Крильця червоненькі, цяточки чорненькі.
По всіх пальчиках ходило,
З мізинчика полетіло.

Т. Коломієць

Червень

Ходить літо
Білим світом
Від двора і до двора,
А за літом —
Червень слідом

Спілі ягоди збира.
І солодкі, і червоні
Обриває тут і там,
Не сороці, не вороні —
Куштувать дає шпакам.

— Ну, які вони? — питає. —
Чи сподобались, чи ні?
І збирає-вибирає
Найспіліші та смачні

В. Прушковська

Тротуари — це доріжки,
Ми по них ідемо пішки.

Н. Забіла

У сороки-білобоки
П'ять малят-сороченят.
Усі чисто хочуть їсти,
Треба всім їм дати лад.
От сорока-білобока
Поскакала на поріг
І до хати працювати
Поскликкала діток всіх.
Цей, здоровий, носить дрова,
Той, швидкий, пшоно товче...
Третій в чашку цідить бражку,
А малий млинці пече.
Тільки п'ятий хоче спати,
Помагати не біжить,
У садочку в холодочку
Ліг на травці та й лежить.
У сороки-білобоки
Все вже зроблено як слід.
Вся родина й господиня
Посідали за обід.
Ті — до кашки, ці — до бражки,

Л. Силенко

На причілку сиділо літо.
Прийшла кицька
Хвостиком призьбу змитати.
— Хто ти, що робиш? —

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,
Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким.
Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть:
Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,

У найбільший козубок
Для малят у дитсадок,
Запашні та соковиті,
Щедрим сонечком наліті.

Тротуар

Всі, хто тротуаром ходить,
Звуться просто — пішоходи.

Сорока-білобока

Ще й млинців по п'ять, по шість.
А ледаче хай поплаче!
Хто не робить, той не їсть.
Як почув це братик п'ятий,
Не схотів на травці спати,
Аж підскочив: — Як це так?!
Ви — в господі, я — в городі!
До роботи я мастак!
Ось він в полі бараболю
Обгортає залюбки,
До городу носить воду,
Поливає огірки.
Ще й на вишню на найвищю
Лізе ягідок нарвати.
Вже й приносить
Вишень досить,
Щоб усіх почастувати.
І сорока-білобока
Не нахвалиться сама:
— В мене діти працювоті,
Зовсім ледарів нема!

Літо

Питає.
— Літо я, — каже літо, —
З сонечком розмовляю.

Вишеньки

Ой раді б зірвати,
Та годі дістати!
«Ой вишеньки-черешеньки,
Червоні, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі!»
«Ой того ми так високо
Виросли на гіллі, —
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли?»

І. Калинець

Веселка

Надягла веселка
стрічок-стрічок,
як у свято.
Взяла коромисло
і пішла до річки.
Дорогою перестрів її

князенко соняшник
із золотим черевичком
У руці.
Поміряла веселка —
якраз на ніжку!
От вони й побралися.

Леся Українка

Солом'яний бичок

Українська народна казка

Жили собі дід та баба. Дід служив на майдані майданником, а баба сиділа вдома, мички пряла. І такі вони бідні — нічого не мають: що зароблять, те проїдять, та й нема.

От баба і напала на діда:

— Зроби та й зроби мені, діду, солом'яного бичка та обсмоли його смолою.

— Що ти, дурна, говориш, навіщо тобі той бичок здався?

— Зроби, я вже знаю, навіщо.

Дід — нічого робити — взяв зробив солом'яного бичка та обсмолив його смолою.

Переночували. От на ранок баба набрала мичок і погнала солом'яного бичка пасти. Сама сіла під могилою — пряде кужіль і приказує:

— Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Доти пряла, поки й задрімала. Коли це з темного лісу, з великого бору біжить ведмідь; наскочив на бичка:

— Хто ти такий? — питає. — Скажи мені!

А бичок і каже:

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений.

Ведмідь каже:

— Коли ти солом'яний, смолою засмолений, то дай мені смоли обідраний бік залатати!

Бичок нічого — мовчить. Ведмідь тоді його зараз за бік, давай смолу оддирати. Оддирав-оддирав, та й зав'яз, та й ніяк не вирве. Сіпав-сіпав — ні! Затяг того бичка бозна-куди.

От баба прокидається, аж бичка й нема. «Ох, мені лихо велике! Де це мій бичок дівся? Мабуть, він уже додому пішов». Та мерщій днище та гребінь на плечі, та й додому. Коли дивиться, — ведмідь у бору бичка тягає. Вона до діда:

— Діду, діду, бичок наш ведмедя привів, — іди його вбий!

Дід вискочив, оддер ведмедя, взяв і закинув його у погріб.

От на другий день, ще ні світ ні зоря, баба уже набрала кужеля і погнала на толоку бичка пасти. Сама сіла під могилою, пряде кужіль і приказує:

— Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись-пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Доти пряла, поки й задрімала. Коли це з темного лісу вибігає сірий вовк та до бичка:

— Хто ти такий? Скажи мені!

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений.

— Коли ти смолою засмолений, — каже вовк, — то дай і мені смоли засмолити бік, а то сучого сина собаки обідрали.

— Бери!

Вовк зразу до боку, хотів смолу оддерти. Драв-драв та зубами й застряв, що ніяк уже не оддере, що хоче назад, то ніяк. Він так вовтузиться з тим бичком!

Прокидається баба — аж бичка уже й не видно. Вона подумала: «Мабуть, мій бичок додому побрів», — та й пішла. Коли дивиться: вовк бичка тягає. Вона побігла, дідові сказала. Дід і вовчика у погріб укинув.

Погнала баба і на третій день бичка пастиє. Сіла під могилою та й заснула. Біжить лисичка:
— Хто ти такий? — питає бичка.

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений.

— Дай мені смоли, голубчику, приложити до боку: сучого сина хорти трохи шкуру не зняли!

— Бери!

Ув'язла й лисиця зубами, ніяк не вирветься. Баба дідові сказала, дід укинув у погріб і лисичку. А далі й зайчика-побігайчика піймали.

От як назбиралося їх, дід сів над лядою у погребі, давай гострити ніж. Ведмідь його й питає:

— Діду, навіщо ти ніж гостриш?

— Щоб з тебе шкуру зняти та зробити з тієї шкури й собі й бабі кожухи.

— Ох, не ріж мене, дідусю, пусти краще на волю: я тобі багато меду принесу.

— Ну, гляди!

Взяв і випустив ведмедика. Сів над лядою, знов ножа гострить. Вовк його й питає:

— Діду, навіщо ти ножа гостриш?

— Щоб з тебе шкуру зняти та на зиму теплу шапку пошити.

— Ой, не ріж мене, дідусю, я тобі за те цілу отару овечок прижену.

— Гляди!

Й вовка випустив. Сидить та ще ножа гострить. Лисичка виткнула мордочку, питає:

— Скажи мені, будь ласка, дідусю, навіщо ти ножа гостриш?

— У лисички, — каже, — гарна шкурка на опушку й на комірець, хочу зняти.

— Ой, не знімай з мене, дідусю, шкурку, я тобі і гусей, і курей принесу!

— Ну, гляди!

І лисичку пустив. Остався один зайчик. Дід і на того ножа гострить. Зайчик його питає, а він і каже:

— У зайчика шкурка м'якенька, тепленька — будуть мені на зиму рукавички й капелюх.

— Ох, не ріж мене, дідусю, — я тобі стьожок, сережок, намиста доброго нанесу, тільки пусти на волю!

Пустив і того.

От переночували ту ніч, коли на ранок, ще ні світ ні зоря, аж — дер-дер! Щось до діда у двері. Баба прокинулася:

— Діду, діду! Щось до нас у двері шкряботить, піди подивись.

Дід вийшов, коли то ведмідь цілий вулик меду припер. Дід узяв мед, та тільки-но ліг, аж у двері знову — дер-дер! Коли вийшов — аж повен двір овець вовк понагнав. От незабаром і лисичка принесла гусей, курей — всякої птиці. Зайчик понаносив стьожок, сережок, намиста доброго... І дід радий, і баба рада.

Взяли попродали овечок, накупили волів, та став дід ходити тими волами у дорогу, та так розбагатіли, що не треба краще.

А бичок, як не стало вже треба, доти стояв на сонці, поки й розтанув.

Пальчикова гра «Кульбабка»

Раз — кульбабка край доріжки,

Два — кульбабка біля ніжки,

Три — кульбабка без жука,

Ще чотири — з-під листка,

П'ять — пушинки розлетілись.

Далі — пальчики скінчилися.

ЛИПЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Повітряні кульки — яскраві та легкі».

Мета: розширити уявлення дітей про повітряну кульку, її особливості та можливості; познайомити дітей з властивостями повітря (легке, прозоре); розвивати мовлення, увагу, інтерес до процесу дослідження; виховувати стійкий інтерес до дослідницької діяльності.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда: «Як утворилася повітряна кулька?». Мета: розвивати мовлення; продовжувати вчити відповідати на запитання вихователя; збагатити словниковий запас словами «кулька», «повітря», «різнокольорові»; ознайомити дітей з властивостями повітря.</p> <p>2. Аплікація «Кульки для клоуна Тоші». Мета: закріплювати в дітей уміння наклеювати кольорові круги різного розміру на аркуш паперу; закріплювати уявлення про геометричну фігуру коло; розвивати мовлення, пам'ять, увагу</p>
Вівторок	
	Музичне заняття ....
Середа	
	<p>1. Експеримент «Чарівне повітря для кульки». Мета: сформувані в дітей уявлення про повітря; сприяти оволодінню деякими способами щодо виявлення повітря; розвивати допитливість, спостережливість, розумову діяльність; виховувати інтерес до дослідів і бажання розширювати свій кругозір; збагатити словниковий запас словами «прозорий», «невидимий».</p> <p>2. Вивчення вірша Л. Виноградової «Повітряні кульки дарують нам свято...». Мета: учити дітей промовляти слова вірша під час читання його педагогом, відповідати на запитання; розвивати артикуляційний апарат та пам'ять</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Фіксики. Повітряна куля». Мета: учити дітей утримувати увагу, відповідати на запитання вихователя за змістом твору</p>
П'ятниця	
	<p>1. Дидактична гра «Викласти за розміром». Мета: розвивати вміння дітей створювати ряд предметів за певною ознакою (розміром); виховувати увагу та спостережливість; закріпити назви кольорів «червоний», «зелений», «синій».</p> <p>2. Малювання: «Повітряні кульки для Вінні-Пуха» (ниткографія). Мета: учити дітей наносити зображення на аркуш паперу в техніці ниткографії; розвивати творчу уяву та фантазію дітей; закріпити знання назв кольорів; виховувати естетичний смак</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Як дме вітер?		Сюжетно-рольова гра «День народження у ляльки Тетянки» (нові слова «іменинниця», «подарунок», «свято»)
	Рух повітряної кульки під впливом вітру		Сюжетно-рольова гра «Нагодуємо ляльку Тетянку»
	Яка сьогодні погода? (поняття «хмарно», «сонячно»)		Ігри з піском на майданчику «Йдуть ведмежатка», «Візерунок з камінців»
	Поведінка голубів		Світловий планшет
	Екскурсія до фруктового саду (вишні, абрикоси)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Ласкавий ланцюжок»
	Дидактична гра «Чарівна торбинка»		Гра «Що таке добре, а що таке погано?»
	Дидактична гра «Знайди кульку»		Вправа «Поклич ласкаво»
	Дидактична гра «Мозаїка»		Вправа-релаксація «Сонячні промінчики»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Розкласти іграшки на місця (розподілити по зонах)	.....	
	Прикрашання майданчика з батьками до свята	.....	
	Годування з вихователем акваріумних рибок	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Читання казки І. Калинець «Повітряна кулька»	.....	
	Відгадування загадок про вітер і повітряну кульку	.....	
	Пальчикова гра «Кулька»	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Перша допомога при перегріванні, тепловому або сонячному ударі»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Тихо-голосно» (муз. О. Тілічеєвої, вір. Ю. Островського). Мета: формувати в дітей уміння вслухуватися в музику і відрізнити її звучання за силою звуків (тихо-голосно); учити наслідувати рухи за дорослим.</p> <p>2. Слухання пісні «Кольорові кульки» (муз. і вір. М. Гасан). Мета: учити дітей уважно слухати твір; вправляти у розрізненні характеру твору (весела-сумна), темпу (швидкий-повільний).</p> <p>3. Вивчення пісні «Гарно в лісі» (муз. М. Раухвергера, вір. Н. Френкель). Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відгукуватися на мелодію, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>4. Танець «Танок з хустинками» (муз. І. Арсєєва). Мета: учити дітей робити змахи хустинкою, похитування, ритмічні переступання.</p> <p>5. Музична гра «Із брязкальцями» (рос. нар. мел. в обр. Т. Смирнової). Мета: учити дітей правильно тримати брязкальця, правильно видобувати з них звук; розвивати вміння ритмічно рухатись за прикладом дорослого</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: вправляти у стрибках в довжину з місця; повторити повзання по гімнастичній лаві; учити швидко реагувати на сигнал.</p> <p>Обладнання: кольорові хустинки за кількістю дітей, 1–2 гімнастичні лави.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг в колоні по одному з хустинкою.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи з хустинкою.</p> <p>1. Вправа «Мотрійки»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, хустинка в правій руці. Розвести руки в сторони, підняти, перекласти хустинку в ліву руку, опустити руки. Виконати вправу, передаючи хустинку з лівої руки в праву. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Метемо підлогу»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Нахилитися, поводити хустинкою праворуч-ліворуч. Підвестися. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Стриб-перестриб»: перестрибування через хустинки, покладені на підлозі.</p> <p>II. Вправа з основних видів рухів: повзання на колінах з опорою на долоні по гімнастичній лаві. Повторити 2–3 рази. Стрибки в довжину з місця через мотузки, покладені паралельно на відстані 20–25 см. Повторити 6–7 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Мій дзвінкий, веселий м'яч». Варіант з підскоками та бігом. Повторити 2–3 рази. <i>Заключна частина.</i> Ходьба в колоні по одному або зграйкою із зупинкою за сигналом вихователя</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Поводження із рушником, визначення власного рушника		Музична гра «Кого зустріла Оленка в лісі?» (музичні реєстри — високий, середній, низький)
	Складання власного одягу перед денним сном		Образотворча діяльність
	Купання в літньому басейні, гра «Пливи, іграшко!»		Малювання соломинкою на піску «Кулька моя чарівна»

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Прокоти м'яч у ворота»		Показ казки «Як мама кульку врятувала» (на фланелеграфі)
	«Бульбашка»		Гра-інсценування казки «Колобок»
	«Мій дзвінкий, веселий м'яч»	<i>Конструювання</i>	
	«Жабки»		Парканчик для саду та городу (із конструктора)
	«Підкинь м'яч вище»	<i>Світ мистецтва</i>	
Безпека життєдіяльності			Перегляд презентації «Фруктові дерева»
Навчати дітей правил поведінки в громадському транспорті: — заходячи, завжди тримати за руку матусю, бабусю (іншого родича); — спокійно сидіти на колінах. Навчати правил безпечної гри у воді: — не бризкати одне на одного; — не стрибати, не штовхатися			Свято повітряних кульок у другій половині дня разом з батьками
			Розглядання колекції «Морські мушлі та камінці»
			Слухання української колискової у виконанні Квітки Цісик

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ День тижня: понеділок.

Тема 1. «Як утворилася повітряна кулька?».

Мета: розвивати мовлення; продовжувати вчити відповідати на запитання вихователя; збагатити словниковий запас словами «кулька», «повітря», «різнокольорові»; ознайомити дітей з властивостями повітря.

Тема 2. Аплікація «Кульки для клоуна Тоші».

Мета: закріплювати в дітей уміння наклеювати кольорові круги різного розміру на аркуш паперу; закріплювати уявлення про геометричну фігуру коло; розвивати мовлення, пам'ять, увагу.

Обладнання: іграшковий клоун; повітряні кульки за кількістю дітей; аркуші із зображеннями клоуна; червоні, зелені і сині повітряні кульки різних розмірів, вирізані з паперу; клей-олівець.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик. Вихователь звертає увагу, що на майданчику хтось є.

Вихователь. Малята, на нас вже хтось чекає на майданчику. (Діти підходять до клоуна, який сидить на лавочці. Поряд із ним торбинка, в якій надувні кульки.) Ой, та це ж клоун Тоша. Привітаймося з ним. (Діти розглядають клоуна.) Подивіться, Тоша нам щось приніс. (Вихователь висипає з торбинки кульки, підкидає їх і пропонує дітям впіймати собі по одній.)

Тепер подивіться на свою кульку і по черзі скажіть, якого вона кольору. (Відповіді дітей.) Якої вона форми? (Кругла.)

Вихователь роздає дітям ненадуті кульки, щоб вони їх потримали у руках.

Вихователь. А я спробую надути таку кульку. (*Вихователь надуває кульку, показуючи, що вона розтягується.*) Що зробила кулька? (*Збільшилася.*) Як ви вважаєте, чому вона розтягнулася? (*Припущення дітей. За допомогою вихователя вони доходять висновку, що куля зроблена з гуми.*) А які кульки: важкі чи легкі? (*Відповіді кожної дитини.*) А чому вона може літати? (*Відповіді дітей.*) Що всередині у кульки? (*Повітря.*) Правильно, тому її і називають повітряною. А тепер давайте пограємо у гру «Повітряні кульки».

Вихователь пояснює, що діти будуть повітряними кульками. Спочатку вони присідатимуть, а вихователь «надуватиме» їх, потім вони під віршик стрибатимуть, повторюючи слова за вихователем.

Моя кулько надувна,
Ти маленька, ти прудка.

То червона, то зелена,
Чом тікаєш ти від мене?

А коли вихователь промовить слова «Кулька луснула!» і плесне в долоні, діти повинні присісти знову. Гру повторюють 2–3 рази.

Вихователь. Малята, ми добре погралися, але Тоша чомусь засумував. Він хотів подарувати нам картинки на згадку, але на них розгубились кульки. Давайте допоможемо нашому клоуну відновити ці картинки.

Вихователь разом з дітьми підходить до столу, де лежать аркуші із зображеннями клоуна з мотузками, вирізані з паперу різнокольорові кульки, клей-олівець.

Вихователь. Скажіть, малята, якого кольору ваші кульки? (*Відповіді дітей.*) А чи однакового вони розміру? (*Відповіді дітей, вихователь виправляє тих, хто помиляється.*) Давайте приклеїмо їх до мотузок.

Вихователь демонструє, як правильно взяти кульку, показує з якого боку її намастити клеєм, допомагає дітям орієнтуватись на площині аркуша, охайно прикладати кульку до малюнка, супроводжує всі свої дії поясненням.

Вихователь. Які ви молодці! Тоші дуже сподобалось, як ви відновили картинки. Він знову веселий! Давайте скажемо йому: «До побачення!».

Діти прощаються з клоуном. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Експеримент «Чарівне повітря для кульки».

Мета: сформувати в дітей уявлення про повітря; сприяти оволодінню деякими способами щодо виявлення повітря; розвивати допитливість, спостережливість, розумову діяльність; виховувати інтерес до дослідів і бажання розширювати свій кругозір; збагатити словниковий запас словами «прозорий», «невидимий».

Тема 2. Вивчення вірша Л. Виноградової «Повітряні кульки дарують нам свято...».

Мета: учити дітей промовляти слова вірша під час читання його педагогом, відповідати на запитання; розвивати артикуляційний апарат та пам'ять.

Обладнання: різнокольорові повітряні кульки; склянки з водою та соломинки (за кількістю дітей); повітряна кулька зі стрічкою та намальованим обличчям; мнемотаблиця до вірша Л. Виноградової.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик. Вихователь звертає увагу, що на дереві до гілки щось прив'язане, знімає повітряну кульку і показує дітям.

Вихователь. Діти, подивіться, до нас хтось прийшов у гості. Як ви вважаєте, хто це? *(Повітряна кулька.)* Правильно, це повітряна кулька, давайте привітаємося з нею. *(Діти вітають кульку.)* Якого вона кольору? *(Відповіді дітей.)* Діти, як ви вважаєте, що всередині кульки? *(Вихователь підводить дітей до відповіді, що це повітря, воно прозоре і тому його не видно.)* А хочете почути голос повітря та відчути його на дотик? *(Так.)*

Вихователь розв'язує стрічку і повільно випускає з кульки повітря, даючи дітям відчути його на долоньках.

Вихователь. Малята, ви відчули повітря? Що сталося з нашою кулькою? *(Кулька здулась.)* Повітря не можна побачити, його можна тільки відчути. Подмухайте на долоньки, що ви відчуваєте? *(Відповіді дітей.)* А звідки воно взялося? *(Допомогти дітям зрозуміти, що всередині нас теж є повітря.)* Давайте пограємо, щоб побачити, як повітря потрапляє всередину кульки. *(Вихователь ставить перед дітьми прозорі склянки з водою і соломинками.)*

Ось, діти, подивіться, в склянках є вода. Яка вона? *(Чиста, прозора.)* У мене є соломинка, я її опускаю в склянку з водою і дмухаю. Що відбувається у склянці? *(З'явилися бульбашки.)* А якого кольору бульбашки? *(Прозорі.)* Правильно. А чому вони прозорі? *(Тому що повітря прозоре.)*

Вихователь дає можливість дітям самим подмухати через трубочку у воду. Звертає увагу дітей на те, що, якщо сильно дмухати, то бульбашок буде більше, а якщо слабше, то менше.

Педагог дає дітям можливість кілька разів подмухати у воду крізь соломинки.

Вихователь. Повітря, яке ми видували у склянки, прозоре. Скажіть: нам потрібне повітря? *(Позитивні відповіді дітей.)* А нашій кульці потрібне повітря? *(Відповіді дітей.)* Давайте надуємо її, може, вона захоче з нами пограти. *(Вихователь надуває кульку з намальованим обличчям.)* А тепер давайте пограємо у гру «Бульбашка».

Вихователь пропонує дітям стати у коло, взятись за руки і під промовляння вірша розходитись один від одного, тримаючись за руки.

Бульбашко, надувайся,
В небо піднімайся!

Засяй кольорово
І не лусни раптово!

Поки вихователь не скаже «Бульбашка луснула!», діти сидять навпочіпки і одночасно плескають у долоні. Потім підводяться і збігаються у центр. Гру повторюють 2–3 рази.

Після проведення гри вихователь пропонує дітям сісти на стільчики.

Вихователь. Діти, наша кулька принесла нам віршик. Давайте вивчимо його. *(Вихователь зачитує віршик, показуючи відповідну картинку на мнемотаблиці.)*

Повітряні кульки дарують нам свято,
Їх люблять дорослі й ще більше — малята!
Повітряна кулька літати уміє,
А кожна дитина про це тільки мріє!
Повітряну кульку у небо пускаю,
Нехай аж до сонця вона долітає!
(Вірш повторюють 2–3 рази.)

Діти, про що був віршик? *(Відповіді дітей.)* Що зробила кулька? *(Полетіла.)* Куди полетіла кулька? *(До сонечка.)* Чому полетіла повітряна кулька? *(Її відпустили.)* Які ви всі молодці! Нашій кульці вже час летіти, давайте скажемо їй: «До побачення, кулько!». А я вам пропоную стати кульками і політати. Згодні?

Діти граються, відтворюючи, як літає кулька. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Дидактична гра «Викласти за розміром».

Мета: розвивати вміння дітей створювати ряд предметів за певною ознакою (розміром); виховувати увагу та спостережливість; закріпити назву кольорів «червоний», «зелений», «синій».

Тема 2. Малювання: «Повітряні кульки для Вінні-Пуха» (ниткографія).

Мета: учити дітей наносити зображення на аркуш паперу в техніці ниткографії; розвивати творчу уяву та фантазію дітей; закріпити знання назв кольорів; виховувати естетичний смак.

Обладнання: коробка; планшетки із силуетами кульок різних розмірів (за кількістю дітей); по три кульки червоного, зеленого та синього кольорів різних розмірів на кожну дитину.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти заходять на майданчик. На столі стоїть коробка, до якої приклеєне зображення Вінні-Пуха.

Вихователь. Подивіться, діти, хтось залишив для нас коробку. Хто це? (*Напевно, Вінні-Пух.*) Правильно, коробку для нас залишив Вінні-Пух. Він дуже поспішав, тому сам не залишився, а фото своє до коробки приклеїв. Цікаво, що в ній може бути? (*Припущення дітей.*)

Давайте подивимось, що в ній.

Вихователь дістає планшетки з силуетами повітряних кульок та зображення повітряних кульок різних кольорів по три штуки на кожну дитину.

Вихователь. Діти, Вінні-Пух залишив нам цікаву гру, давайте пограємо в неї. Тут є повітряні кульки. Вони які? (*Різних кольорів та різних розмірів.*) Якого кольору кульки? (*Діти по черзі називають кольори кульок.*) Покажіть мені велику кульку. (*Діти показують.*) Якого вона кольору? (*Червоного.*) Покажіть маленьку кульку. Якого вона кольору? А якого кольору кульку ми не назвали? (*Відповіді дітей.*) А тепер давайте викладемо кульки на силуети, які їм відповідають за величиною. (*Вихователь показує, як треба прикладати кульку відповідно до розміру силуету. Закріплює слова «маленька», «більша», «найбільша».*) Які ви всі молодці! А тепер давайте пограємо у гру «Скажи, де?».

Вихователь дістає повітряну кульку, прив'язану до палички, і пояснює дітям, що треба правильно відгадати, де перебуває кулька. Вихователь ходить по майданчику та переміщує кульку відповідно до слів: кулька у пісочниці, кулька на дереві, кулька під столом, кулька над нами.

Вихователь. Ой, дітки, поки ми грали, до нас знов приходив Вінні-Пух. Він щось залишив у коробці на столі, давайте подивимось. (*Діти з вихователем підходять до столу. Вихователь дістає з коробки зображення ведмедика з кульками.*) Які гарні ведмедики з кульками! Але на малюнку чогось бракує. Чого? (*Відповіді дітей.*) Вінні-Пух дуже хотів подарувати кульки своїм друзям, але в них загубились ниточки. Давайте домалюємо їх і подаруємо наші малюнки Вінні-Пуху для його друзів.

Діти сідають за стіл, де лежать зображення Вінні-Пуха з кульками, склянки із зеленою фарбою та ниточки на кожну дитину. Спочатку вихователь проводить показ прийому ниткографії, пояснюючи дітям назву способу та яким чином вони будуть малювати: вмочити нитку у зелену фарбу, обережно тримаючи за два кінчики, потім ниткою, пофарбованою у зелений колір, примакувати до малюнка на площині між кульками та ведмедиком, щоб залишилася рівна смужка.

Вихователь. Діти, які ви всі молодці, дуже гарні малюнки зробили. А за те, що ви такі гарні малюночки намалювали Вінні-Пуху, він залишив вам мильні бульбашки, щоб ви з ними погрались.

Діти граються з мильними бульбашками. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

Загадки про повітряну кульку

Сьогодні всі радіють!
В руках у дітвори
Від радості танцюють
Повітряні ... (кульки.)

Я із гуми, надувна,
Як повітря я легка.
Міцно мотузок тримай
І мене не відпускай! (Повітряна кулька.)

Я вмю роздуватися
І в небо підніматися!
Малята, не зівайте,
За ниточку тримайте! (Повітряна кулька.)

Л. Виноградова

Віршик про кульку

Повітряні кульки дарують нам свято,
Їх люблять дорослі й ще більше малята!
Повітряна кулька літати umie,
А кожна дитина про це тільки мріє!
Повітряну кульку у небо пуцу —
З привітом летить вона хай до дощу!

В. Прушковська

Про світлофор

Світлофор — корисна річ,
Служить людям день і ніч,
Кольори лиш треба знати,
Вірно кнопки натискати.
Як червоний — зупинись
І навколо подивись:
Колір цей попереджає,
Що машина під'їжджає.

Жовте «око» кліпне лиш,
Будь уважним, озирнись,
Приготуйся, тільки чітко,
Перейти дорогу швидко.
Як зелений вже горить,
Переходь по «зебрі» вмить!
Тут не можна забувати
Все навкруг контролювати!

Повітряна кулька

Казка

Жила собі повітряна кулька. Вона була дуже красива — яскравого рожевого кольору. І було в неї багато братиків і сестричок — великих і маленьких, яскравих і різнокольорових. Усі вони дуже полюбили подорожувати і час від часу залітати у віконця тих будинків, де жили слухняні малюки.

Особливо сподобалось повітряним кулькам влаштовувати малюкам свята і розваги. Вони перелітали від хлопчика до дівчинки, потім від дівчинки до хлопчика, і всім було весело і цікаво. Аж раптом наша рожева кулька завередувала. Вона була дуже яскрава, і їй хотілося, щоб тільки вона була в центрі уваги. Вона навіть упала на підлогу, щоб всі помітили й прийшли їй на допомогу, покинувши свої завзяті ігри.

Несподівано настав вечір, і рожева кулька помітила, що вона лежить одна-однісінька на підлозі, у самоті і темряві. І тільки два зелені вогники наближались до неї! Ой-ой-ой! Це ж кошеля! Воно було пухнасте і м'яке, але в лапках у нього були гострі кігтики, якими воно так боляче дряпалося... Кулька чула від старших братиків, що іноді зустріч з котами дуже небезпечна. Ось і зараз кіт підкрадався все ближче і готувався стрибнути прямо на кульку. Добре, що до кімнати зайшла мама малюка і врятувала нашу рожеву кульку.

ЛИПЕНЬ

Тиждень 1 2 3 4

Проблемна тема: «Біля сонця золотого веселочка з'явилась».

Мета: продовжувати знайомити дітей з навколишнім світом та явищами природи (дощем, веселкою, росою та вітром); закріпити знання кольорів веселки; виховувати екологічну культуру, любов до природи.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда «Веселка після дощу». Мета: учити дітей уважно розглядати картину, слухати розповідь вихователя, давати відповіді на запитання; розширювати уявлення дітей про веселку; закріпити знання основних кольорів.</p> <p>2. Дидактична гра «Барвіста стрічка». Мета: закріпити знання дітей про кольори веселки; учити розташовувати зображення веселки посередині аркуша паперу; створювати емоційно позитивний настрій, задоволення від результатів роботи</p>
Вівторок	
	<p>Музичне заняття</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Середа	
	<p>1. Бесіда «Звідки береться дощик?». Мета: продовжувати збагачувати уявлення дітей про воду як явище природи; продемонструвати нагрівання води сонячним промінням та її випаровування; збагатити активний словник новими словами (нагрівається, пара, сонячні промені).</p> <p>2. Малювання «Іди, іди, дощику!». Мета: навчати дітей зображувати хмару та дощ пальчиками або ватними паличками (на вибір педагога та дітей); закріпити назву синього кольору; розвивати чуття кольору й ритму; виховувати інтерес до пізнання природи</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Уроки з Гвинтиком. Кольори. Веселка». Мета: учити дітей зберігати увагу під час перегляду мультфільму, відповідати на запитання вихователя.</p>
П'ятниця	
	<p>1. Читання вірша Н. Поклад «Вітер-двірник». Мета: учити дітей виразно промовляти слова вірша; спонукати промовляти рими; учити відповідати на запитання вихователя.</p> <p>2. Малювання: «Дерева нашого майданчика». Мета: знайомити дітей з коричневою та зеленою фарбами; учити техніки малювання долоньками; розвивати уяву, фантазію; викликати позитивні емоції від творчості</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Як плаче хмаринка? (Доц.)		Сюжетно-рольова гра «Я — маленький капітан» (паперові човники в ємності з водою)
	Вітер-вітерець		Сюжетно-рольова гра «Пригостимо ляльку Тетянку чаєм»
	Гроза грозиться (слухання аудіозапису громових розкатів)		Ігри з камінцями «Виклади тваринку»
	Дерево абрикоса (будова, плоди)		Світловий планшет
	Екскурсія на город (зелений горошок)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Гра «Свято іграшок»
	Дидактична гра «Кольорове доміно»		Вправа «Що таке добре і що таке погано?»
	Дидактична гра «Мозаїка»		Вправа «Поклич ласкаво»
	Дидактична гра «Весела гірка»		Вправа «Телефонна розмова» (культура спілкування)
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Складати свої речі в шафі	.....	
	Поливати квіти на квітнику	.....	
	Розставити книжки на полиці	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Читання казки Ю. Ярмаша «Блискавка та грім»	.....	
	Пальчикова гра «Веселка»	.....	
	Вивчення вірша М. Сулими «Вітер не знає абетки» (звукнаслідування)	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня		Консультація «Як поводитися під час грози?»

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Тихо–голосно» (муз. О. Тілічєєвої, вір. Ю. Островського). Мета: формувати вміння відрізнити звучання музики за силою звука (тихо–голосно); учити наслідувати рухи дорослого.</p> <p>2. Слухання пісні «Веселка» (муз. і вір. З. Красуляк). Мета: вправляти у розрізненні характеру пісні (весела–сумна), темпу (швидкий–повільний).</p> <p>3. Вивчення пісні «Гарно в лісі» (муз. М. Раухвергера, вір. Н. Френкель). Мета: виховувати бажання вслуховуватись у красу музичного твору; заохочувати до наслідування співочих інтонацій дорослого.</p> <p>4. Танець «Танок з хустинками» (муз. І. Арсеєва). Мета: учити дітей виконувати танцювальні рухи (змахи хустинкою, похитування, переступання).</p> <p>5. Музична гра «Сонечко та дощик» (рос. нар. мел. в обр. Т. Смирнової). Мета: учити дітей правильно тримати брязкальце, правильно відобувати з нього звук; розвивати вміння ритмічно рухатись за прикладом дорослого</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: вправляти дітей у стрибках в довжину з місця; повторити повзання по гімнастичній лаві; учити швидко реагувати на сигнал.</p> <p>Обладнання: кольорові хустинки (за кількістю дітей), 1–2 гімнастичні лави.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг в колоні по одному й урозтіч.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи з хустинкою.</p> <p>1. Вправа «Веселка»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Стати на носочки, помахати хустинкою праворуч–ліворуч. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Нахились за хустинкою»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, хустинка на підлозі. Нахилитися, взяти хустинку, випрямитися. Нахилитися, покласти хустинку, випрямитися. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Метелики літають»: біг урозтіч, спокійна ходьба за вихователем.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Повзання на колінах з опорою на долоні по гімнастичній лаві. Повторити 2–3 рази.</p> <p>Стрибки в довжину з місця через мотузки, покладені паралельно на відстані 20–25 см. Повторити 2–3 рази.</p> <p>III. Рухлива гра «Мій дзвінкий веселий м'яч»</p> <p>Варіант гри — з підскоками та бігом. Повторити 2–3 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Ходьба в колоні по одному або зграйкою із зупинкою за сигналом вихователя</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Охайна поведінка за столом, користування серветкою		Музична гра «Дощ та грім» (металлофон та барабан)
	Купання в літньому басейні	Образотворча діяльність	
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		«Розфарбуємо веселку» (колективна робота)

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Пташки в гніздечку»		Вивчення вірша «Звідки дощ іде?» за допомогою мнемотехніки
	«Сонечко і дощик» (біг за сигналом)		Показ казки «Курочка Ряба»
	«Миші та кіт»	<i>Конструювання</i>	
	«Дітки маленькі ходять тихенько»		«Місточок для зайченяти» (з елементів «Лего»)
	«Мій дзвінкий, веселий м'яч»	<i>Світ мистецтва</i>	
Безпека життєдіяльності			Перегляд презентації «Плодові дерева»
Навчати дітей правил катання на самокаті: — дивитись на доріжку, якою рухаєшся; — не відволікатися і не поспішати; — не підставляти ноги під коліщатка, коли на самокаті їде хтось інший			Розглядання картини «Веселка»
			Похід до ізо студії на фотовиставку «Веселка в нашому місті»
			Слухання твору А. Вівальді «Гроза» («Літо»)

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ **День тижня:** понеділок.

Тема 1. Бесіда «Веселка після дощу».

Мета: учити дітей уважно розглядати картину, слухати розповідь вихователя, давати відповіді на запитання; розширювати уявлення дітей про веселку; закріпити знання основних кольорів.

Тема 2. Дидактична гра «Барвіста стрічка».

Мета: закріпити знання дітей про кольори веселки; учити розташовувати зображення веселки посередині аркуша паперу; створювати емоційно позитивний настрій, задоволення від результатів роботи.

Обладнання: репродукція із зображенням веселки; розрізна веселка для фланелеграфа; фланелеграф; склянка з водою; аркуш білого паперу; стрічки кольорів веселки; султанчики «хмарка» та «сонечко».

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь читає дітям віршик Н. Замрії.

Вихователь

Дощик сонечку всміхавсь,
Лоскотав промінчик.
А коли на землю впав,

Враз став зовсім іншим.
Посмішка вниз головою —
Кольоровою дугою!

Малята, хто здогадається, про що віршик? (*Відповіді дітей.*) Так, правильно це — веселка. (*Вихователь дістає репродукцію із зображенням веселки.*) Діти, подивіться, сонечко передало нам картину, що на ній намальовано? (*Веселка.*) Вам подобається веселка? (*Відповіді дітей.*) Які кольори ви бачите на ній? Давайте назвемо їх. (*Відповіді дітей.* *Вихователь виправляє, якщо*

діти припускаються помилок.) На що за формою схожа веселка? (На дугу.) Хочете, я розповім про те, як утворюється веселка? *(Відповіді дітей.)*

Веселка з'являється, коли з-за хмари під час дощу визирає сонечко або коли йде дрібний дощик, а сонечко світить. Краплинки зустрічаються з сонячним промінням і утворюють різнокольорові дуги. Люди завжди знали: з'явилась веселка, — отже, дощ закінчився. Малята, а ви знаєте, що я можу спіймати веселку? *(Підтримувати позитивні відгуки дітей.)*

Вихователь запрошує дітей вийти на сонечко і стати навколо вихователя.
Педагог ставить склянку з водою на аркуш паперу, так щоб промінь веселки відбився на аркуші паперу. По черзі показує дітям утворену веселку.

Вихователь. А давайте зараз зробимо веселку. *(Роздає дітям кольорові стрічки. Одну дитину назначають «сонечком», іншу — «хмаринкою».)* Малята, слухайте уважно: я читатиму вірш, а ви будете збиратись у веселку між сонечком і хмаринкою. Подивимось, яка веселка у нас вийде.

Вихователь читає вірш Л. Вознюк «Веселкова лічилка».
Діти зі стрічками шикуються за кольорами веселки.

Вихователь. Які ви молодці, як гарно простягнули веселку, а давайте тепер складемо веселку і подаруємо її хмаринці.

Діти підходять до фланелеграфа і по черзі складають розрізну веселку, називають кольори.
Вихователь допомагає, щоб діти запам'ятали, у якій послідовності складається веселка.

Вихователь. Малята, а щоб краще ви запам'ятали кольори веселки, пропоную піти подорожувати навколо садочка та відшукати її кольори. Діти гуляють навколо садочка та називають предмети відповідно до кольорів веселки.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Бесіда «Звідки береться дощик?».

Мета: продовжувати збагачувати уявлення дітей про воду як явище природи; продемонструвати нагрівання води сонячним промінням та її випаровування; збагатити активний словник новими словами (нагрівається, пара, сонячні промені).

Тема 2. Малювання: «Іди, іди, дощику!».

Мета: навчати дітей зображувати хмару та дощ пальчиками або ватними паличками (за вибором педагога та дітей); закріпити назву синього кольору; розвивати чуття кольору й ритму; виховувати інтерес до пізнання природи.

Обладнання: поролонова губка; ємність з водою; два блюдця; синя фарба; пензлики; аркуші з намальованими хмаринками; іграшкова хмаринка.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик. Вихователь показує дітям іграшкову хмаринку, веде розповідь.

Вихователь. Діти, подивіться: до нас в гості прийшла хмаринка, вона хоче нам розповісти свою історію.

Була собі хмаринка: гарна і пустотлива, а ще любила вона всіх передражнювати, перекирвляти. Летить вона якимось по небу і бачить — зайчик. Вона гукає: «Зайчику!». Зайчик подивився у небо і побачив великого зайчика з великими довгими вухами і кудим хвостиком. Образився зайчик: «Не дражнись, хмаринко, будь ласка!». Хмаринка засміялася і полетіла далі. Летить вона, сміється і думає: кого ж мені ще подражнити? Аж бачить — цуценятко біжить. «Привіт, цуценятко!». «Привіт, хмаринко!», — песик підвів голову догори і побачив такого

самого песика, як і він, але чомусь сумного. «Не дражнись, будь ласка, хмаринко!», — сказав песик. А хмаринка засміялась і полетіла далі. І так вона літала по небу ще довго-довго і всіх, кого зустрічала, передражнювала і насміхалась. А згодом її вже всі стали називати не хмаринкою, а то зайчиком, то ведмедиком, то квіткою. А вона все кричала: «Ні, я хмаринка, я хмаринка!». Але ніхто її вже не чув. Тоді хмаринка дуже образилась, засмутилась і заплакала.

Діти, вам сподобалась розповідь хмаринки? Скажіть мені, будь ласка, коли хмаринки плачуть, то що буває? (Дощик.) А що ж таке дощик? (Відповіді дітей.) А якщо сильний дощ іде, як це називається? (Вихователь допомагає дітям з відповіддю: злива.) Правильно! Давайте зараз нашу хмаринку спробуємо розвеселити і розкажемо їй віршик про дощик.

Вихователь 2–3 рази читає вірш Є. Гуцала, діти повторюють слова-рими за вихователем.

Вихователь

Дощик чисто, дощик чисто
Умиває наше місто.
Умиває він топольки,
І травичку, і квітки,

І розкриті парасольки,
І барвисті парасольки
Під дощем, немов грибки.

А тепер, малята, давайте подивимось, як утворюється дощ. (Вихователь пропонує підійти до ємності з водою.)

Малята, подивіться, ось губка — це буде хмарка. Яка вона світленька, легенька! А якщо її намочити, що з нею станеться? (Відповіді дітей. Вихователь підказує правильні відповіді.) Ось так і хмаринка наповнюється дощиком, водичкою. Візьміть в руки губку-хмаринку і занурте її у воду. А якщо її підняти, що станеться з водичкою? (Вона пролетіть.) Правильно! Ось так водичка потрапляє на землю.

А ще я хочу вам розповісти, як ця водичка потрапляє до хмаринки. Ось у мене є дві мисочки з водою: одну ми поставимо у тінь, іншу залишимо на сонці, а ввечері подивимось, що станеться з водичкою.

Вихователь слухає припущення дітей, що може статися з водичкою. Увечері перевіряє разом з дітьми, що сталося з водою в мисці, підводить до розуміння, що під впливом сонячного тепла вода випаровується, піднімається вгору й утворює в небі хмари.

Вихователь. Погляньте, малята! Поки ми проводили досліди, наша хмаринка засумувала. Давайте ми їй намалюємо дощик на згадку.

Вихователь пропонує намалювати дощик своїй хмаринці пальчиками або ватними паличками (за вибором педагога та дітей).

Діти закріплюють назву синього кольору та відтворюють свої враження в образотворчій діяльності, милуються своїми малюнками. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Читання вірша Н. Поклад «Вітер-двірник».

Мета: учити дітей виразно промовляти слова вірша; спонукати промовляти рими; учити відповідати на запитання вихователя.

Тема 2. Малювання: «Дерева нашого майданчика».

Мета: знайомити дітей з коричневою та зеленою фарбами; учити техніки малювання долоньками; розвивати уяву, фантазію; викликати позитивні емоції від творчості.

Обладнання: аркуш паперу; вітрячок на паличці; зелена фарба; поролонова губка.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик. Вихователь читає вірш М. Познанської.

Вихователь

Вітер, вітер пустотливий
Залетів до нас у сад,
Оббиває груші, сливи,
Трусить яблуні підряд.

І хустиночку в Марусі
На голівці розв'язав.
Неслухняний і сердитий,
Хто просив тебе сюди?

Діти, про що був віршик? (*Відповіді дітей.*) Подивіться навколо. Як ви вважаєте, зараз є вітер? (*За погодними умовами вихователь пояснює, який вітер.*) А хто з вас знає, що робить вітер? (*Гойдає дерева, несе хмаринки, піднімає пилюку.*) Добре, ви молодці! Давайте тепер самі утворимо вітер! Як ви вважаєте, що нам може допомогти? (*Вентилятор, віяло, дмухання.*) Я пропоную вам зараз взяти аркуш паперу і зробити вітер самим.

Вихователь допомагає дітям, як треба рухати аркушем, щоб утворився вітерець. Діти діляться емоціями.

Вихователь. Ось які ви молодці, у всіх вийшло. А зараз я дещо вам покажу. (*Показує вітрячок.*) Ось це вітрячок, він вміє ловити вітер, подивіться. (*Показує, як вітрячок крутиться за вітром. Якщо немає вітру, вихователь дмухає сам.*) Що потрібно, щоб він крутився? (*Вітер.*) Давайте подмухаємо і подивимось, чи він крутиться? (*Діти повторюють за вихователем.*) Ось подивіться, я сильно дму. Як він крутиться? (*Швидко.*) А якщо я буду дмухати злегка, як він буде крутитись? (*Повільно.*) Це, малята, називається силою вітру. Я пропоную намалювати чарівні дерева для нашого вітру, і він буде частіше приходити до нас у гості.

Вихователь пропонує виконати колективний малюнок. Діти намазують зеленою фарбою долоньки, притискають до аркуша паперу, а вихователь домальовує стовбур і гілки.

Вихователь. А тепер давайте пограємо з вітерцем у гру «Листя і вітер».

Вихователь об'єднує дітей у дві групи — «листочки» та «вітерці». За правилами «листочки» присідають, поки «вітерці» кружляють. Потім вихователь каже: «Вітер листя піднімає». «Вітерці» за ручки підхоплюють «листочки» і кружляють у парах. Потім вихователь каже: «Вітер вщух», «листочки» разом із «вітерцями» знову присідають.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Запам'ятай кольори веселки

Чепурний (*червоний*), огрядний (*оранжевий*), жук (*жовтий*), з'ів (*зелений*), барвистий (*блакитний*), стиглий (*синій*), фрукт (*фіолетовий*).

Н. Замрія

Веселка

Дощик сонечку всміхавсь,
Лоскотав промінчик.
А коли на землю впав,

Враз став зовсім іншим.
Посмішка вниз головою —
Кольоровою дугою!

Л. Вознюк

Гра «Веселкова лічилка»

Серед гравців обирають «сонечко» і «хмаринку», роздають стрічки. Під віршик складають веселку між сонечком і хмаринкою.

В лузі дощик із квіток кольоровий сплів вінок.
У долину, аж до річки, простяглись барвисті стрічки.
Ось червона, перша стрічка, — колір стиглої сунички.
Друга — наче мандаринки, що оранжеві в них спинки.
Третя — жовта, наче сонце зазирає у віконце.
А четверта — то зелена, як листок берізки, клена.

П'ять — блакитна, барвінкова, наче квіточка святкова.
Шоста — синя, як ті сливи, що дощі вмивали й зливи.
Сьома — відкрили ліс та балки фіолетові фіалки.
Із семи стрічок веселих утворилася веселка,
І, щоб знати кольори, ти лічилку повтори.

Є. Гуцало

Дощик

Дощик чисто, дощик чисто
Умиває наше місто.
Умиває він топольки,
І травичку, і квітки.

І розкриті парасольки,
І барвисті парасольки
Під дощем, немов грибки.

Н. Кир'ян

Дощик

— Звідки дощ іде?
— Із неба!
— Де іде той дощ?

— Де треба.
Без дороги ходить скрізь —
Через поле, через ліс.

М. Сулима

Вітер не знає абетки

Невсидючий вітер
Знає кілька літер:
Залетить в трубу —
Тільки й скаже: бу-бу-бу,

Прилетить до комишу —
Тільки й скаже: шу-шу-шу.
А оце чомусь мовчить —
Мабуть, решту літер вчить.

Ю. Ярмиш

Блискавка та грім

В злагоді жили колись блискавка з громом. Любила блискавка, коли хмари заступали небо, аж чорно ставало навколо, красу свою показати. А грім, дивлячись на неї, щиро радів. Приятелював він із блискавкою. Та якось гаряча блискавка низько над землею шугнула й зачепила дерево. Зайнялося воно. Блискавка зраділа новій забаві та й ну інші дерева палити! Грім розгнівався на блискавку, став корити її за жорстокість. Та блискавка не послухалася грому. Людей кривдити стала, будинки підпалювати. І тепер у грозу — тільки сяйне блискавка, грім уже сердиться, лає її. Блискавка ще більше лютує — грім голос підвищує. І так доти, доки не напоумить лиходійку, поки не перестане сваволити блискавка. Тоді й грім стихає. Тут дивись — і дощ ущух. А нова гроза почнеться — все повторюється. Коротка пам'ять у лихої блискавки!

Пальчикова гра «Веселка»

Гляньте: веселка над нами, *(Намалювати у повітрі дугу.)*
Над будинками, *(Руки скласти над головою «дахом».)*
Над деревами, *(Руки підняти вгору, пальці розвести.)*
І над хвилею голубою, *(Намалювати у повітрі хвилю.)*
І трішечки наді мною. *(Доторкнутися до голови.)*

ЛИПЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «У безпечній пісочниці дуже гратись хочеться».

Мета: під час ігор з піском закріпити властивості піску (вологий, сухий; ліпиться, сиплеться); учити порівнювати його з кінетичним піском; розвивати у дітей навички експериментування; формувати трудові вміння і навички; розвивати дрібну моторику пальців рук, мовлення в процесі ознайомлення з навколишнім світом.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда «Розглядання пісочниці на майданчику». Мета: розширити та поглибити уявлення дітей про пісок; розвивати тактильно-кінестетичні відчуття, рухову координацію, дрібну і загальну моторику рук, уяву, фантазію, образне мислення; збагатити словник дітей новими словами (піщинки, пісочниця.)</p> <p>2. Пошуково-експериментальна діяльність «Чи любить пісок воду?». Мета: продовжувати знайомити дітей з властивостями піску; розвивати логічне мислення, спостережливість, увагу; виховувати бережливе ставлення до неживої природи; формувати навички колективної гри; виховувати естетичний смак, бажання гратися з піском, вміння проявляти позитивні емоції</p>
Вівторок	
	Музичне заняття .....
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Що спільне, а що відмінне?». Мета: учити дітей знаходити спільне та відмінне між кінетичним та звичайним піском; продовжувати розвивати зосередженість, концентрацію уваги, тактильні відчуття дитини під час роботи обома руками.</p> <p>2. Малювання на піску: «Повітряні кульки». Мета: продовжувати вчити дітей малювати за допомогою палички на піску овали та вертикальні лінії; учити разом з вихователем за допомогою мушелі та камінців викладати форму кульки; розвивати дрібну моторику пальців рук, уяву, фантазію</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Комахи». Мета: навчити дітей утримувати увагу під час перегляду мультфільму, відповідати на запитання, промовляти назви комах</p>
П'ятниця	
	<p>1. Пошуково-експериментальна діяльність «Де живе пісок?». Мета: поглибити знання дітей про те, де можна побачити пісок (у пісочниці, на майданчику, на стежці); продовжувати спостерігати за станом піску (чистий, брудний, мокрий, сухий); розвивати координацію рухів, дрібну моторику пальців рук, орієнтування в просторі; формувати навички позитивної комунікації; розвивати увагу і просторову уяву.</p> <p>2. Малювання: «Чия долонька, чий слід?». Мета: учити дітей залишати відбиток долоньки та стопи на сухому і мокрому піску; розвивати тактильну чутливість та уяву; продовжити активізувати творчі здібності, фантазію, викликати позитивні емоції</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Рослина кульбабка після цвітіння		Сюжетно-рольова гра «Будівельники» (у пісочниці)
	Хто в пісочниці наводить лад? (Праця помічника вихователя.)		Сюжетно-рольова гра «Водії вантажівок» (у пісочниці)
	Яким має бути пісок для гри?		Ігри з піском «Ми — кондитери», «Пасочки-тваринки»
	Трояндовий кущ		Світловий планшет
	Екскурсія на город (огірки)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Чарівний світ емоцій» (пантоміма)
	Дидактична гра «Що котиться?»		Гра «Найтепліші слова»
	Дидактична гра «Добираємо за кольором»		Вправа «Радість дарує нам тепло»
	Дидактична гра «Хто живе в лісі?»		Вправа-релаксація «Обнімайки»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Поливати з поливальної пісок у пісочниці	.....	
	Розкласти з вихователем приладдя до заняття на столі	.....	
	Помити іграшки після гри в пісочниці	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Читання вірша Грицька Бойка «Муха-набридуха»	.....	
	Читання екоказки «Усе живе потребує води»	.....	
	Читання терапевтичної казки «Про дитячий садок»	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Користь ігор з кінетичним піском»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Ходимо, бігаємо» (муз. О. Тілічєєвої, вір. Н. Френкель). Мета: учити дітей рівномірно крокувати, тримати коло; бігати легко на носочках, одне за одним; учити дітей рухатись відповідно до характеру музики.</p> <p>2. Слухання пісні «Печу, печу хлібчик» (укр. нар. пісня). Мета: учити дітей уважно слухати пісню, аналізувати її характер; відгукуватись на музичний твір, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>3. Вивчення пісні «Водичка» (муз. Н. Шевченко, вір. Г. Демченко). Мета: виховувати бажання сприймати красу музичного твору і підспівувати дорослому; учити чіткої артикуляції.</p> <p>4. Танець «Маленька полька» (муз. О. Тілічєєвої, вір. А. Шибіцької). Мета: учити дітей рівномірно плескати в долоні, притупувати ніжкою; учити самостійно супроводжувати спів дорослого рухами.</p> <p>5. Музична гра «Хованки» (муз. в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей легкими, дрібними кроками бігати у різних напрямках і своєчасно ховатись відповідно до музики; виховувати дружні стосунки між дітьми під час гри</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити вміння дітей підлізати під мотузкою; удосконалювати вміння кидати м'яч на дальність із-за голови тільки за сигналом; учити узгоджувати свої рухи із рухами інших дітей.</p> <p>Обладнання: м'ячі за кількістю дітей; довга мотузка; дві стійки.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Чергування ходьби та бігу в колоні по одному.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Нахили з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, ноги нарізно, м'яч в обох руках над головою. Нахилитися вперед, коліна намагатися не згинати, випрямитися, м'яч підняти над головою. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Присідання з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, тримати м'яч в обох руках. Присісти, торкнутися землі, випрямитися. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Повороти з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, тримати м'яч в обох руках перед собою. Повороти тулуба праворуч-ліворуч. Повторити 4–6 разів.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання м'яча на дальність із-за голови двома руками 4–5 разів.</p> <p>Підлізання під мотузкою. Повторити 4–5 разів.</p> <p>Стрибки на місці, тримаючи м'яч в руках (20–30 с.) Ходьба одне за одним.</p> <p>III. Рухлива гра «Птахи у гніздечках».</p> <p>Повторити 3–4 рази.</p> <p><i>Заключна частина.</i> Спокійна ходьба змієюю за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Миття рук після прогулянки		Музична гра «Тупу-тупу»
	Купання в літньому басейні		Образотворча діяльність
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Малювання пальчиком: «Ягідки»

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Знайди свій будиночок»		Показ казки «Колобок» (на фланелеграфі)
	«Покатай м'яч»		Гра-інсценування «У садочку»
	«По рівенькій доріжці»	Конструювання	
	«Гуси»		«Акваріум для золотої рибки» (викладення з камінців і трави начиння акваріуму у пісочниці)
	«Каруселі»	Світ мистецтва	
Безпека життєдіяльності			Розглядання альбому «Українська дерев'яна іграшка»
Навчати правил безпечної гри у піску: — не брати пісок до рота; — не кидати пісок у бік інших дітей; — обтрусити одяг та взуття після гри в пісочниці; — не закопувати в пісок камінці, палички та інші предмети, що можуть травмувати			Перегляд фрагмента спектаклю «Хто сказав "Няв"?»
			Гра з батьками «Казковий палац із піску»
			Слухання музичного твору К. Сен-Санса «Карнавал тварин» («Кури та півник»)

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ **День тижня:** понеділок.

Тема 1. Бесіда «Розглядання пісочниці на майданчику».

Мета: розширити та поглибити уявлення дітей про пісок; розвивати тактильно-кінестетичні відчуття, рухову координацію, дрібну і загальну моторику рук, уяву, фантазію, образне мислення; збагатити словник дітей новими словами (піщинки, пісочниця.)

Тема 2. Пошуково-експериментальна діяльність «Чи любить пісок воду?».

Мета: продовжувати знайомити дітей із властивостями піску; розвивати логічне мислення, спостережливість, увагу; виховувати бережливе ставлення до неживої природи; формувати навички колективної гри; виховувати естетичний смак, бажання гратися з піском, вміння проявляти позитивні емоції.

Обладнання: лопатка з намальованим обличчям; совочки (за кількістю дітей); пластикові дрібні фігурки тварин; поливальниця з водою.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь запрошує дітей на майданчик, підводить до пісочниці.

Вихователь. Діти, сьогодні я запрошую вас до пісочниці. Давайте підійдемо до неї. (Діти стають навколо пісочниці.) Подивіться: яка вона? Що в ній міститься? (Пісок та бортики навколо нього, навіс над пісочницею.) Для чого нам навіс над пісочницею? (Щоб захиститись від сонечка.) Правильно, сонечко влітку дуже яскраве і довго перебувати під ним не можна. Завдяки навісу ми можемо довго і безпечно гратись у пісочку.

Якої форми наша пісочниця? (*Квадратна. Діти разом з вихователем обстежують бортики пісочниці, знаходять чотири куточки, доходять висновку, що вона квадратна.*) А де ще ви бачили пісок, окрім нашої пісочниці? (*Відповіді дітей.*) Які ви всі молодці! А скажіть, для чого нам потрібен пісок у пісочниці? (*Щоб гратися.*) А як гратися? (*Ліпити пасочки, пиріжки, копати тунелі.*) Малята, подивіться: у мене є чарівний совочок. (*Вихователь демонструє дітям совочок з намальованим обличчям і робить вигляд, що совочок щось говорить.*) Він запрошує нас до пісочниці, але просить дотримуватись правил поведінки в ній. Давайте згадаємо ці правила. (*Діти разом з вихователем повторюють правила.*)

- Не можна викидати пісок з пісочниці.
- Не можна кидати пісок в інших дітей.
- Не можна брати пісок до рота.
- Після гри потрібно покласти совочки та іграшки на місце.

Ми дотримуємось таких правил? (*Позитивні відповіді.*) Тоді чарівний совочок запрошує нас до пісочниці.

Вихователь запрошує дітей до пісочниці, щоб вони сіли на бортик обличчям усередину. Педагог від імені совочка пропонує погратися з піском.

Вихователь. Діти, давайте привітаємось з піском. (*Вихователь кладе руку на пісок, погладжуючи його.*) Візьміть пісок, розгляньте його уважно: із чого він складається? (*Із піщинок.*) Правильно! Подивіться: я пересипаю пісочок з однієї руки в іншу і бачу багато-багато піщинок. Діти, а ви їх бачите? (*Діти повторюють дії за вихователем.*) А як ви думаєте, пісок сухий чи мокрий? (*Сухий, адже сиплеться.*) Правильно. Давайте зараз уявимо себе піщинками! Переступіть через бортик, станьте навколо пісочниці і повторюйте за мною:

Всі малята стали прямо,
Всі змахнули враз руками,
Навкруг себе покрутились,

На пісок перетворились.
А піщинок-діточок
Кличе вітер у танок!

(*Діти виконують рухи відповідно до слів вірша.*)

Всцх вітер, і всі наші піщинки впали на землю. Із вітром літають сухі піщинки. Який ще буває пісок? (*Мокрий.*) З якого піска можна ліпити? (*Із мокрого.*) Давайте покличемо дощик! Він намочить пісочок для того, щоб ми погрались з ним. (*Діти разом з вихователем промовляють віршик.*)

Іди, дощику, іди
На городи і сади,

На траву і квіти,
Щоб раділи діти.

Вихователь поливає пісок у пісочниці з поливальної.

Вихователь. Подивіться: наш пісок став який? (*Мокрий.*) Давайте спробуємо з нього щось зліпити.

Поки діти ліплять пиріжки, вихователь непомітно ховає у мокрий пісок фігурки тварин.

Вихователь. Ой, діти, поки ви ліпили пиріжки, у нашого совочка зникли іграшки. Треба допомогти знайти їх. Як ви вважаєте, що з ними у пісочниці могло статися? (*Відповіді дітей.*) Давайте їх пошукаємо, наш совочок покликав своїх подружок-лопаток нам на допомогу. (*Вихователь роздає дітям лопатки.*)

Діти викопують всі сховані іграшки під слова подяки від чарівного совочка.

Вихователь. Молодці! Діти, вам сподобалося гратися з пісочком? (*Так.*) Яким він буває? (*Сухим і мокрим.*) Хто до нас приходив? (*Чарівний совочок.*) Що ми робили? (*Відповіді дітей.*)

Діти прощаються із совочком і далі продовжують гратись у пісочниці.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Дидактична гра «Що спільне, а що відмінне?».

Мета: учити дітей знаходити спільне та відмінне між кінетичним та звичайним піском; продовжувати розвивати зосередженість, концентрацію уваги, тактильні відчуття дитини під час роботи обома руками.

Тема 2. Малювання на піску: «Повітряні кульки».

Мета: продовжувати вчити дітей малювати за допомогою палички на піску овали та вертикальні лінії; учити викладати форму кульки за допомогою мушель та камінців; розвивати дрібну моторику пальців рук, уяву, фантазію.

Обладнання: кінетичний пісок у великій ємності; порожня ємність; однакові дерев'яні палички; формочки; совочки; поливальниця з водою; мушлі; камінці.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь запрошує дітей до столу, на якому стоїть ємність квадратної форми з кінетичним піском.

Вихователь. Діти, подивіться на стіл: там щось стоїть. Як ви вважаєте, що це? (*Відповіді дітей.*) Так, це — пісок, але це не звичайний пісок, а можна сказати чарівний. Він не сухий, не мокрий, а начебто живий. (*Вихователь спонукає дітей взяти в долоньки трішки піску і відчутти його.*) Це — кінетичний пісок. Давайте ми привітаємось із ним! Стисніть і розтисніть долоньки, подивіться, чи не витікає з них пісок. (*Відповіді дітей.*) Що ви відчуваєте? (*Відповіді дітей.*) Цей пісок такий самий, як у пісочниці? (*Відповіді дітей із поясненнями.*) Чим він відрізняється? (*Відповіді дітей.*)

Вихователь приносить ще одну ємність з сухим піском.

Вихователь. Ось подивіться, а тут який в мене пісочок? (*Сухий.*) Правильно, а з нього можна щось зліпити? (*Ні, тому, що він сухий.*) Що треба зробити, щоб з нього можна було будувати? (*Намочити.*) Молодці, зараз ми його намочимо, і з нього можна буде щось зліпити. А ви знаєте, дорогою до дитячого садка я зустріла зайчика, і він мене запитав, чим відрізняється мокрий пісок від кінетичного. Я відповіла, що разом з вами спробую про це дізнатись. Допоможемо зайчику відрізнити звичайний пісок від кінетичного? (*Так.*)

Діти за допомогою вихователя ліплять високу башту з мокрого піску.

Потім намагаються зробити башту з кінетичного піску.

Вихователь. Діти, подивіться, чим відрізняються ці дві башти? (*Із кінетичного піску вийшла рівна, охайна башта, а зі звичайного вологого — нерівна, неохайна.*) А якщо я трохи натисну на ці башти, яка, на вашу думку, швидше розсиплеться? (*Припущення дітей.*)

Вихователь притискає долонями одночасно обидві башти.

Першою розсипається башта зі звичайного піску.

Вихователь. Подивіться, башта зі звичайного піску розсипалась швидше, отже, кінетичний пісок міцніший. А ще з кінетичного піску можна ліпити дуже красиві форми, навіть цілі будинки. Давайте розповімо віршик про пісочницю.

Вихователь читає дітям вірш А. Костецького, а вони повторюють рухи вихователя 2–3 рази.

Кожному в пісочниці
Повозитись хочеться,
(*Присідають, імітують копання.*)
Бо не просто в ній пісок:
Тісто в ній на пиріжок,
(*Імітують, як місяць тісто.*)

Для фортеці цегла в ній,
(*Імітують, як ліплять цеглинку.*)
Для машин — гараж новий.
(*Імітують рух автівки.*)
Ось чому в пісочниці
Всім пограти хочеться.
(*Радісно пострибати.*)

Вихователь. Діти, поки ми експериментували з піском, наша пісочниця засумувала і запрошує нас до себе. (*Вихователь підходить до пісочниці і наче прислухається до неї.*) Подивіться, у нашому пісочку щось є. (*Діти знаходять мушлі, камінчики, палички.*) Покажіть, що ви знайшли. (*Діти показують, що знайшли.*) Ось іще чим наш пісок відрізняється від кінетичного. У пісочниці можна знайти багато цікавого, а кінетичний пісок який? (*Чистий, гладенький, його не треба мочити, він тримає форму.*)

Молодці! А тепер давайте нашій пісочниці подаруємо повітряні кульки. А як зробити, щоб вона їх побачила? (*Намалювати.*) Правильно, де намалювати, щоб їй було видно? (*Відповіді дітей.*) На пісочку. Подивіться: який у пісочниці пісок? (*Мокрий.*) Правильно, на ньому дуже легко буде малювати. А чим ми можемо намалювати? (*Паличкою, пальчиком.*) Сідайте всі на бортик пісочниці, зараз я вам роздам палички і будемо малювати.

Вихователь роздає дітям палички.

Вихователь. Подивіться, я беру паличку і обережно малюю нею на пісочку витягнуте коло, потім до нього домальовую ниточку. На що це стало схоже? (*На повітряну кульку.*) Молодці! Тепер самостійно спробуйте намалювати повітряні кульки.

Вихователь допомагає дітям правильно тримати паличку, малювати овал, не відриваючи руку.

Вихователь. Які ви молодці, нашій пісочниці дуже сподобались ваші кульки. (*Вихователь ненавмисно стирає зображення кульки.*) Ой, діти, подивіться, наш малюнок стерся. Що ж робити? (*Відповіді дітей.*) А давайте викладемо наш малюнок з мушель та камінчиків, і тоді він не зіпсується.

Вихователь вирівнює пісок, діти викладають по контуру великої кульки мушлі та камінці.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Пошуково-експериментальна діяльність «Де живе пісок?».

Мета: поглибити знання дітей про те, де можна побачити пісок (у пісочниці, на майданчику, на стежці); продовжувати спостерігати за станом піску (чистий, брудний, мокрий, сухий); розвивати координацію рухів, дрібну моторику пальців рук, орієнтування в просторі; формувати навички позитивної комунікації; розвивати уваги і просторову уяву.

Тема 2. Малювання: «Чия долонька, чий слід?».

Мета: учити дітей залишати відбитки долоньки та стопи на сухому і мокрому піску; розвивати тактильну чутливість та уяву; продовжувати активізувати творчі здібності, фантазію; викликати позитивні емоції.

Обладнання: совочок з намальованим обличчям; поливальниця з водою; формочки для пасочок; відерця; совочки; пластикові дрібні тваринки.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти з вихователем виходять на майданчик. Там у пісочниці стоїть совочок із намальованим обличчям.

Вихователь. Діти, подивіться: до нас знов прийшов чарівний совочок. Давайте привітаємось із ним. (*Діти вітаються.*) Мабуть, у нього щось сталося. (*Вихователь удає, що слухає совочок.*) Його спіткало горе — з пісочниці став зникати пісок. Давайте допоможемо совочку і дізнаємось, що ж сталося.

Вихователь звертає увагу дітей, що навколо пісочниці розкиданий пісок.

Вихователь. Діти, подивіться: навколо пісочниці теж є пісок, але який він? (*Брудний.*) Так, а хто знає, чому так сталося? (*Він забруднився.*) Пісок висипали з пісочниці, він змішався з вуличним пилом і став брудний. А ми можемо його покласти знов до пісочниці? (*Ні.*)

Чому? (Тому що він брудний.) Так, ми не можемо його покласти до пісочниці, тому що він брудний, і коли змішається з нашим піском, то забруднить пісочницю. (Звертається до совочка.) Совочку, ми знайшли твій пісок. Ми будемо за ним доглядати, не будемо викидати його з пісочниці. Правда, дітки? (Відповіді дітей.)

А згадайте, як ми спостерігали за помічником вихователя, який вранці поливав пісок гарячою водою. Я вам пояснювала тоді, для чого це робиться. Хто пригадає, для чого (називає ім'я та по батькові помічника вихователя) робила це? (Щоб пісок був безпечний для гри.)

Вихователь схиляється до совочка і удає, ніби слухає, що той каже. Потім пропонує дітям подивитись навколо і сказати, де ще є пісок і чому він насипаний саме там.

Діти разом із вихователем пригадують, що пісок можна побачити на узліссі, на пляжі біля річки.

Вихователь. А ви знаєте, що пісок буває також на доріжках, і двірники його прибирають? Давайте теж ненадовго станемо двірниками і поприбираємо пісок. (Вихователь зачитує віршик, імітуючи рухи.)

Двірник рано замітає,
(Імітація замітання.)
Двір чистеньким він тримає.
(Розводять руки в сторони.)

Гарно всюди прибирає,
Ну, а взимку — сніг згрібає.
(Імітація прибирання совочком.)

Які ви всі молодці. Підійдіть до пісочниці, візьміть у долоні пісок. Який він? (Чистий, сухий.) Так, він сухий, а якщо я поллю його водичкою, яким він стане? Давайте дізнаємось. (Вихователь із поливальної наливає воду у пісочницю. Діти беруть мокрий пісок.) Який став пісок? (Мокрий.) Я знаю одну дуже цікаву гру з мокрим піском, давайте пограємо.

Вихователь залишає відбиток долоні на вологому піску, звертаючи увагу дітей на те, що на сухому піску сліди не залишаються, тому що він сиплеться. Грають у гру «Хто до нас приходив?»: на вологому піску залишають відбитки фігурок тварин.

Педагог запитує в дітей: які тварини приходили і лежали на піску?

Вихователь. Подивіться, діти, які ви молодці: і пісок знайшли, і відгадали, хто з тварин на ньому лишив свої сліди. А за те, що ви такі розумні, совочок покликав своїх друзів погратися з вами.

Вихователь висипає у пісочницю совочки, формочки, фігурки тварин, відерця. Діти продовжують гратись. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

А.Костецький

Пісочниця

Кожному в пісочниці
Повозитись хочеться,
Бо не просто в ній пісок:
Тісто в ній на пиріжок,

Для фортеці цегла в ній
Для машин — гараж новий.
Ось чому в пісочниці
Всім пограти хочеться.

Грицько Войко

Муха-набридуха

Уривок

Хто не знає мухи,
Мухи-набридухи?
Я на місці не сиджу:
Жу-жу-жу! Жу-жу-жу!
Бачу бруд — я вже тут.

Там, де мухи, там і бруд.
Всі бруднулі, замазури,
Невмиваки, нечепури,
Неохайні і брудні,
Полюбилися мені.

Т. Чорновіл

На кульбабках залюбки
Примостилися жуки.

П. Осадчук

На леваду я пішла б —
Ціла купа там кульбаб:

М. Козаченко

На лужок примчали малюки,
Наче бджілок рій.
І гайда шукать квітки
У траві густій.

Т. Коломієць

З цупкого аркуша-листка
Зроблю верткого вітрячка.
Ріжки надріжу і загну,
Гвіздком до палиці припну.

Л. Лежанська

У дитячому садочку
Ми дружимо з піснями,
Нам весело щодня.
А сонечко над нами
Хмаринки розганя.

Л. Силенко

Прийшли до річки дві верби
З маленьким вербенятком.
Прийшла калина зі своїм
Малим калиненятком.

Н. Кир'ян

Метелик на стеблинку сів —
І вже незрозуміло:
Чи то метелик там сидить,
Чи, може, квітка біла.

В. Бичко

На луках від цвітінь-краси
Червоно, синьо, жовто, біло.
Палають крапельки роси,
Немов їх сонце запалило.

Кульбабка

Дощик крапне — так з квіток
Заберуться під листок.

Кульбаба

Ніби сонечка малі,
Посідали на землі.

Квіти в травах

Поспитав у сонця вітер:
— Спробуй, зрозумій:
Де тут малюки, де квіти
У траві густій?

Вітрячок

Хай лопотить на вітерці,
Немов летить в моїй руці.
Хурчать крильцята вітрячка,
Немов пропелер літачка!

Сади такі зелені,
І стільки гарних свят!
З портрета рідний Ленін
Сміється до малят.

Біля річки

Прийшла і вільха з вільшенням,
Тополя з тополятком.
Та й залишились тут усі,
Щоб потім гаєм розростись,
Зеленим гаєм стати.

Летюча квітка

Бо крильця — білі пелюстки,
А в квітки — білі крила.
Зацвів метелик у траві,
А квітка полетіла.

* * *

Гуде пташиним співом ліс,
Та найгучніше в цьому гулі
Виводить іволга свій свист,
Кують бездомниці-зозулі.

Казка про дитячий садок

Щасливі ті, хто відвідує дитячий садок — будинок, де живе дитинство. Сьогодні я розповім вам казку про дитячий садок.

Мені завжди подобався чудовий будинок під назвою «Дитячий садок». Вранці і ввечері в ньому весело горіли лампочки-вогники. У цей будинок, тільки-но сходило сонце, дорослі приводили дітей, а вечорами забирали їх додому. Дітей було багато; це було справжнє дитяче царство.

Вранці мені було весело з мамою йти в дитячий садок, але коли мама йшла, то ставало сумно.

Одного разу я прийшла в дитячий садок раніше за інших дітей. Нікого в групі, крім вихователя і нянечки, не було, і мені стало нудно.

Раптом іграшковий ведмедик посміхнувся, а лялька Катруся сказала мені:

— Даринко, йди з нами гратися.

Я потрапила в справжній іграшковий світ. Ми грали в казкову країну. Мені стало весело і добре з іграшками. Я перестала сумувати.

Все живе потребує води

Екологічна казка

Жив собі заєць. Одного разу він вирішив прогулятися лісом. День був похмурий, йшов дощ, але зайчику це анітрохи не заважало зробити ранкову прогулянку. Йде зайчик, гуляє і раптом йому назустріч засмучений їжачок.

— Здрастуй, їжачок! Ти чого такий сумний?

— Здрастуй, зайчик! А чому радіти? Ти подивись, яка погода! Весь ранок дощ іде, настрої огидний.

— Їжачок, а ти уяви, що було б, якби взагалі не було дощу, а завжди світило сонце!

— Було б здорово! Можна гуляти, співати пісень, веселитися!

— Ага, їжачок, як би ж то так. Якщо не буде дощу, всі дерева, трави, квіти, все живе засохне і загине.

— Та ну, заєць, я тобі не вірю.

— А давай перевіримо?

— Та як же ми будемо перевіряти?

— Дуже просто! Ось тримай, їжачок, букет квітів, це тобі подарунок від мене.

— Ой, спасибі, зайчику, ти справжній друг! І ти мені подаруй квіти.

— Та запросто! На — тримай! А тепер, їжачок, прийшов час перевіряти. Зараз ми підемо кожен до себе додому. Я поставлю свої квіти у вазу і наллю туди воду. Ти теж постав квіти у вазу, але воду не наливай.

— Добре, заєць. До побачення!

Минуло три дні. Заєць як завжди вийшов прогулятися лісом. В цей день світило яскраве сонечко і зігрівало своїми теплими промінчиками все навкруги. Гуляє зайчик, і знову назустріч йому їжачок.

— Їжачок, ти знову сумуєш? Дощ вже давно закінчився, сонечко світить, пташки співають, метелики пурхають. Ти повинен радіти.

— Та чому радіти? Квіти, які ти мені подарував, засохли. Мені так шкода, це ж був твій подарунок.

— Їжачок, а ти зрозумів, чому твої квіти засохли?

— Звичайно, зрозумів, тепер я все розумію. Вони засохли, тому що стояли у вазі без води.

— Так, їжачок, все живе потребує води. Якщо не буде води, все живе засохне і загине.

А дощ — це крапельки води, які падають на землю і живлять всі квіти, рослини, дерева. Тому потрібно радіти всьому — і дощику, і сонечку.

— Зайчику, я все зрозумів, дякую. Пішли разом гуляти лісом і радіти всьому навколо!

ЛИПЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Птахи весело літають, пісеньки для нас співають».

Мета: розвивати в дітей пізнавальний інтерес до птахів; учти дітей розрізняти і називати птахів (ворона, голуб, горобець); розширити знання дітей про будову птахів, спосіб їхнього живлення; розвивати пізнавальну активність, зв'язне мовлення та вміння звуконаслідувати голоси птахів.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда про птахів в саду. Мета: спостерігати за птахами, які прилітають до саду (горобець, ворона); розглянути зовнішній вигляд птахів, визначити користь, яку вони приносять деревам; визначити, чим живляться птахи.</p> <p>2. Виготовлення годівниці. Мета: учти дітей виготовляти годівниці для підкормки птахів; виховувати інтерес до навколишнього середовища та бережливе ставлення до птахів</p>
Вівторок	
	<p>Музичне заняття</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Середа	
	<p>1. Бесіда про голуба (розвиток мовлення). Мета: ознайомити дітей з голубом, його зовнішнім виглядом; розвивати вміння вирізняти цього птаха з-поміж інших та називати; закріпити знання основних елементів будови птаха; виховувати дбайливе ставлення до птахів.</p> <p>2. Малювання: «До нас завітали голуби». Мета: учти дітей малювати голуба у нетрадиційній техніці (малювання долонькою); розвивати уяву; виховувати акуратність</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Птахи України-2». Мета: учти дітей впізнавати та називати знайомих птахів, відповідати на запитання вихователя</p>
П'ятниця	
	<p>1. Бесіда про ворону та горобця. Мета: розвивати в дітей пізнавальний інтерес до птахів; закріпити вміння впізнавати та називати птаха, помічати особливості його поведінки; учти дітей порівнювати знайомих птахів.</p> <p>2. Дидактична гра «Виклади за контуром». Мета: продовжувати вчити дітей співвідносити знайомих птахів за контуром та величиною (ворона, горобець); розвивати активне мовлення дітей; закріпити назви кольорів (чорний, коричневий)</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Хто в будиночку живе? (Шпаківня на дереві.)		Сюжетно-рольова гра «Ляльковий дитсадок»
	Чому хмаринки біжать по небу?		Сюжетно-рольова гра «Лялька Тетянка у перукарні»
	Поведінка голубів на майданчику		Ігри з піском на майданчику
	Дерево груші (будова, плоди)		Світловий планшет
	Екскурсія на город (огірки, помідори)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Назви все довкола ласкаво»
	Дидактична гра «Склади ціле» (Ворона, голуб, горобець.)		Гра «Відвідуємо хворого»
	Дидактична гра «Де літає птах?»		Вправа «Сердечко тримай — чарівні слівця згадай»
	Дидактична гра «Один-багато»		Вправа-релаксація «Сонячні промінчики»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Допомогти накрити стіл до обіду (розкласти серветки)	.....	
	Полити квіти на підвіконні (з вихователем)	.....	
	Зібрати стиглі огірки та помідори з грядки	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Пальчикова гра «Сорока-білобока»	.....	
	Читання оповідання В. Сухомлинського «Що посієш, те й пожнеш»	.....	
	Артикуляційна вправа «Яка пташка?» (Голоси птахів.)	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Питний режим дитини влітку»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Імітування рухів птахів» (музичний супровід за вибором музкерівника).</p> <p>Мета: учити дітей самостійно змінювати рухи, починати і закінчувати їх разом з музикою; передавати рухами ритмічний малюнок музичної справи.</p> <p>2. Слухання пісні «Весняна пташка» (муз. і вір. А. Сологуба).</p> <p>Мета: учити дітей уважно слухати твір, формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «Водичка» (муз. Н. Шевченко, вір. Г. Демченко).</p> <p>Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відгукуватись на мелодію, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>4. Танець «Присідай» (ест. нар. мел. в обр. А. Роомере, вір. Ю Ентіна).</p> <p>Мета: учити дітей рухатись один за одним, виконувати присідання, плескання, кружляння у парах.</p> <p>5. Музична гра «Ворітця» (рос. нар. мел. в обр. Р. Рустамова).</p> <p>Мета: учити дітей утворювати ворітця, тримаючись за руки, ритмічно плескати в долоні</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: удосконалювати в дітей навички метання торбинки в горизонтальну ціль, ходьби по похилій драбині; розвивати вміння кидати предмет у заданому напрямку; сприяти розвитку чуття рівноваги.</p> <p>Обладнання: торбинки з піском (за кількістю дітей); похила драбина; 2–3 обручі.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг за вихователем зі зміною напрямку.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи з торбинкою з піском.</p> <p>1. Вправа «Пташки показують хвостики»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Завести руки за спину, обома руками тримати торбинку, трохи підняти руки. Виконувати повороти вправо-вліво, не роз'єднуючи руки. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Пташки колють горішки»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Присісти, постукати кілька разів торбинкою об підлогу. Підвестися та підняти руки вгору. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Пташки будують гніздечко»: біг по колу, складання торбинок у центрі кола.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання торбинок в горизонтальну ціль правою та лівою рукою по 2–3 рази (відстань до цілі 100–120 см). Повторити 2–3 рази.</p> <p>Лазіння по похилій драбині. Повторити 2–3 рази.</p> <p>Стрибки в довжину з місця на двох ногах (відстань 40–50 см). Повторити 4–6 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Зайці на галявині».</p> <p>Повторити 3–4 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Користування гребінцем		Музична гра «Упізнай, хто співає?» (Голоси птахів.)
	Купання в літньому басейні	Образотворча діяльність	
	Користування ложкою під час їжі		Ліплення: «Намісто для сороки-білобоки» (колективна робота)

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Як літають птахи?»		Гра-інсценування «Сорока-білобока»
	«Пташка і пташенята»		Показ уривка з казки «Івасик-Телесик»
	«Вороненята»	Конструювання	
	«Горобчики та кіт»		Гніздечко для ворони-каркарони (з лічильних паличок)
	«Горобці-стрибунці»	Світ мистецтва	
Безпека життєдіяльності			Перегляд презентації «Домівки пташок»
Навчати дітей правил дорожнього руху пішоходів: — переходячи дорогу, завжди тримати за руку дорослого; — ніколи не бешкетувати на транспортній зупинці; — не бігти та не стрибати під час переходу вулиці; — уважно дивитися по сторонах			Розглядання ілюстрацій до забавлянки «Сорока-білобока»
			Екскурсія до ізолюції старших дошкільників
			Слухання музичного твору Е. Гріга «Пташка»

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ **День тижня:** понеділок.

Тема 1. Бесіда про птахів в саду.

Мета: спостерігати за птахами, які прилітають до саду (горобець, ворона); розглянути зовнішній вигляд птахів; визначити користь, яку вони приносять деревам; визначити, чим живляться птахи.

Тема 2. Виготовлення годівниці.

Мета: учити дітей виготовляти годівниці для підкормки птахів; виховувати інтерес до навколишнього середовища та бережливе ставлення до птахів.

Обладнання: пластикова пляшка; мотузка; ножиці; зерна кукурудзи, пшениці, соняшникове насіння.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик.

Вихователь. Діти, ми живемо у чарівному світі, постійно зустрічаємось із чимось цікавим. Давайте разом уважно подивимось на наш майданчик. Можливо, і сьогодні ми зустрінемо щось цікаве.

Діти розглядають майданчик та називають, що їх більш за все зацікавило.

Вихователь після відповідей дітей звертає увагу на спів пташок.

Малята, а хто це так гарно співає на нашому майданчику, як ви гадаєте? *(Відповіді дітей.)* Так, це співають птахи, цвірінькає на гілці маленький горобчик. Давайте разом з вами тихенько його пошукаємо. *(Діти разом із вихователем шукають горобчика між дерев, що ростуть біля дитячого майданчика.)* Не знайшли ми горобчика, напевно, він сидить десь високо на дереві, і ми його не бачимо. Діти, а які птахи живуть біля вашого будинку? *(Відповіді дітей.)*

А як ви гадаєте, де ми можемо зустріти багато птахів? *(Відповіді дітей.)* Правильно, багато пташок прилітають до саду. І зараз ми підемо на екскурсію до фруктового саду, щоб зустрітися там з пташками.

Діти разом з вихователем ідуть до фруктового саду.

Вихователь. Погляньте, малята, який чорний птах прилетів до фруктового саду. Хто з вас знає, як він називається? *(Відповіді дітей.)* Так, це — ворона. Якого вона кольору? *(Відповіді дітей.)* А який в неї дзьоб? *(Відповіді дітей.)* А чи є у ворони хвіст? *(Відповіді дітей.)* А якого кольору хвіст у ворони? *(Відповіді дітей.)* Ворона велика чи маленька? *(Відповіді дітей.)* А як ворона кричить? *(Відповіді дітей.)* Давайте разом покричимо, як ворона, спочатку тихо, а потім голосно. *(Діти разом з вихователем імітують голос ворони, спочатку тихо, а потім голосно.)* Які ви молодці, дуже схожі були на справжніх ворон. Малята, як ворона ходить? *(Відповіді дітей.)* А ви вмієте так ходити? Давайте погуляємо так само, як цей великий птах.

Діти разом з вихователем імітують рухи ворони.

Вихователь. Малята, погляньте, а що це за пташка прилетіла та сіла на гілку? Ви знаєте, як вона називається? *(Відповіді дітей.)* Справді, це — горобчик. Якого він кольору? *(Відповіді дітей.)* А який в нього дзьоб? *(Відповіді дітей.)* А чиє в горобчика хвіст? *(Відповіді дітей.)* А якого кольору в нього хвіст? *(Відповіді дітей.)* Горобчик великий чи маленький? *(Відповіді дітей.)* А як горобчик співає, хто знає? *(Відповіді дітей.)* А хто мені заспіває, як горобчик?

Діти разом з вихователем імітують спів горобчика.

Вихователь. Малята, погляньте, як горобчик кумедно стрибає на двох лапках. Давайте і ми з вами пострибаємо, як горобчики. *(Діти разом з вихователем імітують рухи пташки.)*

Діти, сьогодні в саду ми побачили двох пташок. Яких пташок ми зустріли з вами? *(Відповіді дітей.)* Так, ворону і горобчика. Ворона яка? *(Відповіді дітей.)* А горобчик який? *(Відповіді дітей.)* Молодці, діти. А скажіть мені, що горобчик та ворона їдять, як ви гадаєте? *(Відповіді дітей.)* Так, малята, вони їдять жучків та черв'ячків. А ще спеціально для пташок люди будують годівниці і насипають туди зернят або крихти хліба. Ви хочете змайструвати для наших пташок годівницю? *(Відповіді дітей.)* Тоді давайте повернемося на майданчик і зробимо годівницю.

Діти та вихователь повертаються на майданчик, де на столі лежать пластикова пляшка, ножиці та мотузка, а також справжні зернятка (кукурудза, пшениця, соняшникове насіння.)

Вихователь. Малята, ми з вами будемо робити годівницю для птахів з пластикової пляшки. Зараз я виріжу в пляшці отвір, щоб пташки змогли діставати через нього їжу, потім прив'яжу ось таку мотузку до пляшки, і наша з вами годівниця готова. А ви насипете в неї зерняток, і ми повісимо її на дереві біля нашого майданчика та будемо милуватися пташками, які будуть прилітати до годівнички.

Діти разом з вихователем виготовляють годівницю та вішають її на дереві. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Бесіда про голуба (розвиток мовлення).

Мета: ознайомити дітей з голубом, його зовнішнім виглядом; розвивати вміння вирізняти цього птаха з-поміж інших та називати; закріпити знання основних елементів будови птаха; виховувати дбайливе ставлення до птахів.

Тема 2. Малювання: «До нас завітали голуби».

Мета: учити дітей малювати голуба у нетрадиційній техніці (малювання долонькою); розвивати уяву; виховувати акуратність.

Обладнання: фігурка голуба; пір'я; фарба сірого кольору; аркуші паперу; плоскі ємності; вологі серветки; розрізані зображення голуба; соняшникове насіння.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом з вихователем виходять на майданчик, підходять до столу, на якому розкладене пір'я голуба.

Вихователь. Діти, подивіться: що це в нас на столі? *(Діти розглядають пір'я.)* Цікаво, чие воно? *(Припущення дітей.)* Це пір'я голуба. Хто з вас бачив голубів? *(Відповіді дітей.)* Я щось побачила на дереві. *(Вихователь підходить до дерева і дістає іграшкового голуба.)* Подивіться, який птах до нас прилетів. Хто це? *(Відповіді дітей.)* Так, це голуб. А хто знає, як голуб подає голос? *(Відповіді дітей.)* Давайте всі разом повторимо за голубом: «Гуль-гуль-гуль». *(Вихователь показує, як правильно промовляти за голубом, діти повторюють.)*

Подивіться на голуба. Якого він кольору? *(Відповіді дітей.)* А який в нього дзьоб? *(Відповіді дітей.)* Скажіть, а хвіст в голуба є? Він великий чи маленький? *(Відповіді дітей.)* А крила в голуба такого самого кольору, як і він сам? *(Відповіді дітей.)* Для чого голубу потрібні крила? *(Щоб літати.)* Хто знає, чим вкритий голуб? *(Пір'ям.)* Малята, а голуб великий чи маленький? *(Великий.)*

Голуб схожий на ворону? *(Відповіді дітей.)* Чим вони відрізняються? *(Кольором, формою тулуба.)* А де голуб живе? *(У голуб'ятні.)* Цікаво, а ви знаєте, що їсть голуб? *(Насіння соняшника, зерна кукурудзи, пшениці, крихти хліба.)* Ось у мене є хлібчик, зараз ми його пригостимо. Які ви молодці! Голуб хотів подарувати нам картинки з його зображенням, але налетів вітерець і змішав все. Давайте зберемо їх.

Вихователь допомагає дітям послідовно, відповідно до зразка, скласти зображення голуба.

Вихователь. Які ви всі молодці! Давайте тепер уявимо себе птахами і трохи політаємо. *(Вихователь читає вірш, імітуючи рухи птаха, а діти повторюють по 2–3 рази.)*

Крильця пташки розправляють, *(Руки піднімають в сторони.)*

Їх до сонця піднімають. *(Руки піднімають вгору.)*

Потім можна політати *(Імітують змахи руками, ніби «крилами».)*

І комашок поганяти.

На галявину злетілись,

Там зерняточок наїлись. *(Присідають, імітують, як дзьобають зернята.)*

Потім знову полетіли,

У гніздечко хутко сіли. *(Змахи руками, сідають за стіл.)*

Вихователь повертається разом з дітьми за стіл, на якому стоять фарби у плоских мисочках та аркуші паперу для кожної дитини.

Вихователь. Діти, подивіться, поки ми з вами літали, голуб нам приніс фарбу і аркуші. Цікаво, для чого? *(Припущення дітей.)* Він хоче, щоб ми його намалювали, а малювати ми його будемо долонькою. Хочете навчитись?

Вихователь показує, як треба скласти долоньку (усі пальчики разом, а великий палець відставити від решти), потім занурити її у ємність з фарбою і обережно прикласти до аркуша.

Вихователь. Подивіться, я вмочила руку у фарбу! Долоню я тримаю так, як показала: великий палець відставлений, а потім обережно притуляю її до аркуша. Руку прибираю обережно, щоб мій малюнок не розмазався. *(Руки витирає вологою серветкою.)* Ось так, подивіться, в мене вийшла пташка, зараз я їй домалюю дзьобик та ніжки. *(Домальовує фломастером дзьоб, очі та лапки голубу.)* А тепер ви спробуйте намалювати голуба у такий спосіб. *(Вихователь допомагає дітям охайно залишити відбиток долоньки на аркуші паперу.)*

Вихователь підходить до кожної дитини, домальовує голубам дзьоб, очі та лапки.

Вихователь. Які ви всі молодці! Дуже гарні малюнки у вас вийшли, голубу дуже сподобались. Я бачила голуба у нас у садочку. Давайте ми підемо і погодуємо його.

Діти йдуть по території дитсадка, щоб погодувати голуба насінням. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: п'ятниця.

Тема 1. Бесіда про ворону та горобця.

Мета: розвивати в дітей пізнавальний інтерес до птахів; закріпити вміння впізнавати та називати птаха, помічати особливості його поведінки; учить дітей порівнювати знайомих птахів.

Тема 2. Дидактична гра «Виклади за контуром».

Мета: продовжувати вчити дітей співвідносити знайомих птахів за контуром та величиною (ворона, горобець); розвивати активне мовлення дітей; закріпити назви кольорів (чорний, коричневий).

Обладнання: аудіозапис каркання ворони, цвірінькання горобця; зображення ворони та горобця в натуральну величину; смужки із силуетами ворони та горобця; картинки із зображеннями цих птахів за кількістю дітей; насіння соняшника.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик, вихователь непомітно вмикає аудіозапис «розмови» ворони та горобця.

Вихователь. Діти, послухайте: хтось співає. *(Діти прослуховують аудіозапис ще раз.)* А давайте спробуємо відгадати, хто так співає. *(Звучить аудіозапис каркання.)* Правильно, це — ворона. А зараз хто заспіває? *(Діти слухають цвірінькання горобця.)* Правильно, а це — горобець. Давайте покличемо птахів до нас.

Спочатку діти каркають, як ворони, потім цвірінькають, як горобці. Вихователь непомітно дістає з дерева зображення ворони та горобця.

Вихователь. Подивіться, хто до нас прилетів. *(Спочатку показує зображення ворони, яку діти правильно називають, потім горобця.)* Розглянемо їх. Скажіть: птахи однакового розміру? *(Ні.)* Хто більший? *(Ворона.)* Хто менший? *(Горобець.)* Правильно. Давайте пограємо у гру: я буду показувати рухи птахів, а ви будете відгадувати: хто так робить.

Вихователь імітує рухи ворони, потім горобця, позитивно підтримуючі правильні відповіді дітей.

Вихователь. Скажіть: ворона і горобець однакового розміру? *(Відповіді дітей.)* А чим вони ще, крім розміру, відрізняються? *(Діти разом з вихователем розглядають картинки птахів, порівнюючи їх: в них різні дзьоби, хвости і крила, вони різного кольору: горобець коричневий, ворона чорна.)* А чим вони схожі? *(В обох є пір'я, крила, дзьоби, обидва їдять зернятка, обидва є птахами.)* Так, діти, ворона і горобець — це птахи, тільки різних видів. А давайте ми перетворимось на горобчиків і пограємо у гру «Горобці та автомобіль».

Вихователь пропонує дітям сісти на лаву, роздає шапочки з зображенням горобців. На слова вихователя «Ой, пташки прилетіли!», «Пташки літають!» діти імітують рухи птахів. На гудок автомобіля повертаються на місце.

Вихователь. Поки ми грали, наші пташки полетіли. Давайте допоможемо їм, щоб вони змогли знайти власні місця.

Вихователь запрошує дітей до столу, на якому лежать смужки із силуетами ворони та горобця і зображення самих птахів.

Вихователь. Діти, скажіть: якого розміру ворона? *(Велика.)* А якого кольору? *(Чорного.)* Подивіться на силуети, покажіть, який з них великий. *(Діти показують на більший силует.)* Правильно, отже, — це тінь від ворони. А маленька тінь від кого? *(Від горобця.)* Якого кольору горобець? *(Коричневого.)* Чому ви вважаєте, що маленька тінь від горобця? *(Тому що він маленький.)* Правильно. Тепер самостійно викладіть птахів на їхню тінь. *(Вихователь за потреби допомагає знайти відповідну тінь.)* Які ви всі молодці, знайшли тіні пташок! Поки ми з вами грали, наші пташки зголодніли. Давайте нагодуємо їх в годівниці і подивимось, хто ж до нас прилетів.

Діти разом із вихователем ідуть до годівниці, насипають зернят, спостерігають за пташками.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

С. Усенко

Горобець

Горобець — пташка співо́ча,
Він завжди все знати хоче.

По всіх гілках стрибає
І комахок там шукає.

М. Морозенко

Голуб

Ходить голуб по подвір'ю,
Розпустивши біле пір'я.

Над садком літав,
До нас в гості завітав.

С. Сибірцев

Ворона

На дереві біля хати
Готувалась ворона співати,

Показала співочий свій дар,
Прокричала голосно: «Кар-р-р!».

Сорока-білобока

Сорока-білобока
На припічку сиділа,
Діткам кашку варила.
Ополоником мішала,
Хвостиком накривала,
Малих діток годувала:
— Цьому дам, цьому дам,
Цьому дам, цьому дам,

А цьому не дам,
Бо цей телепень
Круп не драв,
Дров не рубав,
Води не носив,
Діжі не місив —
Справжній лежень!

М. Пономаренко

У сороки, у сороки

У сороки, у сороки,
Чорний хвостик, білі боки,
Цупкі лапки, ще й колючі.

— А язик?
— Язик скрекучий!

Дятел

Дятел-дятел, тук-тук-тук,
Під корою ходить жук.

Цей шкідливий короїд
Попадеться на обід.

Т. Коломісць

Бусел

По мочару, по болоту
Іде бусел на роботу,
Із купини на купину,

З трясовини в баговину
Чалапає, не минає —
Такі зручні ноги має.

В. Сухомлинський

Що посієш, те й пожнеш

Одного разу до нас прилетіли голуб і голубка. Сіли на ганку та й воркочуть. Ніби дивляться на мене й щось просять. Я заліз на дах, відчинив маленьке віконце. Голуби заховалися в нього. Я виніс їм зерна, вони подзьобали й знову сховалися у віконці.

Наступного ранку я знову погодував їх і поставив коритце з водою. А потім було так — коли погодую, а коли й забуду. Більше було таких днів, що я забуду погодувати голубів. Вони сидять на ганку, дивляться на мене, а я все кудись поспішаю.

Коли це йду, а голуб летить наді мною, немов збирається на плече мені сісти. Я думав, що голуб грається. І не здогадався, що йому їсти хочеться.

А то якось уранці бачу — голуби сидять на подвір'ї в сусідів, і маленька дівчинка Оля годує їх. А батько ставить на стовпі маленьку хатку — голубник.

Боляче мені стало. Кликав я голубів, кликав, але вони більше до мене не прилетіли. Поселилися в голубнику. Оля щодня годує їх — і вранці, й увечері. Вони полюбили дівчинку: сідають їй на плечі, даються в руки.

Що посієш, те й пожнеш — говорить наше українське прислів'я. Посіяв байдужість — пожав зневагу. Птахи зневажають тих, хто байдужий до них.

Івасик-Телесик

Українська народна казка

Були собі дід та баба і мали одного хлопчика. Назвали його Івасиком. Він мав і друге ім'я — Телесик. Івасик на річці рибу ловив. Сидів на березі з вудкою і ловив. Одного разу прийшла відьма і його забрала. Принесла його до своєї хати. Вона мала там велику обслугу.

І сказала:

— Зараз буде смачний обід.

Залишила відьма одну служницю, щоб вона цього Телесика спекла їй на обід. А сама пішла на лови. Служниця запалила в печі, взяла лопату і сказала Телесикові, аби він на ту лопату сідав. А він поклав на лопату руку.

Вона сказала:

— Не так.

Він поклав ногу.

Вона сказала:

— Не так.

Поклав голову, а вона знов:

— Не так.

А він тоді їй каже:

— Покажи, як.

Служниця сіла на лопату, а він її шурнув у піч. Шурнув у піч та й заткнув затикальницею. А сам пішов з хати і виліз на дерево.

А всі відьми позбігалися на обід, витягнули з печі м'ясо, почали їсти. Їли і казали, що дуже смачне. А він згори, з дерева крикнув, що вони їдять відьму. Вони повискакували надвір і почали гризти дерево, щоб його звідти взяти. Уже догризають дерево. Налетіли гуси, і він почав їх просити:

— Гуси, гуси, гусенята, візьміть мене на крилята!

Пролетіли перші гуси — не забрали його. Другі пролетіли — не забрали. А остання найменшенька гусочка летіла, взяла Телесика і принесла його додому. І посадила його гусочка на коминку. А в хаті баба спекла пироги і каже:

— Се тобі, діду, а се мені.

А Телесик як закричить з коминка:

— А мені?!

Дід з бабою вийшли з хати, побачили Івасика-Телесика і зняли його на землю. І дуже зраділи вони, що повернувся їхній синок. Посадили його на стілець, тут і казочці кінець.

СЕРПЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «Продавець у магазині посміхається нам нині».

Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про професію продавця та трудові дії, які він виконує; узагальнити знання дітей про магазин іграшок та магазин одягу; виховувати повагу до професії продавця.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Експерсія до магазину одягу. Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про професію продавця; вчити узагальнювати літній одяг; розвивати активне мовлення: сарафан, панамка, шорти, футболка; вчити складати прості речення; виховувати у дітей ввічливість під час спілкування продавця з покупцем.</p> <p>2. Дидактична гра «Що зайве?». Мета: закріпити знання дітей про літній одяг; вчити узагальнювати та групувати предмети: одяг, овочі, фрукти; продовжувати розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу; розвивати активне мовлення: літній, овочі, фрукти; виховувати старанність та цілеспрямованість</p>
Вівторок	
	Музичне заняття .....
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Одягни ляльку Ганнусю». Мета: продовжувати вчити дітей добирати футболки за кольором, а спіднички — за довжиною (довга, коротка); розвивати дрібну моторику пальців рук; закріпити назви основних кольорів: червоний, синій, жовтий, зелений, білий.</p> <p>2. Малювання: «Сукня для Ганнусі». Мета: вчити дітей ритмічно ставити відбитки за допомогою тичка на аркуші паперу в формі сукні; вправляти в умінні дотримуватися контуру; закріплювати основні кольори; виховувати охайність</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Три коти. Похід до магазину». Мета: вчити дітей утримувати увагу під час перегляду мультфільму, відповідати на запитання вихователя</p>
П'ятниця	
	<p>1. Розвиток мовлення. Експерсія до магазину іграшок. Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про професію продавця; вчити називати іграшки та складати прості речення; розвивати активне мовлення, складаючи словосполучення з прикметником та іменником: зелений трактор, червона мотрійка, жовтий автомобіль; виховувати у дітей ввічливість під час спілкування з продавцем і покупцем.</p> <p>2. Дидактична гра «Склади неваляйку». Мета: учити дітей створювати образ неваляйки за допомогою геометричних фігур; закріпити поняття розміру (великий–маленький); продовжувати закріплювати назви кольорів (зелений, червоний, жовтий)</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Який одяг ми носимо влітку?		Сюжетно-рольова гра «Одягаємо ляльку Тетянку на прогулянку»
	Де ми зберігаємо одяг? (Меблі.)		Сюжетно-рольова гра «Готуємо обід для ляльки Тетянки»
	Поведінка горобця на майданчику		Ігри з піском на майданчику
	Властивості бавовняної тканини (мнеться, намокає та ін.)		Світловий планшет
	Екскурсія на город (морква)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Радіємо–сумуємо»
	Дидактична гра «Що зайве?»		Гра «Вітаємо в групі нову іграшку»
	Дидактична гра «Знайди за кольором»		Вправа «Ми — слухняні малята»
	Дидактична гра «Склади пірамідку»		Вправа-релаксація «Поділися усмішкою»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Помити іграшки після гри в пісочниці	....	
	Випрати носовички разом з помічником вихователя		
	Повісити після прогулянки свої речі в шафки		
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Бесіда «Вередуля в магазині»	....	
	Читання уривка з вірша Грицька Бойка «Бруднуля»		
	Вивчення віршів А. Барто із серії «Іграшки»		
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Як правильно обрати іграшку за віком дитини»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Ноги і ніжки» (муз. В. Агофоннікова, вір. народні). Мета: учити дітей крокувати великими та дрібними кроками.</p> <p>2. Слухання пісні «Яблучка» (муз. Н. Шевченко, вір. К. Перелісної). Мета: учити дітей уважно слухати твір; формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «Я лисичка, я сестричка» (укр. нар. пісня). Мета: заохочувати дітей підспівувати, емоційно відгукуватися на мелодію.</p> <p>4. Музична розвага «Танець з квітами» (муз. М. Лисенка). Мета: учити дітей виконувати танцювальні рухи з квітами за прикладом вихователя.</p> <p>5. Музична розвага «Гра з бубном» (рос. нар. мел. в обробці Т. Смирнової). Мета: учити дітей правильно тримати бубон, правильно видобувати з нього звук</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: удосконалювати вміння дітей кидати м'яч; вправляти в ходьбі по гімнастичній лаві, стрибках в глибину; розвивати вміння утримувати рівновагу; виховувати витримку та увагу.</p> <p>Обладнання: м'ячі за кількістю дітей; гімнастичні лави; волейбольна сітка.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг за вихователем зі зміною напрямку.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи з м'ячем.</p> <p>1. Вправа «Мій дзвінкий, веселий м'яч»: в. п. основна стійка, м'яч тримати обома руками внизу. Підняти м'яч над головою, подивитися на нього, опустити. Повторити 3–4 рази.</p> <p>2. Вправа «М'яч уперед»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, тримати м'яч обома руками. Нахилитися вперед, руки з м'ячем попереду себе. Випрямитися, опустити м'яч вниз. Повторити 3–4 рази.</p> <p>3. Вправа «М'яч угору, м'яч униз»: тримати м'яч обома руками над головою. Присісти, торкнутися м'ячем землі. Повторити 4–5 разів.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання м'яча через сітку вгору та на дальність двома руками, потім кидання м'яча у сітку. Повторити 8–10 разів.</p> <p>Метання м'яча на дальність із-за голови обома руками. Повторити 3–4 рази.</p> <p>Ходьба по гімнастичній лаві, наприкінці зістрибнути. Повторити 2–3 рази.</p> <p>III. Рухлива гра «Мій дзвінкий, веселий м'яч».</p> <p>Варіант гри — із підскоками та бігом. Повторити 2–3 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем із зупинками за сигналом</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Користування зубною щіткою та пастою		Музична гра «Лялька крокує і бігає» (муз. О. Тілічєєвої)
	Купання в літньому басейні	Образотворча діяльність	
	Застібкування сандаликів		Малювання олівцями: «Панамка для ляльки» або ліплення: «М'ячик для котика Мурчика»

<i>Рухливі ігри</i>		<i>Театралізована діяльність</i>	
	«Хто швидше вдягнеться?»		Показ казки «Ріпка» (на фланелеграфі)
	«Каруселі» (ходьба в різному темпі)		Гра-інсценування «Ладки-ладусі»
	«Літаки»	Конструювання	
	«Жабенята»		«Будинок для жирафи та черепашок»
	«Добіжи до ляльки — одягни панамку»	Світ мистецтва	
Безпека життєдіяльності			Розглядання альбому зі зразками тканин
Навчати правил безпечної гри у піску та на майданчику: — не брати пісок до рота; — не кидати пісок у бік інших дітей; — з'їжджати з гірки тільки у положенні сидячи; — підніматися на гірку тільки драбинкою, а не самою гіркою; — не стояти поруч із гойдалкою, коли на ній хтось качається			Розглядання ілюстрації до казки «Солом'яний бичок»
			Екскурсія до ізостудії старших дошкільників
			Слухання «Пісні лисички» з опери М. Лисенка «Коза-Дереза»

ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ **День тижня: понеділок.**

Тема 1. Екскурсія до магазину одягу.

Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про професію продавця; вчити узагальнювати літній одяг; розвивати активне мовлення: сарафан, панамка, шорти, футболка; вчити складати прості речення; виховувати у дітей ввічливість під час спілкування продавця з покупцем.

Тема 2. Дидактична гра «Що зайве?».

Мета: закріпити знання дітей про літній одяг; вчити узагальнювати та групувати предмети: одяг, овочі, фрукти; продовжувати розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу; розвивати активне мовлення: літній, овочі, фрукти; виховувати старанність та цілеспрямованість.

Обладнання: дві ляльки і літній одяг до них; намальовані гроші; муляжі фруктів (яблуко, апельсин, банан) та овочів (цибуля, огірок, помідор); літній одяг; картки, які позначають магазини одягу, овочів та фруктів.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на майданчик, підходять до павільйону, де стоїть стіл з різним літнім одягом. Помічник вихователя виконує роль продавця.

Вихователь. Діти, я запрошую вас сьогодні на екскурсію до крамниці. Але перед тим як зайти до неї, треба пригадати правила поведінки. Розкажіть: які правила ви знаєте? (*Вихователь допомагає малюкам відповісти: слід ходити, стояти та розмовляти спокійно, не перебивати інших, використовувати чарівні слова «будь ласка», «вибачте», «дякую».*)

Які ви молодці, правила поведінки знаєте! Отже, я запрошую вас до нашої крамниці. *(Діти заходять до павільйону.)* Що спочатку треба зробити, коли підходите до прилавка? *(Привітайтесь.)* Правильно! Подивіться: що продають у цій крамниці? *(Одяг.)* Який це одяг, для якої пори року? *(Для літа.)* Хто перебуває за прилавком? *(Продавець.)* Правильно! Як називаються речі, що лежать на прилавку перед продавцем? *(Товари, одяг.)* Що робить продавець? *(Продає нам товари.)* А хто купує товари? *(Покупець.)* Діти, а ми хто в крамниці? *(Покупці.)* Як треба купувати товари? *(Покупець дає продавцю гроші.)* Молодці! Подивіться: що саме продає нам продавець? *(Діти розглядають речі, що лежать на столі, і називають їх.)* Давайте пограємо!

Вихователь проводить гру «Одягни ляльку». Педагог об'єднує дітей у дві команди, кожній дає по ляльці і пропонує комусь одягати ляльку, а комусь ходити до магазину за одягом. Роздає дітям гроші і обов'язково пояснює, що зараз літо і ляльку потрібно одягнути в літній одяг.

Вихователь. Які ви молодці, вдягнули наших лялечок, і тепер вони можуть іти гратися. Діти, а ви самі хочете відкрити магазин? *(Позитивні відповіді дітей.)* Давайте я вам допоможу.

Діти підходять до столу, на якому розкладений одяг, муляжі фруктів та овочів.

Вихователь. Подивіться, тут у нас різні товари. Як можна одним словом назвати шорти, майку, панамку? *(Одяг.)* Правильно! А як ми назвемо одним словом помідор, цибулю, огірок? *(Овочі.)* А яблуко, апельсин, банан? *(Фрукти.)* Як ви вважаєте, усе це можна продавати в одному відділі магазину? *(Ні.)* Правильно, а які відділи в нас повинні бути? *(Одягу, овочів, фруктів.)* Яка пора року зараз? *(Літо.)* То який одяг ми будемо з вами продавати? *(Літній.)* А овочі та фрукти продаються в одному відділі, тільки лежать у різних кошиках. Давайте тепер відкриємо нашу крамницю.

Вихователь розставляє таблички із зображеннями одягу, овочів та фруктів на різних кінцях столу. Пропонує дітям розкласти товари відповідно до назв відділів.

Вихователь. Які ви всі молодці! Тепер можна відкривати нашу крамницю.

Вихователь роздає намальовані гроші, діти грають у магазин. Когось обирають продавцями, решта стають покупцями. Після гри у магазин вихователь пропонує дітям зіграти у гру «Що зайве?». Непомітно для дітей кладе у розкладений одяг ляльку, до овочів — каструлю, до фруктів — круасан і пропонує знайти у кожному відділі зайвий товар.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

► День тижня: середа.

Тема 1. Дидактична гра «Одягни ляльку Ганнусю».

Мета: продовжувати вчити дітей добирати футболки за кольором, а спіднички — за довжиною; розвивати дрібну моторику пальців рук; закріпити назви основних кольорів: червоний, синій, жовтий, зелений, білий.

Тема 2. Малювання: «Сукня для Ганнусі».

Мета: вчити дітей ритмічно ставити відбитки за допомогою тичка на аркуші паперу в формі сукні; вправляти в умінні дотримуватися контуру; закріплювати основні кольори; виховувати охайність.

Обладнання: шість фанерних ляльок зі спідничками різних розмірів та різних кольорів (червоного, зеленого, синього, жовтого); трафарети сукні, вирізані з аркуша паперу, за кількістю дітей; червона, зелена, синя, жовта фарби; ватні палички за кількістю дітей.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик, підходять до вихователя, який робить вигляд, що до чогось прислухається.

Вихователь. Діти, ви чуєте: хтось плаче? *(Вмикає звук плачу на телефоні і підходить до столу.)* Подивіться, це лялька Ганнуся плаче! *(Вихователь показує площинну ляльку*

з намальованою футболкою.) Як ви вважаєте, що в неї сталося? *(Припущення дітей.)* Зрозуміло, у нашої ляльки немає спіднички. Що ж нам робити? *(Відповіді дітей.)* Правильно, нам треба її одягти.

Сідайте за стіл. У кожного з вас є лялька і спіднички до неї. Спіднички однакові? *(Ні.)* Накладіть спіднички одна на одну. Вони різні за розміром? *(Так.)* Покажіть мені коротку спідничку. *(Діти показують.)* Покажіть мені довгу спідничку. *(Показують.)* Молодці! Спочатку давайте одягнемо на ляльку коротку спідничку. *(Діти методом прикладання обирають коротку спідничку і надягають її на ляльку.)*

Правильно, тепер давайте доберемо спідничку до футболки за кольором. Якого кольору футболка у вашої ляльки? *(Індивідуальні відповіді дітей.)* Молодці, ви правильно назвали колір футболки. А зараз давайте доберемо спідничку під колір футболки. *(Діти добирають спідницю відповідного кольору та визначають довжину спіднички.)* Діти, ви всі такі молодці! Наша лялька дуже вдячна вам, що ви її одягли, тепер вона може піти гратися з вами. Нумо потанцюємо.

Діти, тримаючи в руках дзвіночки, танцюють під пісню «Лялька-невалайка», повторюючи рухи за вихователем.

Ділі-дін, ділі-дін! Що за дивний передзвін?

(Нахили в різні боки.)

Чутний він з усіх боків: ділі-дін, ділі-дін!

(Дзвонять дзвіночками.)

Приспів:

Ми справжні хазяйки, ляльки-невалайки,

(Руки притиснути до тулуба, покружляти навколо себе.)

Ляльки невеличкі, гарні в нас спіднички.

(Кружляють в інший бік.)

Не спимо, не сидимо і лягти не хочемо.

(Дзвонять дзвіночками, ставлять ногу на праву п'ятку, показують на неї руками.)

День і ніч ми стоїмо, дуже гарно дзвенимо.

(Дзвонять дзвіночками, ставлять ногу на ліву п'ятку, показують на неї руками.)

Вихователь. Ви дуже гарно танцювали. Ой, поки ми були зайняті, лялька Ганнуся принесла свої сукні. Але подивіться на них! *(Вихователь показує білі трафарети у формі сукні.)* Чого в них бракує? *(Кольору. Вони білі.)* А що ми можемо зробити, щоб вони сподобались Ганнусі? *(Діти пропонують розфарбувати сукні.)*

Вихователь роздає дітям ватні палички та фарби. Спочатку показує, як правильно взяти тичок, супроводжуючи поясненням, потім обережно вмочує у фарбу і охайно притискає до сукні. Звертає увагу дітей на те, щоб вони розставляли крапки по всьому зображенню.

Вихователь. Діти, які ви молодці, гарні сукні намалювали. Якого кольору у вас вийшли сукні? *(Індивідуальні відповіді дітей.)* Давайте приміряємо їх на нашу ляльку. *(Діти прикладають до ляльки зображення сукні, милуються своєю роботою.)*

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** п'ятниця.

Тема 1. Розвиток мовлення. Екскурсія до магазину іграшок.

Мета: продовжувати формувати уявлення дітей про професію продавця; вчити називати іграшки та складати прості речення; розвивати активне мовлення, складаючи словосполучення з прикметником та іменником: зелений трактор, червона мотрійка, жовтий автомобіль; виховувати у дітей ввічливість під час спілкування з продавцем і покупцем.

Тема 2. Дидактична гра «Склади неваляйку».

Мета: учити дітей створювати образ неваляйки за допомогою геометричних фігур; закріпити поняття розміру (великий–маленький); продовжувати закріплювати назви кольорів (зелений, червоний, жовтий).

Обладнання: іграшки більше кількості дітей (машинки, ляльки-неваляйки); великі і маленькі фанерні пласкі кола різних кольорів (зелений, червоний, жовтий) за кількістю дітей.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом із вихователем виходять на ігровий майданчик.

Вихователь. Діти, ми сьогодні підемо до іграшкового магазину. Усі пам'ятають, як слід поводитись у магазині? (*Спокійно ходити, стояти, розмовляти, не перебиваючи інших, використовувати чарівні слова «будь ласка», «дякую».*) Правильно! Тоді я запрошую вас до магазину.

Діти заходять з вихователем до павільйону, в якому стоїть стіл — прилавок з іграшками.

Вихователь. Сьогодні я буду продавцем, але продавати іграшки я буду у незвичайний спосіб. Ви мені будете казати ввічливі слова і правильно називати іграшку, а потім я дам вам її. (*Наприклад: «Добрий день, дайте мені, будь ласка, зелений трактор, червону мотрійку, жовтий автомобіль. Дякую».*) А зараз ставайте в чергу одне за одним.

Діти по черзі підходять і самостійно обирають іграшки, вихователь допомагає промовляти прості речення.

Вихователь. Які ви молодці! А зараз давайте пограємо у гру «Потяг».

Вихователь пропонує дітям стати одне за одним, не тримаючись руками, і рухатися, як потяг, від зупинки до зупинки. Після слова «Зупинка» діти розсипаються по майданчику і граються своїми іграшками. За сигналом знову збираються в потяг і рухаються далі.

Вихователь. Вам сподобалась гра? (*Відповіді дітей.*) Дуже добре. Скажіть мені, а грається іграшками слід як? (*Обережно, охайно, не ламаючи їх.*) Правильно! Поки ви гралися, хтось прийшов і розібрав ляльок-неваляйок. Давайте їх відремонтуємо.

Діти підходять до столу, на якому стоять дві тарілки з колами різних кольорів (зеленого, червоного, жовтого).

Вихователь. Діти, подивіться, перед вами два кола. Вони однакові? (*Діти відповідають.*) А як ви думаєте, це дійсно коло? Можливо, це квадрат? Як ми можемо перевірити? (*Якщо діти не здогадалися, вихователь пропонує обстежити коло пальчиком і дійти розуміння, що воно не має куточків. Потім вихователь пропонує прокотити коло, і діти роблять висновок, що це коло.*) А тепер покажіть мені менше коло. Якого воно кольору? (*Діти показують і дають відповідь.*) Кладемо маленьке коло — це буде голова ляльки-неваляйки. А чого нам бракує? (*Тулуба.*) Візьміть велике коло, і це буде її тулуб. У мене вийшло? (*Так.*) Спробуйте самі викласти тулуб. (*Діти викладають зображення неваляйки і називають її колір.*) Ви всі молодці! Тепер давайте пограємося іграшками, які купили в магазині.

Діти йдуть на майданчик гратися обраними іграшками. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Грицько Бойко

*Бруднуля
Уривок*

Шапочка у глині,
Сажа на коліні,

Пальчики зелені,
Плаття у смажені.

У смажені навіть ніс,
На щоках сліди від сліз.
Отака Ганнуля,
Дівчинка-бруднуля.
Вранці вона встала —
Постіль не прибрала.
І надула губки:
— Нащо чистить зубки? —
Умивалась нашвидку:

Бруд увесь — на рушнику.
Отака Ганнуля,
Дівчинка-бруднуля.
Мама доню одягла,
В коси бантик заплела.
Відійшла лиш мама —
Бантик під ногами.
Отака Ганнуля,
Дівчинка-бруднуля.

Г. Британ

В іграшковому магазині

В іграшковім магазині
Стільки всього на вітрині:
Ляльки, книжки, літаки!
Чути плач: «Мамо, купи!!!»
Це Світланка хоче лялю,
Щоб мама купила.
«Ой, яка та ляля краля!» —
Плаче, що є сили.
Щічки дівчинка надула,
Мокрі в неї оченятка.
«Хочу лялю! Купи, мамо!» —
Голосить дівчатко.
Мама ніжно посміхнулась:
«Донечко, ти знаєш,
Як ті лялечки, що вдома
На тебе чекають!»

Хто ж їх буде доглядати,
Одягати і купати?
Будуть плакати вони,
Треба вже додому йти».
І дівча заметушилось:
«Мамо, поспішаєм!»
Вже й про лялю ту забуло,
Бо дома ж чекають...
Як раділи вдома лялі,
Що прийшла Світланка!
Їх усіх нагодувала
І поклала спатки.
Натомилася Світланка
І сама заснула!
А про лялю в магазині
Дівчинка забула.

Курочка Ряба

Російська народна казка

Жили собі дід та баба. І була у них курочка Ряба. Дід з бабою були такі бідні, що нікого й нічого, крім курочки, не мали. Навіть їли лише яйця та городину. За їхню доброту курочка знесла золоте яєчко. Але жили вони на хуторі, та й справа була зимою, тому задумали дід з бабою те яєчко з'їсти. Взявся дід бити золоте яєчко, та не розбив. Баба біла-біла, не розбила. А з-під лавки за всім цим спостерігало маленьке мишеня. Воно також давно вже не їло, тому задумало золоте яєчко собі забрати, якщо дід з бабою його розбити не зможуть.

От мишеня вибігло, але не встигло воно взяти яєчко в лапки, як те покотилось, впало на глиняну підлогу і ... розбилось. Та сіренький шкідник не розгубився, він білка свіжого напився. Дід плаче, баба плаче, а курочка кудкудаче:

— Не плач, діду, не плач, бабо. Зберіть золоті шкаралупки — підете в місто, продасте, гусей і півника купите. А я знесу вам інше яєчко — не золоте, а просте.

От навесні дід з бабою розбагатіли, а влітку курочка Ряба по двору курчаток водила.

СЕРПЕНЬ

Тиждень 1 2 3 4

Проблемна тема: «На гостину до бабусі в село».

Мета: розширити уявлення дітей про свійських тварин і птахів; закріпити знання про зовнішній вигляд мешканців сільського подвір'я (собаки, кішки, півника, курочки, качки); виховувати у дітей любов та бажання піклуватися про домашніх улюбленців.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Бесіда за ілюстрацією «Котик і песик».</p> <p>Мета: закріпити й уточнити уявлення дітей про свійських тварин (кіт і собака); удосконалити звуконаслідування голосів цих тварин; формувати знання про зовнішній вигляд kota та собаки, знаходячи спільні й відмінні риси; учти відповідати на запитання простими реченнями з двох-трьох слів.</p> <p>2. Дидактична гра «Хто де живе?» (пазли).</p> <p>Мета: поглибити і розширити знання дітей про свійських тварин та місця їхнього мешкання; розвивати пізнавальний інтерес та бережливе ставлення до природи; збагатити активне мовлення новими словами (будка, кошик, курник, хлів)</p>
Вівторок	
	Музичне заняття .....
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Склади ціле з частин».</p> <p>Мета: учти дітей відтворювати образи свійських тварин за допомогою розрізних малюнків; формувати поняття про розмір (великий–маленький); закріпити знання дітей про зовнішній вигляд тварин, назви частин тіла (голова, тулуб, хвіст, лапи, копитця); вчити називати узагальнювальне поняття «свійські тварини».</p> <p>2. Ліплення: «Подарунки для звірят».</p> <p>Мета: вправляти дітей в роботі з пластиліном; формувати вміння використовувати прийоми розкочування, вдавлювання та прищипування шматка пластиліну; виховувати охайність в роботі з пластиліном</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Свійські тварини».</p> <p>Мета: навчити дітей уважно дивитися мультфільм, відповідати на запитання вихователя, на прикладі героїв твору правильно називати знайомих тварин та їхніх дитинчат, звуконаслідувати голоси свійських тварин</p>
П'ятниця	
	<p>1. Бесіда за ілюстрацією «Півник та його друзі».</p> <p>Мета: закріпити знання дітей про свійських птахів; розширити знання про водоплавних свійських птахів; учти звуконаслідування голосів птахів; виховувати любов до свійського птаства через піклування про його представників.</p> <p>2. Аплікація «На подвір'ї у бабусі» (колективна робота).</p> <p>Мета: залучити дітей до творчості, закріплюючи знання про свійських птахів; закріпити поняття множини та розміру (один–багато, великий–малий); вправляти в умінні узгоджувати іменник за числами; виховувати охайність в роботі з клеєм</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Киця п'є молочко		Сюжетно-рольова гра «Лікуємо лапку киці Мурці»
	Білі хмаринки в небесній блакиті		Сюжетно-рольова гра «Варимо кашку для песика Бровка»
	Песик грається м'ячем		Ігри з піском на майданчику
	Яскраві метелики		Світловий планшет
	Експерсія до фруктового саду (яблуна)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Ласкавий ланцюжок»
	Дидактична гра «Хто де живе?»		Гра «Добре-погано»
	Дидактична гра «Допоможи знайти маму»		Вправа «Поклич ласкаво»
	Дидактична гра «Відгадай і покажи»		Гра «Хлопчики та дівчатка» (спілкування)
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Розкласти іграшки на місця (розподілити по зонах)	.....	
	Підмести пісок навколо пісочниці	.....	
	Розкласти серветки перед полуденком	.....	
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Читання оповідання Х. Гундяк «Рятівник»	.....	
	Читання української народної казки «Коза-Дерева»	.....	
	Мовленнєва гра «Голоси з бабусиною подвір'я»	.....	
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Спілкування дитини із свійськими тваринами»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Де ж це наші ручки?» (муз. Т. Ломової, вір. Т. Плакіді). Мета: учити дітей разом із музикою починати та закінчувати рухи, розвивати чуття ритму.</p> <p>2. Слухання пісні «Козлик» (укр. нар. пісня). Мета: учити дітей уважно слухати твір; формувати здатність емоційно відгукуватись на музику.</p> <p>3. Вивчення пісні «На лузі» (муз. і вір. О. Макшанцевої). Мета: викликати в дітей бажання співати; формувати вокальні навички дітей; виховувати інтерес до дитячих пісень.</p> <p>4. Танець «Гопачок» (ест. нар. мел. в обр. А. Роомере, вір. Ю. Ентіна). Мета: учити дітей утворювати коло, рухатись одне за одним в парах, тримати відстань між ними.</p> <p>5. Музична гра «Собачки та автомобіль» (рос. нар. мел. в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей легко бігати, не наштовхуючись одне на одного, орієнтуватись у просторі, своєчасно під музику знаходити собі місце на стільчику</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити вміння дітей кидати торбинки з піском на дальність однією рукою та стрибати в довжину з місця; виховувати дружні взаємовідносини.</p> <p>Обладнання: торбинки з піском (за кількістю дітей); стрічки; маленький обруч.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг зі стрічками. <i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Курчата на подвір'ї»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Нахили вперед. Руки відвести назад. Повторити 4—6 разів.</p> <p>2. Вправа «Курчата шукають зернята»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Присісти, постукувати кілька разів пальчиком об підлогу. Підвестися та підняти руки вгору. Повторити 4—6 разів.</p> <p>3. Вправа «Курчата та курочка»: біг урозтіч, спокійна ходьба за вихователем.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання торбинок із піском на дальність правою та лівою рукою на відстань 2,5—3 м. Повторити вправу 3—4 рази.</p> <p>Стрибки в довжину з місця на двох ногах (відстань 40—50 см). Повторити 4—6 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Горобчики та автомобіль». Повторити 3—4 рази.</p> <p><i>Заклучна частина.</i> Ходьба один за одним в уповільненому темпі</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Користування гребінцем, розчісування після денного сну		Музичні ігри «Ось собачка Жучка», «Сіренька кішечка», «Вийшла курочка гуляти» (за вибором)
	Користування рушником, визначення власного з-поміж інших		Образотворча діяльність
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Малювання фарбами: «Стежка від Жучки до Мурки» або малювання олівцями: «Нагодуй курочку»
	Рухливі ігри		Театралізована діяльність
	«Горобчики та кіт»		Показ казки «Колосок» (на фланелеграфі)

Ось послухайте: хто так розмовляє? (*Вмикає аудіозапис нявчання котика. Відповіді дітей: «Киця».*) Так, це киця. Давайте понявчимо, як котики. (*Діти повторюють за вихователем звуконаслідування.*) А це хто? (*Вмикає аудіозапис гавкання. Відповіді дітей: «Собака».*) Так, правильно, це — собака. Як собака «розмовляє»? (*Діти звуконаслідують голос собаки за вихователем.*) Молодці! Саме так «розмовляють» тварини у мене в селі.

Вихователь. Подивіться на картину і скажіть: собака і кішка однакові? (*Ні.*) Чому ви так вважаєте? (*Вихователь нашттовхує дітей на зовнішні відмінності між ними та поведінку.*) Так, вони різні. А давайте пограємо у гру.

Вихователь проводить гру «Знайди спільне та відмінне».

Гра «Знайди спільне та відмінне»

Педагог називає якусь ознаку тварини, а діти кажуть, чи ця ознака властива обом тваринам, чи тільки одній (і якій саме). Бабуся стежить, щоб діти були уважні і давали правильні відповіді короткими реченнями.

- Полюбляє молоко. (*Молоко полюбляє киця.*)
- Полюбляє кісточку. (*Кісточку полюбляє песик.*)
- Має хутро. (*Песик і киця мають хутро.*)
- Має чотири лапки і хвостик. (*Песик і киця мають чотири лапки і хвостик.*)
- Має хвостик бубликом. (*У песика хвіст бубликом.*)
- Має гострі кігті. (*Киця має гострі кігті.*)
- Полюбляє мурчати. (*Киця полюбляє мурчати.*)
- Вміє ворухити вухами. (*Киця і песик вміють ворухити вухами.*)
- Має довгі вуса. (*Киця має довгі вуса.*)
- Мешкає в будці. (*Песик мешкає в будці.*)

Бабуся. Які ви всі молодці, так гарно знаєте моїх тварин, так гарно про них розповіли.

Вихователь. Діти, давайте нашій бабусі розповімо віршик про котика і покажемо, як ми уміємо рухатись під нього.

Діти разом із вихователем запрошують бабусю до гри. Вихователь повільно проговорює кожен рядок вірша і показує рухи, а діти повторюють.

Котик рано піднімався, (*Потягнутись.*)
Добре лапкою вмивався. (*Руками миють обличчя.*)
Нахилився вправо-вліво, (*Нахили вправо-вліво.*)
Посміхався неквапливо. (*Посміхаються.*)
Раптом десь зашаруділо, (*Руки до обличчя, повороти головою.*)
Лапками процокотіло. (*Руки притиснуті до тулуба.*)
Швидко котик наш присів, (*Присідають.*)
Мишку лапками схопив! (*Стискання-розтискання пальців.*)

Бабуся. Як добре у вас вийшло і у мене також. А ви знаєте, що в селі живуть ще й інші тварини? (*Так, корови, курки.*) Правильно, можливо, ви знаєте, де домівки цих тварин?

Вихователь. Діти, давайте пограємо у гру «Хто де живе?» і покажемо бабусі, що ми знаємо, де хто живе.

Діти підходять до столу, на якому розкладені картинки тварин та їхніх домівок, по дві тварини на дитину.

Діти знаходять домівки для своїх тварин, а вихователь допомагає за потреби.

Вихователь. Ви всі молодці, знайшли тваринам домівки. Бабусі теж сподобалось, які ви розумні. Пропоную піти навколо садочка і показати нашій бабусі, хто живе у нашому садочку.

Діти разом з вихователем та бабусяю обходять дитячий садочок, спостерігаючи за гніздами на деревах, за тим, чи є на його території тварини, що вони роблять.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ День тижня: середа.

Тема 1. Дидактична гра «Склади ціле з частин».

Мета: учити дітей відтворювати образи свійських тварин за допомогою різних малюнків; формувати поняття про розмір (великий–маленький); закріпити знання дітей про зовнішній вигляд тварин, назви частин тіла (голова, тулуб, хвіст, лапи, копитця); називати узагальнювальне поняття «свійські тварини».

Тема 2. Ліплення: «Подарунки для звірят».

Мета: вправляти дітей в роботі з пластиліном; формувати вміння використовувати прийоми розкочування, вдавлювання та прищипування шматка пластиліну; виховувати охайність в роботі з пластиліном.

Обладнання: лялька-бабуся; м'які іграшки (собака, цуценя, кішка); гумові іграшки (коза, корова, свинка, кішка, собака); зелена тканина; пластилін; дощечка для ліплення; стека; ковпачок від фломастера (за кількістю дітей); різні картки із зображеннями тварин (коза, корова, свинка, кішка, собака) за кількістю дітей; аркуш паперу.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик. До вихователя підходить двірник і передає лист.

Вихователь. Діти, подивіться: нам написала лист бабуся. Давайте прочитаємо, що вона пише. «Добрий день, дітки! Мені потрібна ваша допомога, тому що у мене пропали всі тварини». Ой, лишеньку! Давайте допоможемо бабусі! (*Позитивні відповіді дітей.*) А на чому ми до бабусі поїдемо? (*На автобусі.*) Правильно! Шикуйтеся парами за мною, будемо їхати у село до бабусі. (*Діти йдуть парами за вихователем, підходять до лави, на якій сидить іграшковий собака з цуценям.*) Подивіться: кого ми зустріли? (*Собаку.*) Так, це собака. А цей собака маленький чи великий, дорослий? (*Відповіді дітей. Підвести їх до висновку, що собака великий.*) Подивіться на собаку, що в нього є? (*Є вуха, очі.*) А що ще є у собаки? (*Відповіді дітей: лапи, хвіст, тулуб.*) А як називають дитинчат собаки? (*Цуценята.*) Давайте запитано в цуценяти, чи бачив він, куди пішли бабусині тварини. (*Діти запитують.*) Так, він бачив, як тварини пішли на лужок. Давайте підемо на лужок і пошукаємо їх.

Діти разом із вихователем ідуть по майданчику і підходять до імпровізованого луку, на якому стоять дикі і свійські тварини — вовк, лисиця, заєць, коза, корова, свиня.

Вихователь. Як звуться ті тварини, які живуть у лісі? (*Дикі.*) А як звуться ті тварини, які живуть вдома? (*Свійські.*) Подивіться, свійські переплуталися з дикими. Знайдіть свійських тварин.

Діти вибирають свійських тварин, кожна дитина обстежує свою тварину: що в неї є.

Вихователь. Кого ви знайшли? Назвіть цих тварин. (*Індивідуальні відповіді дітей.*) Молодці! Подивіться: ось у мене коза. Як називаються її ніжки? (*Копитця.*) У кого з цих тварин є різки? (*У кози, корови.*) Подивіться на своїх тварин і покажіть мені, де в них голова, де тулуб. У кого з них є лапи, в кого копита? (*Діти показують відповідно до слів вихователя.*) Молодці! Ось ми і приїхали до бабусі. А хто це зустрічає нас на порозі будинку? (*Діти підходять до столу, на якому сидить іграшковий кіт.*) Подивіться: хто це? (*Кіт.*) Де живе кіт? (*У будинку.*) А в ката копита чи лапки? (*Лапки.*) Молодці, малята! А хто знає, що котик робить у будинку в бабусі? (*Ловить мишей.*) Правильно!

До дітей виходить бабуся.

Бабуся. Добрий день малята! Дякую вам, що зібрали моїх тварин. Я хотіла подарувати вам картинки із зображеннями тварин, але не змогла їх зібрати, допоможіть мені.

Вихователь запрошує дітей до столу. Перед кожною дитиною картинка свійської тварини, розрізана на 3–4 частини. Вихователь пояснює, що картинку потрібно зібрати в єдине ціле, щоб утворилось зображення тварини. Бабуся дякує дітям.

Вихователь. Які всі молодці, зібрали картинки. Ой, якось нечемно вийшло! Ми приїхали у гості, а гостинці з собою не привезли. Дуже поспішали знайти тварин.

Бабуся. Нічого, в мене є незвичайне тісто і я пропоную вам самим зараз зробити смаколики тваринам. *(Вихователь роздає дітям дощечки з солоним тістом.)* У вас же вмілі рученята, тому пропоную зробити печиво та крендельки.

Подивіться, як це робитиму я: спочатку беремо у долоньки тісто, розминаємо його, ділимо стекою на дві частини. Спершу буду робити печиво. Для цього беру одну половинку тіста, кладу її на долоню, накриваю іншою долонею і круговими рухами скочую в колобок. Ось подивіться, який він в мене вийшов. *(Вихователь показує дітям колобок.)* Потім я кладу колобок на дощечку та приминаю його великим пальцем. *(Вихователь показує.)* Потім беру наш трафарет і залишаю на нашому печиві візерунок. *(По тісту ставить відбиток ковпачком від фломастера.)* Ось подивіться: чи гарне печиво в мене вийшло? *(Позитивні відповіді дітей.)*

А тепер я буду робити крендельки. Для цього я беру той шматок тіста, що в мене залишився, кладу його на дощечку і рухами вперед-назад розкочую з нього ковбаску. Подивіться: що в мене вийшло? *(Тонка ковбаска.)* Потім я беру ковбаску за один кінчик і загинаю його всередину, потім за інший і прищипую. *(Пояснення супроводжуються показом.)* Ось подивіться: що в мене вийшло? *(Крендель.)* А тепер самі спробуйте зробити. *(Вихователь повторює те саме, але вже разом з дітьми.)* Молодці!

Бабуся. Яке гарне частування у нас вийшло! Давайте запросимо наших тварин і пригостимо їх. *(Діти частують ласощами тварин, яких вони знайшли на лузі.)*

Вихователь. Дякую вам, малюки, за те, що тварин знайшли, з бабусею печиво зробили. Зараз нашій бабусі вже час додому. Давайте скажемо їй «До побачення!».

Діти прощаються з бабусею.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** п'ятниця.

Тема 1. Бесіда за ілюстрацією «Півник та його друзі».

Мета: закріпити знання дітей про свійських птахів; розширити знання про водоплавних свійських птахів; учити звуконаслідувати голоси птахів; виховувати любов до свійського птаства через піклування про його представників.

Тема 2. Аплікація «На подвір'ї у бабусі» (колективна робота).

Мета: залучити дітей до творчості, закріплюючи знання про свійських птахів; закріпити поняття множини та розміру (один–багато, великий–маленький); вправляти в умінні узгоджувати іменник за числами; виховувати охайність в роботі з клеєм.

Обладнання: ілюстрація «Пташиний двір»; наголівники із зображеннями курей, гусей, качок, півня (за кількістю дітей); ватман із зображенням курника, великої миски з водою, миски з зерном; вирізані зображення свійських птахів (за кількістю дітей); клей-олівець; серветки.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь заносить до дітей на майданчик запаковану картину.

Вихователь. Діти, на пошту прийшла посилка для нас. Давайте подивимось, що всередині. *(Діти сідають за стіл, вихователь дістає картину з зображенням пташиного двору і ставить її на мольберт.)* Як ви думаєте, від кого ми отримали цю картину? *(Від бабусі.)* Хто намальований на картині? *(Відповіді дітей: «Кури, гуси, качки».* Вихователь виправляє, якщо діти промовляють назви птахів в однині.) Правильно! А що ще намальовано на картині? *(Курник.)* Як ви вважаєте, для чого він? *(У ньому мешкає бабусине птаство.)* Так, а для чого куркам потрібен курник? *(Щоб жити в ньому.)*

Скажіть мені, де саме намальовані птахи? (*Качки у воді, гуси у траві.*) А вони свійські птахи? (*Так.*) Правильно, якщо качки у воді, то що вони вміють робити? (*Плавати.*) Отже, вони водоплавні птахи. Подивіться на картину: чим відрізняються гуси від качок? (*У гусей довга шия.*) А кури чим відрізняються від гусей та качок? (*Кури не плавають, у них гострий дзьоб, а в качок — ні. У курей лапки з гострими кігтями, а в гусей та качок з перетинками, щоб краще плавати.*) Як одним словом можна назвати гусей, курей та качок? (*Свійські птахи.*) Давайте зіграємо з вами у гру: я розмовлятиму з вами пташиною мовою, а ви називатимете птахів.

Вихователь проводить гру «Упізнай птаха».

Гру повторюють 2–3 рази, вихователь за потреби виправляє помилки дітей.

Вихователь роздає дітям шапочки курей, качок, гусей, півника.

Пояснює, що вони повинні виходити у двір грати тоді, коли вихователь покличе певного птаха.

Вихователь. Хто крикає? (*Качка.*) Як крикає качка? Хто кукурікає? (*Півник.*) Як кукурікає півник? Хто квокче? (*Курочка.*) Як квокче курочка? Хто гелґоче? (*Гуска.*) Як гелґоче гуска?

Виходять тільки ті діти, у кого на шапочці зображений відповідний птах, і наслідують його звуки, імітуючи його поведінку.

Вихователь. Який гарний пташиний двір в нас вийшов! Діти, скажіть: чим живляться свійські птахи? (*Зернятками, кукурудзою, травкою.*) Вони самі шукають собі їжу? (*Ні, ми їх годуюмо.*) Правильно, за це вони дають нам яєчка та пір'я для подушок. Я пропоную на згадку про наші відвідини пташиного двору зробити картину-колаж.

Вихователь дістає великий ватман, на якому зображені курник, миска із зернятами та водою. Також бере клей і вирізані зображення гусей, курей, качок, півника.

Вихователь. Що в нас тут намальовано? (*Відповіді дітей.*) У нас намальований пташиний двір. Чого бракує? (*Свійських птахів.*) Правильно! Ось у мене є зображення свійських птахів, пропоную вам вибрати собі одного. (*Роздає дітям птахів.*) Зараз я його приклею. Спочатку кладемо нашу картинку зображенням до столу, намащуємо клеєм, потім прикладаємо до малюнка та примокуємо серветкою. (*Вихователь супроводжує пояснення показом.*)

Вихователь пропонує дітям самим наклеїти на ватман зображення птахів, промовляючи і повторюючи разом з ними їхні назви.

Вихователь. Діти, подивіться, яка гарна картина в нас вийшла! Давайте надішлемо її бабусі на згадку про те, що ми їздили до неї в гості і знаємо тепер, хто такі свійські птахи.

Діти милуються картиною, повторюючи за вихователем, хто з птахів як «розмовляє».

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

М. Підгірянкa

Котик

Скочив котик, сів на плотик.
Миє ротик і животик.

Він біленький і чистенький,
Гарний Мурчик мій маленький.

С. Берестов

Гавчик

Гавчик, Гавчик!
Де блукав?
Дома чом
Не ночував?

Я комору
Вартував:
Жучці гавкать
Пома-ГАВ!

Бичок

Маленький бичок,
Жовтенький бочок,
Ніжками ступає,

Головою мотає:
— Де ж стадо? Му-у-у!
Нудно одному-у!

Х. Гундяк

Рятівник

Жила собі дівчинка Оленка. Вона дуже любила собак, але батьки не дозволяли їй взяти тварину додому, адже думали, що вони безпорадні. Одного разу Оленка пішла в магазин, щоб купити хліб. І раптом на дорогу вибіг великий злий собака. Дівчинка не злякалася і пішла далі, але собака не давав їй пройти та дивився на неї великими злими очима. Оленка почала гукати на допомогу. Раптом з-за кущів вибіг маленький песик, який підбіг до дівчинки і почав гавкати на собаку. Потім він підійшов до злого собаки і вкусив його за хвіст. Той заскавчав і втік. Радісний рятівник побіг до Оленки. Вона взяла його на руки та пішла додому. Дівчинка почала гукати: «Мамо, тату, йдіть сюди, я вам покажу, якого рятівника принесла!» Батьки прийшли і побачили маленького песика. Мама спитала: «А що він зробив?» Оленка відповіла: «Він мене врятував від великого злого собаки! Мій рятівник вкусив його, і він втік!» Тато здивувався, що песик такий маленький, а врятував їхню донечку. Оленка запитала: «Можна я його залишу?» Батьки в один голос сказали: «Звичайно!» Потім все місто знало про маленького рятівника.

Коза-дереза

Українська народна казка

Були собі дід та баба. Поїхав дід на ярмарок та й купив козу. Привіз її додому, а рано на другий день посилає дід старшого сина ту козу пасти. Пас хлопець її аж до вечора та й став гнати додому. Тільки до воріт став підганяти, а дід став на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя мила, кізонько моя люба! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, тільки бігла через гребельку та вхопила води крапельку, — тільки й пила, тільки й їла!

От дід розсердився на сина, що він погано худобу доглядає, та й прогнав його.

На другий день посилає другого сина — меншого. Пас хлопець козу аж до вечора та й став гнати додому. Тільки став до воріт підганяти, а дід став на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя мила, кізонько моя люба! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, бігла через гребельку та вхопила води крапельку, — тільки й пила, тільки й їла!

От дід і того сина прогнав.

На третій день посилає вже жінку. От вона погнала козу, пасла весь день. Ввечері стала підганяти до двору, а дід уже стоїть на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя мила, кізонько моя люба! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, бігла через гребельку, вхопила води крапельку, — тільки й пила, тільки й їла!

От дід прогнав і бабу.

На четвертий день погнав він уже сам козу, пас увесь день, а ввечері погнав додому і тільки надігнав на дорогу, а сам навпростець пішов. Став на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя мила, кізонько моя люба! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, бігла через гребельку, вхопила води крапельку, — тільки й пила, тільки й їла!

От тоді дід розсердився, пішов до коваля, висталив ніж, став козу різати, а вона вирвалася та й утекла в ліс. У лісі бачить коза зайчикову хатку, — вона туди вбігла та й заховалась на печі.

От прибігає зайчик, коли чує — хтось є в хатці. Зайчик і питається:

— А хто-хто в моїй хатці?

А коза сидить на печі та й каже:

«Я — коза-дереза,
За три копи куплена,
Півбока луплена!
Тупу-тупу ногами,

Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу,
Хвостиком замету, —
Тут тобі й смерть».

От зайчик злякався, вибіг із хатки, сів під дубом. Сидить та й плаче. Коли йде ведмідь та й питається:

— Чого ти, зайчику-побігачику, плачеш?

— Як же мені, ведмедю, не плакати, коли в моїй хатці звір страшний сидить!

А ведмідь:

— От я його вижену!

Побіг до хатки:

— А хто-хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

«Я — коза-дереза,
За три копи куплена,
Півбока луплена!
Тупу-тупу ногами,

Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу,
Хвостиком замету, —
Тут тобі й смерть!»

Ведмідь і злякався.

— Ні, — каже, — зайчику-побігачику, не вижену — боюсь.

От ізнов пішов зайчик, сів під дубом та й плаче. Коли йде вовк і питається:

— А чого це ти, зайчику-побігачику, плачеш?

— Як же мені, вовчику-брату, не плакати, коли в моїй хатці звір страшний сидить!

А вовк:

— От я його вижену!

— Де тобі його вигнати! Тут і ведмідь гнав, та не вигнав.

— Отже, вижену.

Побіг вовк до хатки та й питається:

— А хто-хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

«Я — коза-дереза,
За три копи куплена,
Півбока луплена!
Тупу-тупу ногами,

Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу,
Хвостиком замету, —
Тут тобі й смерть!»

Вовк і злякався.

— Ні, — каже, — зайчику-побігачику, не вижену — боюсь.

Зайчик ізнов пішов, сів під дубом та й плаче. Коли біжить лисичка, побачила зайчика та й питається:

— А чого ти, зайчику-побігачику, плачеш?

— Як же мені, лисичко-сестричко, не плакати, коли в моїй хатці страшний звір сидить!

А лисичка:

— От я його вижену!

— Де тобі, лисичко, його вигнати! Тут і ведмідь гнав — не вигнав, і вовк гнав, та не вигнав, а то ти!

— Отже, вижену.

Побігла лисичка до хати та:

— А хто-хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

«Я — коза-дереза,
За три копи куплена,
Півбока луплена!
Тупу-тупу ногами,

Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу,
Хвостиком замету, —
Тут тобі й смерть!»

От лисичка теж злякалась.

— Ні, — каже, — зайчику-побігачику, не вижену — боюсь.

Пішов зайчик, сів під дубом та й знову плаче. Коли це лізе рак-неборак та й питається:

— Чого ти, зайчику-побігачику, плачеш?

— Як же мені не плакати, коли в моїй хатці страшний звір сидить!

А рак:

— От я його вижену!

— Де тобі його вигнати! Тут і ведмідь гнав, та не вигнав, і вовк гнав, та не вигнав, і лисиця гнала, та не вигнала, а то ти!

— Отже, вижену.

От поліз рак у хатку та й питається:

— А хто-хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

«Я — коза-дереза,
За три копи куплена,
Півбока луплена!
Тупу-тупу ногами,

Сколю тебе рогами,
Ніжками затопчу,
Хвостиком замету, —
Тут тобі й смерть!»

А рак усе лізе та лізе, виліз на піч та:

— А я — рак-неборак! Як ущипну, — буде знак!

Та як ущипне козу клешнями! Коза як замакає, та з печі, та з хати — побігла, тільки й видно! От тоді зайчик зрадів, прийшов у хатку та так уже ракові дякує. Та й став жити в своїй хатці.

Колосок

Українська народна казка

Жили собі двоє мишенят — Круть та Верть і Півник Голосисте Горлечко. Мишенята було тільки й знають, що танцюють та співають. А півник удосвіта встане, всіх піснею збудить та й до роботи береться. Ото якось підмітав він у дворі та й знайшов пшеничний колосок.

— Круть, Верть, — став гукати півник, — а погляньте-но, що я знайшов!

Поприбігали мишенята та й кажуть:

— Коли б це його обмолотити...

— А хто молотитиме? — питається півник.

— Тільки не я! — одказує одне мишеня.

— Тільки не я! — каже й друге мишеня.

— Я обмолочу, — каже до них півник. І взявся до роботи.

А мишенята й далі граються.

От вже й обмолотив півник колосок та й знов гукає:

— Гей, Круть, гей, Верть, а йдіть погляньте, скільки зерна я намолотив!

Поприбігали мишенята.

— Треба, — кажуть, — зерно до млина однести та борошна намолоти.

— А хто понесе? — питає півник.

— Тільки не я! — гукає Круть.

— Тільки не я! — гукає Верть.

— Ну, то я однесу, — каже півник. Узав на плечі мішок та й пішов.

А мишенята собі одно скачуть — у довгої лози граються. Прийшов півник додому, знов кличе мишенят:

— Гей, Круть, гей, Верть! Я борошно приніс.

Поприбігали мишенята, пораділи:

— Ой, півничку! Вже тепер тісто треба замісити та пиріжечків спекти.

— Хто ж міситиме? — питає півник. А мишенята й знов своє:

— Тільки не я! — пищить Круть.

— Тільки не я! — пищить Верть.

Подумав-подумав півник та й каже:

— Доведеться мені, мабуть.

От замісив півник тісто, приніс дрова та й розпалив у печі. А як у печі нагоріло, посадив пиріжки.

Мишенята й собі справу мають: пісень співають, танцюють.

Аж ось і спеклися пиріжки, повиймав їх півник, виклав на столі.

А мишенята вже й тут. І гукати їх не треба.

— Ох, і голодний я! — каже Круть.

— А я який голодний! — каже Верть. Та й посідали до столу.

А півник і каже:

— Стривайте-но, стривайте! Ви мені спершу скажіть, хто знайшов колосок.

— Ти, — кажуть мишенята.

— А хто його обмолотив?

— Ти, — вже тихіше відказують Круть із Вертем.

— А тісто хто місив? Піч топив? Пиріжків напик?

— Ти, — вже й зовсім нищечком кажуть мишенята.

— А що ж ви робили?

Що мали казати мишенята? Нічого. Стали вони тут вилазити з-за столу, а півник їх і не тримає. Хто ж отаких лінтюхів пиріжками пригощатиме?

СЕРПЕНЬ

Тиждень 1 2 3 4

Проблемна тема: «Подорожуємо нашим містом».

Мета: розширювати знання дітей про своє місто та громадський транспорт в ньому (вантажний і легковий автомобілі, автобус); закріплювати знання про спеціальний транспорт («швидка медична допомога», поліцейська машина, пожежна машина); вправляти в дотриманні правил дорожнього руху; збагатити мовленнєвий запас новими словами «поліцейський», «пожежний», «лікар», «вантажний», «легковий»; виховувати культуру пішохода та повагу до професії водія.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Розглядання ілюстрації «У місті».</p> <p>Мета: продовжувати формувати в дітей знання щодо різних видів міського транспорту, використовуючи узагальнювальне слово «транспорт»; за допомогою порівняння учити відрізняти вантажний автомобіль від легкового; закріпити знання назви рідного міста; виховувати любов до своєї малої батьківщини.</p> <p>2. Дидактична гра «Добери транспорт за тінню».</p> <p>Мета: учити дітей співвідносити форму вантажної та легкової машин за силуетом; закріпити поняття розміру (великий-маленький) та кольори (червоний, синій, чорний); виховувати уважність та самостійність</p>
Вівторок	
	Музичне заняття .....
Середа	
	<p>1. Дидактична гра «Збери вантажівку».</p> <p>Мета: продовжувати формувати в дітей уявлення про геометричні фігури (коло, чотирикутник); учити викладати ціле зображення з частин; розвивати уважність, спостережливість.</p> <p>2. Малювання: «Домалюй колеса вантажівці».</p> <p>Мета: учити дітей малювати пензликом форму кола (колеса), не відриваючи руки; учити співвідносити розмір зображення, орієнтуватися на просторі аркуша паперу; закріпити знання назви чорного кольору</p>
Четвер	
	<p>1. Фізкультурне заняття.</p> <p>2. Перегляд мультфільму «Транспорт».</p> <p>Мета: сформувати у дітей уявлення про транспортні засоби; ознайомити з водним, залізничним, повітряним транспортом; учити відповідати на запитання вихователя простими реченнями; розвивати активне мовлення дітей</p>
П'ятниця	
	<p>1. Дидактична гра «Виклади за величиною».</p> <p>Мета: учити дітей викладати серіаційний ряд предметів за розміром (від найбільшого до найменшого); активізувати мовлення дітей словами «найбільший», «середній», «найменший»; виховувати увагу, спостережливість.</p> <p>2. Аплікація «На світлофорі» (колективна робота).</p> <p>Мета: учити дітей створювати колаж із зображень різних видів транспорту, орієнтуватися на аркуші паперу відносно об'єкта (дорога); розвивати активне мовлення із використанням прийменників «на», «під», «біля»; виховувати охайність в роботі з клеєм</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Робота світлофора Моргайка		Сюжетно-рольова гра «Маленькі водії»
	Де ходять пішоходи?		Сюжетно-рольова гра «Веземо ляльку Тетянку до садочка»
	Будова та призначення вантажівки		Ігри з піском на майданчику (доріжки для машинок)
	Чим відрізняються міська дорога і доріжки у садку?		Світловий планшет
	Екскурсія до фруктового саду (огляд дерева сливи)	<i>Соціалізація</i>	
<i>Дидактичні ігри та вправи</i>			Вправа «Кольори світлофора Моргайка»
	Дидактична гра «На землі, по воді, у небі»		Гра «Ідемо вулицею — усі нами милуються» (поведінка у громадських місцях)
	Дидактична гра «Що зайве?»		Вправа «Пальчики-помічники» (допомога одне одному в одяганні)
	Дидактична гра «Знайди машину спеціального призначення»		Вправа-релаксація «Добрі малята»
<i>Трудова діяльність</i>		<i>Індивідуальна робота</i>	
	Розкласти на столах серветки перед обідом	....	
	Скласти у коробку кубики після гри		
	Допомогти помічнику вихователя зволожити майданчик		
<i>Розвиток активного мовлення</i>		<i>Робота з батьками</i>	
	Вивчення вірша Н. Бевз «Вантажна машина»	....	
	Мовленнєва зарядка «Заводимо двигун автомобіля»		
	Читання казки С. Маршака «Кицькин дім»		
<i>Впровадження технології Г. Домана</i>		<i>Поради батькам</i>	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «Подорожуємо з дитиною»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Де ж це наші ручки?» (муз. Т. Ломової, вір. Т. Плакіді). Мета: учити дітей разом із музикою починати та закінчувати рухи; розвивати чуття ритму.</p> <p>2. Слухання пісні «Машина» (муз. Н. Шевченко, вір. В. Паронової). Мета: заохочувати дітей до емоційного сприйняття музичного твору; підтримувати мимовільні емоційні, рухові прояви під час слухання.</p> <p>3. Вивчення пісні «На лузі» (муз. і вір. О. Макшанцевої). Мета: викликати у дітей бажання співати; розвивати співочі навички; виховувати інтерес до дитячих пісень.</p> <p>4. Танець «Гопачок» (ест. нар. мел. в обр. А. Роомере, вір. Ю. Ентіна). Мета: учити дітей створювати коло, рухатись один за одним в парах, тримати відстань між ними.</p> <p>5. Музична гра «Собачки та автомобіль» (рос. нар. мел. в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей легко бігати, не наштовхуючись одне на одного, орієнтуватись у просторі; своєчасно під музику знаходити собі місто на стільчику</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: закріпити вміння дітей кидати на дальність однією рукою торбинку з піском та стрибати в довжину з місця; виховувати дружні взаємовідносини.</p> <p>Обладнання: торбинки з піском за кількістю дітей; маленький обруч.</p> <p>Хід заняття</p> <p><i>Підготовча частина.</i> Ходьба та біг зі стрічкою у руці.</p> <p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальноорозвивальні вправи.</p> <p>1. Вправа «Пташки махають крильцями»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Розвести руки в сторони та опустити. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Пташки шукають зернятка»: в. п. стоячи обличчям до вихователя. Присісти, постукати кілька разів пальчиком об підлогу. Підвестися та підняти руки вгору. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Пташки літають»: біг урозтіч, спокійна ходьба за вихователем.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання торбинок на дальність правою та лівою рукою на відстань 2,5–3 м. Повторити 3–4 рази.</p> <p>Стрибки в довжину з місця на двох ногах на відстань 40–50 см. Повторити 4–6 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Горобчики та автомобіль». Повторити 3–4 рази.</p> <p><i>Заключна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Користування носовичком		Музична пісня-гра «Паровоз» (пісня «Машина» на муз. Н. Шевченко, вір. В. Паронової)
	Купання в літньому басейні		Образотворча діяльність
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Малювання крейдою на асфальті: «Доріжки для машин»
	Рухливі ігри		Театралізована діяльність
	«Горобчики та автомобіль»		Показ казки «Кицькин дім» (з переодяганням)

	«Світлофор»		Гра-інсценування «Їдемо в гості до бабусі»
	«Доїдь до прапорця»	Конструювання	
	«Транспорт»		Піщане містечко (робота в групах)
	«Потяг»	Світ мистецтва	
Безпека життєдіяльності			Перегляд презентації «Квіти»
Навчати дітей правил дорожнього руху пішоходів: — переходячи дорогу, завжди тримати за руку дорослого; — ніколи не бешкетувати на транспортній зупинці. Навчати правил безпечної гри у піску: — не брати пісок до рота; — не кидати пісок у бік інших дітей			Розглядання картини «Відпочинок на морі»
			Екскурсія до квітника
			Слухання «Вальсу квітів» з балету П. Чайковського «Лускунчик»

ИНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ

➤ День тижня: понеділок.

Тема 1. Розглядання ілюстрації «У місті».

Мета: продовжувати формувати в дітей знання щодо різних видів міського транспорту, використовуючи узагальнювальне слово «транспорт»; за допомогою порівняння учити відрізняти вантажний автомобіль від легкового; закріпити знання назви рідного міста; виховувати любов до своєї малої батьківщини.

Тема 2. Дидактична гра «Добери транспорт за тінню».

Мета: учити дітей співвідносити форму вантажної та легкової машин за силуетом; закріпити поняття розміру (великий–маленький) та кольори (червоний, синій, чорний); виховувати уважність та самостійність.

Обладнання: наголівники «горобчики»; лялька Незнайко; велика світлина вулиці з транспортом; планшети з тіншовим контуром вантажного і легкового автомобілів; зображення червоної вантажівки і синього легкового відповідних до тіней розмірів.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик, вихователь непомітно вмикає аудіозапис дитячого плачу.

Вихователь. Діти, послухайте, хтось плаче. *(Діти слухають, співчують, знаходять на майданчику Незнайку.)* Подивіться, до нас Незнайко прийшов в гості. *(Звертається до ляльки.)* А чому ти плачеш?

Незнайко. Хотів доїхати до свого дому. Скажіть, де я опинився? *(Вихователь допомагає дітям згадати назву міста і садочка.)* А я живу у Квітковому місті, воно далеко звідси. А до вас я приїхав на машині, сам не знаю на якій.

Вихователь. Давайте допоможемо Незнайкові розібратись, на якій машині він приїхав, щоб він міг потрапити додому. Подивіться, ось у мене картина. Що намальовано на картині? *(Машини, будинки, дорога.)* Що це за машина? *(Вихователь показує на автобус, діти*

відповідають: «Автобус.») Що він робить? (Перевозить людей.) А це що за машина? (Легковий автомобіль.) Що він робить? (Возить людей.) Але ж є і автобус. Для чого нам потрібні легкові автомобілі? (Щоб їздити сім'єю.) Так, легкові автомобілі потрібні для того, щоб їздити на ній могла окрема людина або родина. Які ще машини є? (Вантажні.) Що вони перевозять? (Вантажі для будівництва; товари до магазинів; речі та меблі тощо.) Правильно! Як можна назвати одним словом всі легкові та вантажні машини, а також машини, які перевозять людей містом? (Транспорт.) Ну що, Незнайко, на якій машині ти приїхав? А хто сидить за кермом у машині? (Водій.)

Незнайко. Я їхав у кузові. Але що це за машина була, я не пам'ятаю.

Вихователь. Діти, Незнайко під час подорожі втомився і не може пригадати, у якому транспорті приїхав. Давайте пограємо з ним у гру «Горобчики та автомобіль», можливо, він щось пригадає.

Вихователь роздає дітям наголівники «горобчик», нагадує правила гри: «горобчики» рухаються майданчиком і за сигналом «Автомобіль їде!», летять у «гніздо». Гру повторюють 2–3 рази.

Незнайко. Здається, я пригадав! Машина була великою.

Вихователь. Великою для тебе чи великою у порівнянні з іншими машинами? (Незнайко підходить до картини і просить показати на картині машини, більші за розміром. Діти допомагають.) А тепер давайте знайдемо менші машини. (Діти показують на картині легкові авто.) Діти, Незнайко все ж таки згадав, яка за розміром його машина, залишилось знайти її.

Вихователь пропонує дітям підійти до столу, на яких лежать трафарети з намальованими контурами легкового автомобіля та вантажівки, тарілочки з зображеннями цих машин, де їхній розмір відповідає їхній тині.

Вихователь. Подивіться, у нас є легкове авто і вантажівка. Який із автомобілів більший за розміром? (Вантажівка.) А якого вона кольору? (Червоного.) Молодці, подивіться на трафарет. Тині на ньому однакові? (Ні.) Де більша тинь? (Діти показують на тинь вантажівки.) Якій машині належить велика тинь? (Вихователь підводить дітей до думки, що вантажівка велика, тож і тинь її має бути також великою.)

Правильно, яка машина в нас залишилась? (Легкова.) Якого вона кольору? (Синього.) Яка вона за розміром у порівнянні з вантажівкою? (Маленька.) Тинь в неї яка буде? (Маленька.) Давайте разом покладемо зображення на трафарет і покличемо Незнайку, щоб він подивився. (Діти самостійно виконують накладання.)

Діти, подивіться на наші машини: якого кольору у них колеса? (Чорного.) А форма у них яка? (Кругла.) Отже, машини різні за розміром та кольором, а колеса в них всі круглі. Незнайко, подивись, ми знайшли велику вантажівку, на якій ти приїхав. Але чи можна, діти, відправити нашого гостя вантажівкою? (Не можна, адже вантажівка не возить пасажирів. Слід посадити Незнайку до автобуса.)

Незнайко. Дякую, діти, я тепер повернусь додому на автобусі.

Вихователь. Правильно! Ти запам'ятав, що їздити можна тільки в автобусі та легковому авто, яке зібрали твої друзі Гвинтик та Шпунтик?

Незнайко. Так, я все запам'ятав, дякую, що допомогли мені! До побачення!

Діти прощаються з Незнайком.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Дидактична гра «Збери вантажівку».

Мета: продовжувати формувати в дітей уявлення про геометричні фігури (коло, чотирикутник); учити викладати ціле зображення з частин; розвивати уважність, спостережливість.

Тема 2. Малювання: «Домалюй колеса вантажівці».

Мета: учити дітей малювати пензликом форму кола (колеса), не відриваючи руки; учити співвідносити розмір зображення, орієнтуватися на просторі аркуша паперу; закріпити знання назви чорного кольору.

Обладнання: великий поштовий конверт; коробка; телефон; квадрат, прямокутник, два кола (для кожної дитини); зображення транспорту (легкове авто, вантажівка, літак, автобус); відповідний до них іграшковий транспорт за кількістю дітей; зображення вантажівки без коліс; чорна фарба та пензлики за кількістю дітей.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти виходять на майданчик. На столі стоїть коробка і лежить телефон.

Вихователь. Діти, подивіться: що це в нас на столі? (*Коробка, телефон.*) Цікаво, навіщо нам телефон? Ой, хтось телефонує. (*Вихователь імітує розмову по телефону.*) Це дзвонив Незнайко, він вже вдома і на знак подяки прислав нам іграшки — машинки. (*Вихователь відкриває коробку і дістає з неї геометричні фігури — квадрат, коло, прямокутник.*) Ой, діти, вони зламалися, поки до нас доїхали. Що ж нам робити? (*Відремонтувати.*) Давайте відремонтуємо їх.

Вихователь роздає дітям тарілочки з геометричними фігурами. Діти розглядають фігури.

Вихователь. Подивіться на цю фігуру: що це? (*Показує квадрат, відповіді дітей.*) Як ми можемо це перевірити? (*Провести по сторонах до кутів, кути гострі, прокотити по столу — не котиться.*) А це що за фігура? (*Показує прямокутник і пояснює, що це прямокутник, а не квадрат. Він відрізняється тим, що дві сторони в нього довші, ніж у квадрата. Потім пропонує дітям порівняти фігури способом накладання.*)

Яка фігура не має кутів? (*Показує коло. Діти обстежують його, проводячи пальчиком вздовж кола. Вихователь звертає увагу на те, що немає кутів.*) Молодці! Як ви вважаєте, як ми будемо складати машину? (*Вихователь заслуховує припущення дітей.*) Спочатку беремо квадрат. Покажіть мені квадрат. Кладемо його на стіл, це буде кабіна, де сидить водій. Потім беремо прямокутник. Покажіть прямокутник. Це буде кузов. Наша машина може їхати? (*Діти заперечують: «Коліс немає».*) Правильно, немає коліс. Якої форми колеса? (*Круглої.*) Що ми покладемо замість коліс? (*Кола.*)

Діти, подивіться, яку ми зібрали машину! Як вона називається? (*Вантажівка.*) Чому? (*Ця машина перевозить вантажі, у неї немає місць для пасажирів.*) Молодці! А тепер давайте пограємо у гру «Транспорт».

Вихователь роздає дітям іграшковий транспорт, пояснює, що, коли він буде показувати певну карточку, має рухатись тільки той транспорт, який зображений на картинці. Гру повторюють 2–3 рази.

Вихователь. Чи сподобалась вам гра? (*Позитивні відповіді дітей.*) Давайте відправимо Незнайці листівки з нашими вантажівками. (*Підходять до столу.*) Подивіться: чого бракує на малюнках, де зображені автомобілі? (*Коліс.*) Що ми можемо зробити? (*Домалювати.*)

Вихователь роздає дітям пензлики та чорну фарбу. Потім показує, як потрібно малювати кола — колеса.

Вихователь. Спочатку ми напоюємо водичкою наш пензлик. (*Вихователь супроводжує дії показом, а діти сидять і дивляться.*) Потім вмочуємо його у баночку з фарбою. Якого кольору фарба? (*Чорного.*) Потім на малюнку коловим рухом я малюю колесо. Знову напоюю пензлик водою, вмочую його у фарбу і малюю друге колесо. Подивіться: в моєї машини все на місці? (*Так.*)

Вихователь пропонує кожній дитині домалювати колеса, супроводжуючи поясненням, і малює разом з дітьми.

Вихователь. Гарні малюнки вийшли! Я сьогодні зайду на пошту і відправлю їх Незнайкові.

Діти складають свої малюнки у великий поштовий конверт. Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

➤ **День тижня:** п'ятниця.

Тема 1. Дидактична гра «Виклади за величиною».

Мета: продовжувати формувати в дітей уявлення про геометричні фігури (коло, чотирикутник); учити викладати ціле зображення з частин; розвивати уважність, спостережливість.

Тема 2. Аплікація «На світлофорі» (колективна робота).

Мета: учити дітей створювати колаж із зображень різних видів транспорту, орієнтуватися на аркуші паперу відносно об'єкта (дорога); розвивати активне мовлення із використанням прийменників «на», «під», «біля»; виховувати охайність в роботі з клеєм.

Обладнання: лялька Незнайко; аркуш ватману з намальованою міською вулицею; клей-олівець; вирізані з паперу зображення транспортних засобів.

Місце проведення: на свіжому повітрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти заходять на майданчик і сідають за стіл. Вихователь показує їм ляльку Незнайка.

Вихователь. Діти, подивіться, хто до нас в гості приїхав! (*Незнайко.*) Давайте привітаємось. (*Діти вітаються з лялькою.*) Незнайко, наші діти хочуть тобі показати, як вони запам'ятали, де велика машина, а де маленька. Покажете? (*Позитивні відповіді дітей.*)

Вихователь розставляє перед дітьми ємності із зображеннями машин різних розмірів.

Вихователь. Перед вами машинки різних розмірів, покажіть найбільшу. (*Діти показують.*) Тепер покажіть найменшу. (*Діти показують.*) Правильно! Давайте викладемо ряд машинок від великої до маленької. Спочатку я беру велику машинку, кладу її на стіл. Потім з решти беремо знову велику і кладемо її поряд з першою. Останньою кладемо маленьку. Ось вийшов у нас ряд від великої до маленької.

Вихователь пропонує дітям викласти свої машинки в ряд, повторюючи величини разом з дітьми. Допомогає тим, в кого не виходить.

Незнайко. Які ви молодці, так швидко знайшли велику і маленьку машинки. Я пропоную поїхати нашими машинками в місто.

Вихователь. Незнайко, а ти знаєш, як слід їздити в місті? (*Негативна відповідь Незнайка.*) Ми з дітками тобі допоможемо.

Діти разом з вихователем виходять на майданчик, де є дорожня розмітка.

Вихователь. Подивіться: на дорозі щось намальоване. (*Вихователь звертає увагу дітей на пішохідний перехід та позначене місце для машин на дорозі.*) Ця смугаста доріжка — розмітка, яка позначає місце, де можна переходити вулицю пішоходам. Незнайко, а ти знаєш, хто такі пішоходи? (*Незнайко каже: «Ні».*) Може, хтось із дітей знає? (*Відповіді дітей.*) Це люди, які пересуваються містом пішки. Пригадайте: як називають людину, яка водить транспорт? (*Водій.*) Правильно!

Незнайко. Все, я можу їхати, я все знаю! Діти, поїхали зі мною.

Діти йдуть за Незнайком, біля світлофору вихователь зупиняється.

Вихователь. Далі йти не можна. (*Незнайко запитує, чому.*) Тому що для нас горить червоне світло. (*Незнайко зажурився, що не знає, як треба правильно діяти на переході.*) Незнайко, не журись. Ми з дітками намалюємо картину, як користуватись світлофором, щоб ти не забув.

Вихователь запрошує дітей до столу, на якому розкладений ватман з намальованими на ньому дорогою, світлофором, «кишенею» для стоянки.

Діти обирають собі вирізані зображення транспортних засобів.

Вихователь. Подивіться: у нас намальована дорога, ми будемо приклеювати на неї транспорт, називаючи його. (*Автобус, вантажівка, мотоцикл.*) Що він робить? (*Стоїть*

перед світлофором, стоїть біля дороги). Де може їздити транспорт? *(По дорозі.)* Тому і клеїти транспорт ми будемо тільки на дорозі. Беремо зображення транспорту, перевертаємо малюнок до столу, вмочуємо пензлик в клей і намащуємо зображення з білої сторони клеєм. Обережно прикладаємо до дороги, примокуючи серветкою. *(Вихователь супроводжує слова показом.)*

Діти приступають до виконання творчого завдання, супроводжуючи свої дії вказівками, де саме розташований їхній транспортний засіб. Вихователь допомагає.

Вихователь. Яка гарна картина в нас вийшла! Діти, давайте запросимо Незнайку покатись з нами у транспорті.

Незнайко. Згоден, я покажу, як вивчив правила дорожнього руху.

Діти разом з вихователем ідуть кататись на транспорті по розмітці з дотриманням правил дорожнього руху.

Заняття закінчується, діти разом із вихователем повертаються до групової кімнати.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Н. Бевз

Вантажна машина

Ви, малята, подивіться:
Хто привіз вам паляниці,
Свіжі булочки духмяні,
Ще й батончики рум'яні?

В наш веселий дитсадок
На обід до діточок
Їх привіз водій уважний
На машині на вантажній.

С. Маршак

Кицькин дім

Балам-бім! Балам-бім!
Загорівся кицькин дім.
Котик дзвонить і гука,
На пожежу всіх склика:
Балам-бім! Балам-бім!
Порятуйте кицькин дім!
Біжить курочка з відром,

Біжить півник з помелом, —
Балам-бім! Балам-бім! —
Щоб гасити кицькин дім.
Біжить гусочка з гачком,
Біжить качка з черпачком, —
Балам-бім! Балам-бім!
Загасили кицькин дім!

Т. Второва

Паротяг

Під веселий стук коліс
Паротяг вагони віз.

Дим пускав він на льоту
Й голосно гудів: ту-ту!

В. Паронова

Машина

«Бі-бі-бі!» — вона співає,
Хатку на колесах має,

Є у неї фари-очі,
Ними світить серед ночі.

Т. Коломієць

Серпень

Руки в серпня пахнуть полем,
сонцем, житечком доспілим,
бо багато, як ніколи,
на жнивах у нього діла.

Там, де ниви урожайні,
де дорідний колос гнеться,
він жнивує на комбайні,
хоч і досі серпнем зветься.

Л. Силенко

На світанку

Зелений автобус їхав зеленим лісом.
Стрибали зелені коники
У зелену траву.

А з-поза лісу
Викотилось сонечко
І всіх позолотило.

Н. Кир'ян

Донечка і сонечко

Дивувалась Олечка:
«Диво й годі».
Дивувалась донечка
На городі:

«Викохали з сонечком,
Та й не знаєм,
Скільки на городі ми
Діток маєм».

Дощик

Дощик чисто,
Дощик чисто
Умиває наше місто.
Умиває він топольки,
І травичку, і квітки.

І розкриті парасольки,
І барвисті парасольки
Під дощем
Немов грибки.

Т. Коломієць

Машини

(Уривок)

Погляньте —
Біжать по дорозі машини
На кожному колесі —
Гумові шини.

На кожному кузові —
Плащик нап'ято.
Біжать по дощу,
Як малі дитсадчата.

М. Хоросницька

Рідне місто

Рідне місто знаю, наче,
Все ж нове щораазу бачу...
Ось машини воцять блоки, —

Підніма їх кран високий...
Блок за блоком щораз вище, —
На очах росте долище!

Розповідь про електричку

У нашому місті є залізничний вокзал. На залізничний вокзал приїжджає електричка. В електрички є кабіна, де сидить водій. Водій електрички називається машиністом. За кабіною машиніста причеплені вагони, до них заходять пасажери. Електричка зручна у користуванні, тому що у вагони може сісти дуже багато пасажирів за один раз. Вона перевозить людей у інші міста і села. Їздить електричка по залізниці.

Які машини приїжджають до дитячого садка?

Бесіда

Діти подивіться: яка машина приїхала до нашого дитячого садка? *(Вантажівка.)*

Так, це вантажна машина, що привезла нам хліб до обіду. Чи можна на ній привезти багато продуктів? Чому? *(Відповіді дітей.)*

Таку машину називають вантажною, адже вона перевозить вантажі. Подивіться: з чого складається вантажна машина? *(Кузов, колеса, багажник.)* Хто приїхав на вантажній машині? *(Водій.)* Де він сидить? *(У кабіні.)* Людину, яка водить машину, називають водієм. Водій сидить у кабіні. Він тримає кермо. За його допомогою машина може повертати у різні боки. Ногами водій натискає на педаль, щоб машина їхала або зупинялася. Без водія машина не може їхати. Водій піклується про те, щоб вчасно привезти нам продукти, а кухарі приготують з них смачну їжу.

СЕРПЕНЬ

Тиждень ① ② ③ ④

Проблемна тема: «У нас у садочку друзі-новачки».

Мета: викликати в дітей інтерес, довіру і симпатію до нових вихованців і найближчих дорослих; формувати й підтримувати позитивне ставлення до самих себе; сприяти легкій і швидкій адаптації дітей до умов закладу дошкільної освіти.

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
Понеділок	
	<p>1. Подорож груповою кімнатою (мовленнєвий розвиток). Мета: дати дітям уявлення про дитячий садок і групову кімнату; ознайомити з приміщеннями групи (роздягальною, спальнею, туалетною кімнатою); навчати орієнтуватись у закладі; познайомити з предметами групової кімнати, їхнім призначенням.</p> <p>2. Дидактична гра «Ми йшли, йшли, йшли...». Мета: розвивати в дітей координацію рухів; навчати діяти за сигналом вихователя; розвивати пізнавальний інтерес.</p> <p>3. Дидактична гра «Нагодуй зайченят» (сенсорний розвиток). Мета: учити дітей разом з мамами будувати серіаційний ряд, визначати розмір предметів.</p> <p>4. Ліплення: «Морквинка» (творчий розвиток). Мета: познайомити дітей з пластиліном, його властивостями, із прийомами ліплення (скочування, розкручування, прищипування)</p>
Вівторок	
	<p>1. Спостереження за сонечком, читання вірша «Сонечко» (мовленнєвий розвиток). Мета: учити дітей уважно слухати вірш; активізувати словниковий запас; спонукати дітей до повторення за вихователем закінчення фраз, промовляючи емоційно, з інтонацією.</p> <p>2. Дидактична гра «Сонячний зайчик». Мета: викликати у дітей позитивні емоції під час ловіння сонячного зайчика; спонукати до активного мовлення, промовляючи, де сховався сонячний зайчик.</p> <p>3. Дидактична гра «Склади промінчики сонечка» (сенсорний розвиток). Мета: формувати в дітей поняття «один», «багато»; закріпити назви кольорів (жовтий, червоний); розвивати дрібну моторику пальців рук; закріпити назву геометричної фігури «коло».</p> <p>4. Малювання: «Промінчики для сонечка» (творчий розвиток). Мета: ознайомити дітей з пензликом, правилами користування пензликом, властивостями фарб; закріпити назву жовтого кольору</p>
Середа	
	<p>1. Читання вірша «Про лисичку» (мовленнєвий розвиток). Мета: учити дітей уважно слухати вихователя, повторювати фрази, супроводжуючи їх показом на іграшці; активізувати словниковий запас; заохочувати бути емоційними.</p> <p>2. Дидактична гра «Фартух для лисички». Мета: збагачувати досвід дітей під час дій з предметами різного розміру; учити називати основні кольори і геометричні фігури; учити співвідносити геометричні фігури з отворами (фіксувати увагу дітей на тому, що віконечка різної форми).</p>

Дата	Інтегровані заняття (сенсорно-пізнавальний розвиток)
	<p>3. Дидактична гра «Намисто». Мета: продовжувати розвивати у дітей дрібну моторику пальців рук; учти координувати рухи, нанизуючи намистини на шнурок.</p> <p>4. Ліплення: «Цукерки і пряники для лисички» (творчий розвиток). Мета: навчити дітей працювати із солоним тістом; формувати навички основних прийомів ліплення (скочування кульки, розплющування)</p>
Четвер	
	<p>1. Розглядання іграшкової кішки (мовленнєвий розвиток). Мета: учти дітей промовляти свої імена, складати колективний опис кішки; учти дітей уважно слухати вірш; активізувати словниковий запас; розвивати координацію рухів; закріпити вміння діяти за сигналом вихователя.</p> <p>2. Дидактична гра «Зашнуруй чобіток» (сенсорний розвиток). Мета: розвивати в дітей дрібну моторику пальців рук та посидючість; учти співвідносити предмети за кольором (червоний чобіток, червоний шнурок).</p> <p>3. Малювання: «Клубочки для кицьки» (творчий розвиток). Мета: учти дітей малювати круговими рухами клубочки ниток; повторити назви кольорів (червоний, жовтий).</p> <p>4. Ліплення: «Миска для Мурки» (творчий розвиток). Мета: вправляти дітей у роботі з пластиліном; формувати навички основних прийомів ліплення (розкочування, вдавлювання); виховувати позитивні емоції від результату роботи</p>
П'ятниця	
	<p>1. Розглядання мотрійки (мовленнєвий розвиток). Мета: учти дітей уважно розглядати мотрійку; активізувати словниковий запас, називаючи її розмір (велика, маленька, найбільша) та описуючи зовнішній вигляд (очі, ніс, ротик, хустинка, сукня); спонукати дітей до повторення фраз за вихователем, промовляючи емоційно, з інтонацією.</p> <p>2. Конструювання: «Ліжко для мотрійки» (творчий розвиток). Мета: учти дітей з двох кубиків і пластиліну конструювати ліжечко; закріпити назви кольорів та форм; учти обігрувати свою поробку.</p> <p>3. Дидактична гра «Квіткава галявина». Мета: закріпити назви основних кольорів; навчити правильного співвідношення предметів за кольором; активізувати мовлення дітей; розвивати дрібну моторику пальців рук, посидючість та уважність.</p> <p>4. Малювання: «Сукня для мотрійки» (творчий розвиток). Мета: учти дітей правильно тримати ватну паличку, ритмічно ставити цяточки, не виходячи за контур; закріпити знання назв кольорів</p>

Дата	Мовленнєвий розвиток	Дата	Емоційно-соціальний розвиток
Протягом тижня			
<i>Спостереження</i>		<i>Ігрова діяльність</i>	
	Літо сонечком зігріте (природа влітку)		Досліди з водою та милом «Тепла і холодна», «Мильні бульбашки»
	Жучок-сонечко маленький		Гра з водою «Маленькі рибалки»

	Пухнасте кошеня грайливе		Ігри з піском на майданчику «Пісочні будівельники»
	Квітник у дитячому садочку		Світловий планшет
	Екскурсія до фруктового саду, гра «За яким деревом сховалася матуся?»	Соціалізація	
Дидактичні ігри та вправи			Вправа «Чекаємо на рідних» (поведінка перед приходом батьків)
	Дидактична гра «Чарівний кошук»		Гра «Клубочок наших імен» (знайомство дітей у групі)
	Дидактична гра «Кулька на гірці»		Вправа «Іди до мене» (формування довіри до вихователя й одне до одного)
	Дидактична гра «Де метелик?»		Вправа-релаксація «Матусенька рідна» (стабілізація емоційного стану від прощання й зустрічі з матусею)
Трудова діяльність		Індивідуальна робота	
	Огляд власних шафок	.....	
	Складання власного взуття після прогулянки	.....	
	Миття власних чашок після полуденка	.....	
Розвиток активного мовлення		Робота з батьками	
	Пальчикова гра «Кульбабка»	.....	
	Розповідання казки «Колобок» (за допомогою мнемотехніки)	.....	
	Розповідання терапевтичної казки «Про дитячий садок»	.....	
Впровадження технології Г. Домана		Поради батькам	
	Перегляд презентації за темою тижня	Консультація «До дитячого садка ідемо з радістю»	

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>Музичне заняття</p> <p>1. Музично-ритмічні рухи «Ходимо, бігаємо» (муз. О. Тілічесвої, вір. Н. Френкель).</p> <p>Мета: учити дітей ритмічно крокувати, тримати коло; бігати легко на носочках один за одним, не наштовхуючись; учити дітей рухатись згідно з характером музики.</p>		<p>Фізкультурне заняття</p> <p>Завдання: учити дітей ходити по доріжці здоров'я та по гімнастичній лаві; закріпити вміння ходити в заданому напрямку; розвивати координацію рухів та рівновагу.</p> <p>Обладнання: м'ячі за кількістю дітей; гімнастична лава; доріжка здоров'я.</p> <p>Хід заняття</p> <p>Підготовча частина. Чергування ходьби та бігу в колоні по одному.</p>

Дата	Художньо-естетичний розвиток	Дата	Фізичний розвиток
День тижня: вівторок		День тижня: четвер	
	<p>2. Слухання пісні «Про літо» (за вибором музичного керівника). Мета: учити дітей уважно слухати пісню, аналізувати її характер; відгукуватись на музичний твір, імітувати рухами слова пісні.</p> <p>3. Вивчення пісні «Водичка» (муз. Н. Шевченко, вір. Г. Демченко). Мета: виховувати в дітей бажання вслухатись у красу музичного твору і підспівувати дорослому; учити чіткої артикуляції.</p> <p>4. Танець «Маленька полька» (муз. О. Тілічесої, вір. А. Шибіцької). Мета: учити дітей рівномірно плескати в долоні, притупувати ніжкою; учити самостійно супроводжувати рухами спів дорослого.</p> <p>5. Музична гра «Хованки» (муз. в обр. Р. Рустамова). Мета: учити дітей бігати легкими, дрібними кроками в різних напрямках і своєчасно ховатись згідно з музикою; виховувати у дітей дружні стосунки під час гри</p>		<p><i>Основна частина.</i></p> <p>I. Загальнорозвивальні вправи з м'ячем.</p> <p>1. Вправа «М'яч угору, м'яч униз»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, ноги нарізно, м'яч в обох руках над головою. Нахилитися вперед, торкнутися м'ячем підлоги, коліна намагатися не згинати, випрямитися, м'яч підняти над головою. Повторити 4–6 разів.</p> <p>2. Вправа «Присідання з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, тримати м'яч в обох руках. Присісти, торкнутися землі, випрямитися. Повторити 4–6 разів.</p> <p>3. Вправа «Повороти з м'ячем»: в. п. стоячи обличчям до вихователя, тримати м'яч в обох руках. Повороти тулуба праворуч-ліворуч, м'яч тримати двома руками. Повторити 4–6 разів.</p> <p>II. Вправи в основних видах рухів.</p> <p>Кидання м'яча на дальність із-за голови двома руками 4–5 разів. Підлізання під мотузкою. Повторити 4–5 разів.</p> <p>Стрибки на місці, тримаючи м'яч в руках протягом (20–30 с). Повторити 4–6 разів.</p> <p>III. Рухлива гра «Птахи у гніздечках». Повторити 2–3рази.</p> <p><i>Заключна частина.</i> Спокійна ходьба за вихователем</p>

Протягом тижня			
Культурно-гігієнічні навички та загартовування		Музично-дидактичні ігри та вправи	
	Користування милом		Музична гра «Що звучить?» (звучання брязкальця, дзвіночка)
	Користування вологими серветками під час прогулянки	Образотворча діяльність	
	Ходьба стежиною здоров'я, по масажних килимках		Колаж «Збери картину про літо» (камінці, мушлі, намистини, пісок)
Рухливі ігри		Театралізована діяльність	
	«Знайди свій будиночок»		Показ казки «Теремок»
	«Квочка та курчата»		Показ казки «Котик і півник»
	«Влуч у коло»	Конструювання	

	«Гуси»		Хатка для колобка (конструктор «Лего»)
	«Діти в лісі»	<i>Світ мистецтва</i>	
Безпека життєдіяльності			Слухання пісні М. Шутя «Десять бананів»
Навчати дітей правил дорожнього руху пішоходів: — переходячи дорогу, завжди тримати за руку дорослого; — ніколи не бешкетувати на транспортній зупинці. Навчати правил безпечної гри у піску: — не брати пісок до рота; — не кидати пісок у бік інших дітей			Розглядання картини на тему «Родина»
			Екскурсія до образотворчої студії дитячого садка на фотовиставку «Наш садочок»
			Слухання українських народних колискових

АДАПТАЦІЙНІ ІНТЕГРОВАНІ ЗАНЯТТЯ ЗА УЧАСТЮ БАТЬКІВ

Для дітей, які тільки вступили до закладу дошкільної освіти

➤ День тижня: понеділок.

Тема 1. Подорож груповою кімнатою (мовленнєвий розвиток).

Мета: дати дітям уявлення про дитячий садок і групову кімнату; ознайомити з приміщеннями групи (роздягальнею, спальнею, туалетною кімнатою); навчати орієнтуватись у закладі; познайомити з предметами групової кімнати, їхнім призначенням.

Тема 2. Дидактична гра «Ми йшли, йшли, йшли...».

Мета: розвивати в дітей координацію рухів; навчити діяти за сигналом вихователя; розвивати пізнавальний інтерес.

Тема 3. Дидактична гра «Нагодуй зайченят» (сенсорний розвиток).

Мета: учити дітей разом з мамами будувати серіаційний ряд, визначати розмір предметів.

Тема 4. Ліплення: «Морквинка» (творчий розвиток).

Мета: познайомити дітей з пластиліном, його властивостями, з прийомами ліплення (скочування, розкручування, прищипування).

Обладнання: сердечко; торбинка; пластилін; зайчики різної величини на кожну дитину; морквинки різної величини на кожну дитину.

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь запрошує дітей разом з матусями сісти в коло на килим.

Вихователь. Малята, подивіться: в мене є чарівний мішечок. (Показує мішечок, в якому щось лежить.) Як ви думаєте, що в ньому лежить? (Діти визначають на дотик, матусі допомагають. Вихователь дістає з мішечка іграшкове сердечко і розглядає його разом із дітьми.) Подивіться, це сердечко, воно живе в нас в групі і дуже любить дітей. Діти, сердечко пропонує познайомитись. Мене звати ... (Вихователь показує на себе і промовляє своє ім'я та по батькові.) А зараз ми почуємо, як красиво звучить ваше ім'я.

Вихователь передає сердечко дитині, при цьому її мама допомагає назвати ім'я дитини. Дитина, взявши сердечко, передає його назад дорослому. Так вихователь звертається до кожного з дітей та матусь групи.

Вихователь. А зараз ми пограємо і познайомимось з нашою групою. Наша група називається ... (промовляє назву групи).

Вихователь пропонує дітям покататися у потязі. Усі шикуються одне за одним і рухаються групою. Під час руху педагог знайомить дітей та їхніх матерів із приміщеннями.

Вихователь. Тут у нас є роздягальня, в якій ми будемо переодягатися, у кожного є своя шафка. Поїхали далі.

Це — умивальна кімната, в якій ми будемо умиватися. У кожного з вас є свій рушничок, біля якого є картинка, така сама, як і на шафці з одягом. Поїхали далі. Наступна зупинка — спальня, в якій ви будете спати. Поїхали далі.

А це — найулюбленіша кімната, ігрова, в якій багато іграшок. Тут ми будемо гратися. А ще тут живуть книжки, які ми будемо читати. Ось це — іграшкова кухня, в якій ми будемо готувати їжу для наших ляльок.

Ще у нас є живий куточок, в якому багато красивих квітів, де живуть рибки і папужки. Давайте пограємо в гру «Ми йшли, йшли, йшли ...» Ми йшли, йшли, йшли і що ж ми знайшли? (Діти йдуть за педагогом, заглядають за різні предмети.) Нічого ми не знайшли. (Знижують плечима.) Ми йшли, йшли, йшли і що ж ми знайшли? Дивіться, ми знайшли! (Демонструє коробку з іграшковим зайчиком.)

Вихователь запрошує дітей разом з мамами на килим.

Вихователь. А тепер уявіть, що я — матуся-зайчиха, а ви — зайченята. Настав вечір, і зайчиха покликкала своїх діточок додому. (Вихователь скликає до себе дітей і обнімає їх.) Кожне зайченя потягується, лягає на килимі на бочок і відпочиває. (Пауза. Діти під спокійну музику відпочивають на килимі.) Настав ранок. У будиночок до зайченят зазирнуло сонечко і приголубило їх своїми ніжними промінчиками. Зайченята розплющили оченята, потягнулися. Мама-зайчиха радіє малюкам. А тепер давайте почастиємо зайчиків морквою.

Вихователь роздає дітям тарілки з фігурками зайчиків і морквинками різних розмірів. У кожного по дві морквини різної величини та по два зайчики.

Вихователь. Малята, покажіть мені велику морквину, ми її подаруємо великому зайчику. А тепер маленьку морквину, її ми подаруємо маленькому зайчику. Молодці, впоралися із завданням. У лісі живе багато зайчиків, давайте і їх почастиємо морквою. Але де ж нам її взяти? Пропоную зліпити з пластиліну.

Вихователь запрошує дітей з мамами до столу, на якому лежать дощечки, шматочки пластиліну.

Вихователь. Візьміть пластилін. Подихайте на нього, пластилін стане м'яким. Покладіть пластилін на дощечку і долонькою рухами вперед-назад, вперед-назад розкачайте його. (Вихователь супроводжує свої пояснення діями, запрошує матусь разом з дітьми повторювати за ним.)

Ось подивіться, яка гарна морквинка в нас вийшла. Давайте покладемо її на тарілку і залишимо нашим зайченяткам. Які ви всі молодці! За те, що ви так гарно грали, запрошую вас до музичного залу.

Діти з мамами проходять до музичного залу, де на них чекає музичний керівник і проводить заняття за планом.

Інтегроване заняття з мамами закінчується фізкультхвилинкою в залі.

➤ **День тижня: вівторок.**

Тема 1. Спостереження за сонечком, читання вірша «Сонечко» (мовленнєвий розвиток).

Мета: учити дітей уважно слухати вірш; активізувати словниковий запас; спонукати дітей до повторення за вихователем закінчення фраз, промовляючи емоційно, з інтонацією.

Тема 2. Дидактична гра «Сонячний зайчик».

Мета: викликати у дітей позитивні емоції під час ловіння сонячного зайчика; спонукати до активного мовлення, промовляючи, де сховався сонячний зайчик.

Тема 3. Дидактична гра «Склади промінчики сонечка» (сенсорний розвиток).

Мета: формувати в дітей поняття «один», «багато»; закріпити назви кольорів (жовтий, червоний); розвивати дрібну моторику пальців рук; закріпити назву геометричної фігури «коло».

Тема 4. Малювання: «Промінчики для сонечка» (творчий розвиток).

Мета: ознайомити дітей з пензликом, правилами користування пензликом, властивостями фарб; закріпити назву жовтого кольору.

Обладнання: іграшкове сонечко; фанерні сонечка з промінчиками; прищіпки; парасолька; дзеркало; дзвіночки; набір іграшок для театру.

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь запрошує дітей з мамами на килим. Педагог показує їм зображення сонця.

Вихователь. Діти, подивіться, хто до нас сьогодні в гості прийшов! *(Відповіді дітей.)* Це — сонечко! Давайте познайомимось з сонечком і назвемо йому наші імена! *(Вихователь передає сонечко по колу кожній дитині і мамі, вони називають свої імена.)* Давайте підійдемо до віконця і подивимося на сонечко. Сонечко кругле, вдень воно котиться по небу і посміхається діткам! Сонечко жовтого кольору. Якого кольору сонечко? *(Жовтого.)* А давайте я вам прочитаю вірш про сонечко!

Сонечко, вставай,
Зігривай наш край!
Освіти доріжки,

Ми дамо горішки,
Ще й солодких вишень,
Щоб до нас ти вийшло!

А ще, діти, у сонечка є промінчики, довгі і короткі! Що є у сонечка? *(Промінчики.)* Коли сонечко світить, на землі все зростає: дерева, травичка, квіточки, і ви теж зростаєте! Давайте покажемо сонечку, як ми ростемо, — пограємо у гру «Великі і маленькі»!

Покажіть сонечку, які ви стали великі! *(Діти з мамами встають на носочки і тягнуться вгору.)* А тепер покажіть, якими ви були маленькими! *(Діти з мамами присідають навпочіпки.)*

Педагог проводить гру «Упіймай сонячного зайчика». Вихователь непомітно пускає по групі сонячного зайчика, звертаючи увагу дітей на нього. Він водить дзеркалом, а дітки намагаються зловити сонячного зайчика.

Вихователь. Діти, подивіться, поки ми гралися, ще одне сонечко втратило промінчики, давайте допоможемо йому. *(За допомогою прищіпок роблять сонечку промінчики, мами допомагають.)* Які ви всі молодці, впоралися із завданням. А тепер трошки відпочинемо та пограємо в гру «Це — я». Це — я. *(Діти показують на себе.)* Це — мої очі: ось і ось. *(Діти показують очі.)* Це — мої вухка: ось і ось. *(Діти показують вухка.)* Це — мій носик, а це — мій ротик. *(Показують на ніс, рот.)* Там — спинка, а тут — животик. *(Ліву долоню кладуть на спинку, праву на животик.)* Це — ручки: плесь-плесь! А це — ніжки: туп-туп! Ой, втомилися, витремо лоб. *(Проводять долонею по чолу.)*

Вихователь. Покажіть, де ваші ніжки. Що вони вміють робити? *(Стрибати, ходити, бігати, тупотіти.)* Покажіть, де ваші ручки. Що вони вміють робити? *(Брати, плескати.)* Ой, поки ми гралися, набігла хмарка, треба ховатися під парасольку. *(Діти з мамами йдуть під парасольку.)* Засвітило сонечко. *(Діти гуляють по килиму.)* Пішов дощик. *(Діти сховалися під парасольку.)*

Сонечку дуже сподобалось, як ми граємо, воно хоче подарувати нам картинку на згадку, але, на жаль, на малюнку загубились промінчики. Ви допоможете мені їх домалювати?

Вихователь запрошує дітей разом з мамами до столу. Роздає аркуші із жовтими колами.

Вихователь. Діти, подивіться: в мене є чарівний пензлик, він допоможе домалювати промінчики сонечку, але з ним треба поводитись обережно. Візьміть, діти, пензлик, напоїть його водичкою. А тепер давайте розбудимо фарбу. Якого вона кольору? *(Жовтого.)* Домалюємо

промінчики сонечку. (*Матусі допомагають дітям.*) Які гарні сонечка в нас вийшли! А тепер я запрошую всіх до музичного залу, де на вас вже чекають.

Заняття закінчується. Вихователь проводить матусь із дітьми до музичного залу.

➤ **День тижня:** середа.

Тема 1. Читання вірша «Про лисичку» (мовленнєвий розвиток).

Мета: учити дітей уважно слухати вихователя, повторювати фрази, супроводжуючи їх показом на іграшці; активізувати словниковий запас; заохочувати бути емоційними.

Тема 2. Дидактична гра «Фартух для лисички».

Мета: збагачувати досвід дітей під час дій з предметами різних розмірів: учити називати основні кольори і геометричні фігури; учити співвідносити геометричні фігури з отворами (фіксувати увагу дітей на тому, що віконечка різної форми).

Тема 3. Дидактична гра «Намисто».

Мета: продовжувати розвивати у дітей дрібну моторику пальців рук; учити координувати рухи, нанизуючи намистини на шнурок.

Тема 4. Ліплення: «Цукерки і пряники для лисички» (творчий розвиток).

Мета: навчити дітей працювати із солоним тістом; формувати навички основних прийомів ліплення (скокування кульки, розплющування).

Обладнання: іграшкова лисичка; фартухи з геометричними фігурами (втулками для фартуха) на кожну дитину; шнурки; намистини; пластилін; конструктор.

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти входять до групи з мамами і зустрічаються з лисичкою.

Вихователь. Давайте привітаємося з лисичкою! (*Вітаються.*) Діти, а лисичка з нами не знайома, ну то давайте знайомитись з нею. (*Вихователь передає лисичку по колу кожній дитині і мамі, всі по черзі називають свої імена.*) Діти, давайте подивимося: яка лисиця? Який у неї хвіст? (*Довгий, пухнастий.*) Покажіть, де хвостик у лисиці. Яка у лисиці шубка? (*Руда.*) Лисичка живе в лісі в нірці. Покажіть, де у лисиці очі, носик, ротик. (*Діти показують.*) Я знаю віршик про лисичку, ось послухайте:

Лисичка-сестричка
Лісом ходила,
Хвостиком водила.
Лисички збирала,

Пісеньку співала:
— Тра-ля-ля, тра-ля-ля,
Ось така я краля.
(*Діти імітують рухи під слова вірша.*)

Ой, діти, лисичка плаче, порвала фартушок! Давайте їй допоможемо, залатаємо фартушок.

Вихователь показує фартушок, де є отвори під втулки — геометричні фігури. Допомагає правильно їх назвати: квадрат, трикутник, коло. Показує, як відрізати коло від трикутника, квадрата (проводячи разом з мамами пальчиком по їхніх сторонах).

Вихователь. Подивіться, отвори на фартушку теж різної форми. Давайте доберемо заplatки. (*Вихователь показує, розміщуючи по одній втулки різної форми. Діти виконують завдання з мамами під словесний супровід.*) Молодці! Лисичка вам дякує і хоче пограти з вами. Ви будете зайчиками, а я буду лисичкою.

Усі виходять на середину кімнати. Вихователь читає вірш, діти з матусями виконують ігрові рухи.

Вихователь

Зайчик сіренький сидить, (*Діти з мамами присідають.*)

Зайчик вухами ворухить.

(*Піднімають долоньки над головою, приставляють їх, як вуха, ворухать ними.*)

Зайчику холодно стояти,
Треба зайчику пострибати. *(Підводяться, стрибають.)*
Ой, хтось зайчика злякав,
Зайчик стриб і поскакав. *(Біжать по колу.)*

Діти, нашій лисичці дуже сподобалось грати з нами. А ще вона у нас модниця. Давайте зробимо їй подарунок на згадку про нас.

Вихователь роздає дітям тарілочки з дерев'яними намистинами та шнурки. Показує, як треба надягати намистину на шнурок, а мами допомагають дітям. Після того як нанизали намистини, вихователь разом з дітьми одягає намисто на шию лисичці. Діти милуються своєю роботою.

Вихователь. Лисичці дуже сподобався наш подарунок. За це вона хотіла пригостити нас печивом, але не встигла його зліпити, адже збиралась на гостину до нас. Давайте ми зліпимо його самі разом з мамами.

Вихователь роздає дітям солоне тісто. Потім ділить його на дощечці на дві частини, одну частину скочує в колобок, потім кладе його на дощечку та трохи розкочує — це буде цукерка. Бере другу частину тіста, коловими рухами долонь утворює другий колобок.

Потім кладе на дощечку та притискає долонею — це буде пряник. Показ супроводжується поясненням.

Вихователь. Лисичка дуже вдячна вам, каже, що у вас умілі ручки. А тепер вона запрошує вас до музичного залу.

Заняття закінчується, діти разом із мамами виходять на прогулянку.

➤ День тижня: четвер.

Тема 1. Розглядання іграшкової кішки (мовленнєвий розвиток).

Мета: учити дітей промовляти свої імена, складати колективний опис кішки; учити дітей уважно слухати вірш; активізувати словниковий запас; розвивати координацію рухів; закріпити вміння діяти за сигналом вихователя.

Тема 2. Дидактична гра «Зашнуруй чобіток» (сенсорний розвиток).

Мета: розвивати в дітей дрібну моторику пальців рук та посидючість; учити співвідносити предмети за кольором (червоний чобіток, червоний шнурок).

Тема 3. Малювання: «Клубочки для кицьки» (творчий розвиток).

Мета: учити дітей малювати круговими рухами клубочки ниток; повторити назви кольорів (червоний, жовтий).

Тема 4. Ліплення: «Миска для Мурки» (творчий розвиток).

Мета: вправляти дітей у роботі з пластиліном; формувати навички з основних прийомів ліплення (розкочування, вдавлювання); виховувати позитивні емоції від результату роботи.

Обладнання: іграшкова кішка Мурка; дерев'яні силуети чобітків; шнурки; фломастери; пластилін; клубочок.

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь запрошує дітей разом з мамами пограти у гру «Ми йшли, йшли, йшли».

Вихователь. Ми йшли, йшли, йшли... І що ж ми знайшли? *(Діти йдуть за педагогом, дивляться на різні предмети.)* Нічого ми не знайшли. *(Знижують плечима.)* Ми йшли, йшли, йшли... І що ж ми знайшли? Дивіться, ми знайшли! Діти, це — кішка? *(Так.)* А ви знаєте, вона хоче познайомитись з нами. Її звати Мурка. А як вас? *(Вихователь передає кішку по колу кожній дитині і мамі, вони називають свої імена.)*

Який у Мурки хвіст? *(Пухнастий.)* Покажіть, де у кішки хвостик, очі, носик, ротик. *(Діти показують.)* Діти, а я знаю гарний віршик про кішку! Давайте вивчимо його разом!

Котик Мурчик, наш голубчик,
Лапки м'які, зубки гострі.

Ходить котик тихо —
Буде мишкам лихо.

Діти, наша Мурка гралась з чобітками зі шнурками і розв'язала їх. Давайте допоможемо зашнурувати чобітки.

Вихователь роздає дітям площинні чобітки з отворами і шнурки.

Вихователь. Беремо шнурок. Покажіть мені його. Якого він кольору? (*Відповіді дітей.*) А чобіток якого кольору? (*Відповіді дітей.*) Чи підходять вони один одному? (*Так, вони червоні.*) Знайшли для шнурка будиночок — отвір і протягуємо в нього шнурок, а мами допомагають. Зашнурували? Молодці діти, впорались. А поки ми зашнурували чобітки, наша Мурка засумувала. Я пропоную пограти з нею. Діти, ви з мамами будете мишками, а я буду кішкою. Як мишка розмовляє? («Пі-пі-пі».) А кицька як? («Няв-няв».)

Вихователь проводить гру «Котик та мишки».

Вихователь. Мурці сподобалося з вами грати. Але вона більше любить гратись клубочками. Подивіться, який червоний у мене клубок. (*Вихователь показує клубок, показує, як намотується на нього нитка, дає дітям спробувати.*) Давайте нашій Мурці зробимо подарунок: ми намалюємо їй красиві, різнокольорові клубочки.

Вихователь запрошує дітей з мамами до столу, на якому лежать малюнки з котиком та фломастери.

Вихователь. Подивіться, в нас на столі лежать фломастери. Якого вони кольору? (*Червоного та жовтого.*) Ми коловими рухами, ось так, малюємо в повітрі клубочки. (*Вихователь супроводжує дію показом в повітрі.*) Тепер знімаємо ковпачок. Подивіться: носик у фломастера тоненький, тому не треба сильно натискати на нього. Коловими рухами малюємо спочатку червоний клубочок, потім жовтий. (*Мами допомагають дітям малювати клубочки, вихователь повторює ще раз, супроводжуючи показом.*)

Які гарні клубочки в нас вийшли! Мурка задоволена, але вона зголодніла. Що потрібно зробити? (*Нагодувати її.*) Діти, а що вона любить більш за все? (*Молочко.*) Так, але в нас немає миски для Мурочки. Давайте зробимо їй мисочку. Але спочатку давайте розімнемо наші пальчики.

Ця ручка — кішка, (*Кулак з висунутими вказівним пальцем та мізинцем.*)

Ця ручка — мишка. (*Складені разом простягнуті пальчики.*)

Мишка лапками шкребе (*Шкребуть пальчиками.*)

І скориночку гризе.

Це почула кішка

І біжить до мишки. (*Ручка-кішка рухається в сторону мишки.*)

Мишка — шусть і вбігла в нірку, (*Зібрати пальчики в кулак.*)

Не пролізе кішка в дірку.

Діти, подивіться: в мене є пластилін, я його зігрію в руках, а потім почну скочувати в клубок. Ми вже так робили з вами. Потім я кладу його на дощечку і притискаю великим пальцем. Подивіться, в мене вийшла мисочка.

Вихователь пропонує мамам допомогти дітям, повторює свої дії, супроводжуючи поясненням.

Вихователь. Які гарні в нас вийшли мисочки! Наша Мурка із задоволенням поп'є з них молочка. А тепер вона запрошує нас на прогулянку

Заняття закінчується, діти разом із матусями виходять на прогулянку.

➤ **День тижня:** п'ятниця.

Тема 1. Розглядання мотрійки (мовленнєвий розвиток).

Мета: учити дітей уважно розглядати мотрійку; активізувати словниковий запас, називаючи її розмір (велика, маленька, найбільша) та описуючи зовнішній вигляд (очі, ніс, ротик, хустинка, сукня); спонукати дітей до повторення фраз за вихователем емоційно, з інтонацією.

Тема 2. Конструювання «Ліжко для мотрійки» (творчий розвиток).

Мета: учити дітей з двох кубиків і пластиліну конструювати ліжечко; закріпити назви кольорів та форм; учити обігрувати свою поробку.

Тема 3. Дидактична гра «Квіткова галявина».

Мета: закріпити назви основних кольорів; навчити правильного співвідношення предметів за кольором; активізувати мовлення дітей; розвивати дрібну моторику пальців рук, посидючість та уважність.

Тема 4. Малювання «Сукня для мотрійки» (творчий розвиток).

Мета: учити дітей правильно тримати ватну паличку, ритмічно ставити цяточки, не виходячи за контур; закріпити знання назв кольорів.

Обладнання: мотрійки різної величини; одна пластина; два кубики на кожную дитину; м'ячки на кожную дитину; квіткові галявини на кожную дитину; тички; фарби (зелена, червона, синя); маленька мотрійка на кожную дитину.

Місце проведення: у приміщенні групи.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Діти разом з мамами заходять до групової кімнати. Вихователь пропонує пограти у гру «Ми йшли, йшли, йшли...».

Вихователь. Ми йшли, йшли, йшли... І що ж ми знайшли? *(Діти йдуть за вихователем, заходять в куток живої природи, розглядають, хто там живе.)* Нічого ми не знайшли. *(Знижують плечима.)* Ми йшли, йшли, йшли... І що ж ми знайшли? Дивіться, що ми знайшли! *(Демонструє коробку з мотрійками.)* Подивіться: це — мотрійка. Діти, мотрійка прийшла до нас у гості і хоче з нами познайомитись.

Вихователь передає мотрійку по колу, діти називають своє ім'я, передають мамам, потім знову по колу.

Вихователь. Діти, подивіться: яка наша мотрійка? Як вона одягнена? *(У неї є хустинка, гарна сукня.)* Де у мотрійки очі, носик, ротик? *(Діти показують.)* А мотрійка, діти, незвичайна. Дивіться!

Вихователь показує, як мотрійка розкладається і з неї з'являються ще мотрійки різної величини. Пояснює, де маленька, де велика, а де найбільша.

Пропонує дітям самим знайти маленьку мотрійку, зібрати ряд від великої до маленької. Діти і мами працюють з мотрійками, складаючи та розкладаючи їх.

Вихователь. Ще наші мотрійки любляють, коли їм розповідають віршички. Послухайте!

Дуже люблять всі мотрійки
Різнобарвні одяжинки:

Всі розписані на диво
Так яскраво і красиво.

Бачите, у мотрійок багато подружок. *(Вихователь роздає по маленькій мотрійці кожній дитині.)* Покажіть мені мотрійку, сховаємо її в долоньку. Наша мотрійка хоче відпочити: давайте побудуємо ліжко для неї.

Вихователь запрошує дітей за стіл, роздає кубики, запрошує матусь допомогти дітям.

Вихователь. Подивіться: в мене є два кубики і пластинка. Покажіть мені кубик. Проведіть пальчиком по сторонам. В нього є куточки? *(Так.)* А кубики однакові? Візьмемо два, поставимо їх на невеликій відстані і на них покладемо пластину. Вийшло ліжечко. А тепер покладемо наших мотрійок спати. Поки вони спатимуть, давайте трохи пограємо.

Діти виходять на килим, сідають навпроти своїх маусь, перекочують м'яч одне одному, кидають, ховають за спину.

Вихователь. Дуже добре ви гралися з матусями. А поки ви гралися, мотрійки прокинулись і запрошують вас на квіткову галявину. На галявині з вашою допомогою з'являться квіточки різного кольору. Потрібно знайти для жовтої квіточки жовту серединку, для синьої

квіточки — синю, для червоної — червону. (Діти виконують завдання: накручують ковпачок відповідно до кольору квітки.) Молодці! Впоралися із завданням. Мотрійці так сподобалось, як ви зібрали квіткові галявини. Давайте їй подаруємо сукню.

Вихователь запрошує дітей за стіл разом з матусями, де на столах лежать трафарети суконь, жовта фарба, тички на кожну дитину.

Вихователь. Діти, візьміть ватну паличку. Подивіться: в неї є м'який носик. (Діти обстежують пальчиком.) А тепер постукайте по долоньці: м'яко торкається? (Так.) У такий спосіб ми малюватимемо горошинки на нашій сукні. Матусі будуть вам допомагати. Напоїмо паличку водичкою, розбудимо фарбу і охайними рухами залишимо відбитки на сукні.

Діти малюють лінії тичком і роблять горошок. Вихователь пропонує створити виставку суконь і помилуватися ними.

Заняття закінчується, діти разом із матусями виходять на прогулянку.

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

Лисичка

Лисичка-сестричка
Лісом ходила,
Хвостиком водила.
Лисички збирала,

Пісеньку співала:
— Тра-ля-ля, тра-ля-ля —
Ось така я краля!

Котик

Котик Мурчик, наш голубчик,
Лапки м'які, зубки гострі,

Ходить котик тихо —
Буде мишкам лихо!

Мотрійка

Дуже люблять всі мотрійки
Різнобарвні одежинки:

Всі розписані на диво
Так яскраво і красиво!

А. М'ястківський

Сонечко

Сонечко, вставай,
Зігривай наш край,
Освіти доріжки,

Ми дамо горішки,
Ще й солодких вишень,
Щоб до нас ти вийшло!

Про дитячий садочок

Терапевтична казка

Одного разу зайчик і мама-зайчиха йшли в дитячий садок. Зайчик дуже переживав і засмучувався, що мама його не забере ввечері з дитячого садка. Він весь час запитував: «Мамо, а ти ввечері мене забереш?» Мама відповідала: «Звичайно, заберу тебе, зайчику. Я обов'язково прийду за тобою після роботи». Але зайчик все ніяк не міг в це повірити і запитував знову і знову.

Випадково цю розмову почуло слоненя. Воно ходило в ту саму групу, що й зайчик. Слоненя запитало в зайчика під час прогулянки:

— Зайчику, невже ти боїшся, що мама тебе не забере додому?

— Так, я дуже боюся, що мама залишить мене тут, — відповів зайчик.

На це слоненя сказав:

— Ти чого, зайчику? Такого не може бути! Всіх діток ввечері забирають додому мами і тата.

Вночі дитячий сад абсолютно порожній. Тільки вранці приходять дітки.

Зайчик запитав:

— Зовсім-зовсім порожній?

Слоненя відповіло:

— Зовсім-зовсім. Дітки тільки вранці приходять в садок. Ось давай з тобою ввечері подивимся, чи заберуть абсолютно всіх діток додому.

Коли ввечері зверятка повечеряли, то слоненя і зайченя стали чекати, кого ж заберуть першим. У цей день першу забрали кішечку. За нею прийшла мама. Потім забрали ведмедика, левенятка, білочку, кролика, мишку і пінгвіненя. Всі були дуже раді, що за ними прийшли мама і тато. Кого ж забрали останнім, слоненяті і зайченяті не вдалося побачити. Оскільки за ними теж прийшли мами. І вони з радістю побігли додому. Зайчику так сподобався той момент, коли мама його забирала ввечері додому. Він був такий щасливий і ввечері розповідав мамі, що у нього сталося цікавого за весь день у дитячому садку.

Пальчикова гра «Кульбабка»

Вихователь читає віршовані рядки, діти загинають пальці на одній руці.

Раз — кульбабка край доріжки,
Два — кульбабка біля ніжки,
Три — кульбабка без жука,
Ще чотири — з-під листка,
П'ять — пушинки розлетілись.
Далі — пальчики скінчилися.

Пальчикова гра «Кішки-мишки»

Ця ручка — кішка, *(Кулак з висунутими вказівним пальцем та мізинцем.)*
Ця ручка — мишка. *(Складені разом простягнуті пальчики.)*
Мишка лапками шкребе *(Шкребуть пальчиками.)*
І скориночку гризе.
Це почула кішка
І біжить до мишки. *(Ручка-кішка рухається в бік мишки.)*
Мишка — шусть і вбігла в нірку, *(Зібрати пальчики в кулак.)*
Не пролізе кішка в дірку.

ІГРИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ

Збери квітку

Мета: розвивати дрібну моторику пальців рук та окомір; продовжувати вчити добирати кришечки за кольором і накручувати їх на різьбу.

Обладнання: дощечки із зображеннями квітів з різьбою (серединка квітки); кришечки, що підходять за кольором до квіток.

Вихователь показує дітям дощечки із зображеннями квіток і роздає кольорові кришечки-серединки. Педагог пояснює, що на кожну квітку потрібно накрутити серединку такого самого кольору.

Промінчики сонця

Мета: учить дітей створювати образ сонця, прикладаючи довгі і короткі промінчики до широких і вузьких отворів по краю площинного зображення сонця.

Обладнання: жовті кола з отворами різного діаметра (зображення сонця); промінчики за кількістю дітей.

Вихователь роздає дітям жовті кола та показує на них отвори. Звертає увагу дітей, що отвори різного розміру. Далі вихователь показує промінчики та звертає увагу дітей, що промінчики різні — широкі та вузькі. Діти виконують завдання. Коли діти впораються із завданням, вихователь звертає увагу на те, що промінчики різні за довжиною, і просить показати довгі й короткі.

Збери намисто

Мета: вправляти дітей у нанизуванні намистин, чергуючи їх за кольором; розвивати дрібну моторику пальців рук, уважність та логічне мислення.

Обладнання: шнурки та намистинки за кількістю дітей.

Діти сидять за столами. Перед кожною дитиною лежить шнурок і жовті та червоні намистини. Вихователь звертає увагу дітей на колір та на кількість намистин. Педагог нанизує намистини на шнурок, чергуючи їх за кольором. Після показу вихователя діти самостійно виконують завдання.

Де заховалась іграшка?

Мета: учить дітей групувати предмети за кольором; розвивати вміння узагальнювати предмети за спільною ознакою; виховувати бережливе ставлення до іграшок.

Обладнання: іграшки одного кольору (прапорці, стрічки, м'ячі та ін.).

По груповій кімнаті розкладені різні іграшки. Вихователь показує дітям червоний прапорець і просить знайти і принести йому іграшки такого самого кольору. Коли діти приносять іграшки, вихователь прикладає їх до прапорця і порівнює, чи такого самого вони кольору. Дитина кладе іграшку поряд із прапорцем. Якщо іграшка має інший колір, то вихователь допомагає дитині визначити його і відкладає.

Моя родина

Мета: усвідомлення єдності людей в родині, своєї ролі відносно старших і молодших членів родини; учить впізнавати та називати ролі членів родини, упізнавати близьких за світлинами.

Обладнання: світлини членів родини дітей; кола із написом «Моя родина».

Вихователь роздає дітям кола та показує різні світлини. Кожен малюк обирає з-поміж світлин зображення членів своєї родини та викладає на коло. Потім діти по черзі кажуть, із кого складаються їхні родини, та називають імена їхніх членів. Педагог допомагає навідними запитаннями.

Хто це? (*Моя матуся.*) Хто іще чекає на тебе вдома? (*Тато, бабуся, дідусь, сестричка тощо.*)

Збери мурашу

Мета: учити дітей складати ціле зображення з трьох частин; вправляти у називанні частин тіла мурахи (тулуб, голова, лапки); закріпити назву чорного кольору.

Обладнання: пазли «Збери мурашу» за кількістю дітей.

Педагог пояснює і показує на фланелеграфі, як викласти зображення мурахи. Потім вихователь роздає дітям набори пазлів і пропонує зібрати повне зображення. Діти виконують завдання під керівництвом вихователя.

З якої квітки метелик?

Мета: учити дітей рухатись відповідно до вказівок вихователя; розвивати просторову орієнтацію, спостережливість та зорову пам'ять; виховувати цікавість.

Обладнання: 4 квітки різного кольору і по 4 метелики для кожної дитини; музичний супровід.

Діти сидять півколом на килимі. Вихователь викладає 4 великі квітки різного кольору та роздає дітям метеликів тих самих кольорів, що й квітки. На прохання вихователя діти викладають на килимі метеликів біля відповідної за кольором квітки.

Гру повторюють 2–3 рази.

Збери жучка-сонечка

Мета: розвивати у дітей рухові навички; активізувати сприйняття; розвивати логічне мислення; виховувати інтерес до гри.

Обладнання: різнокольорові жучки-сонечка, розрізані навпіл (за кількістю дітей).

На килимі розкладені половинки різнокольорових сонечок. Інші половинки вихователь роздає дітям. Вони мають поєднати однакові за кольором половинки.

Гру повторюють 2–3 рази.

Прикрась метелика

Мета: вправляти дітей у вмінні співвідносити предмети за формою і величиною; розвивати дрібну моторику пальців рук; виховувати увагу, мислення.

Обладнання: метелики з фанери з геометричними прорізами на крилах у вигляді квадрата, трикутника, кола.

На столах перед дітьми лежать метелики, поруч в тарілочках — геометричні фігури. Вихователь пропонує знайти відповідну фігуру та прикрасити крильце метелика. Дитина називає, якою геометричною фігурою буде прикрашати та якого кольору та розміру та чи інша фігура.

Корисно—шкідливо

Мета: поглиблювати знання дітей про корисні та шкідливі звички; розвивати уважність та вміння слухати вихователя; виховувати бажання підтримувати традиції здорового способу життя.

Діти сидять на стільчиках або лаві. Вихователь називає певні дії з повсякденного життя. Діти мають плескати в долоні, якщо це корисно робити, або тупотіти ніжками, якщо ні.

Наприклад: вітатися при зустрічі; брати до рота і гризти предмети; виконувати ранкову зарядку; смоктати палець; доглядати за одягом і взуттям; дотримуватися режиму дня; обгризати нігті; казати неправду; ображати одне одного; ділитися іграшками; казати правду.

Вправа «Духмяні квіти»

Мета: відпрацювати з дітьми правильне мовленнєве дихання; продовжувати зміцнювати імунітет малюків.

Запропонувати дитині уявити, що вона перебуває на полі квітів, зриває одну квітку і нюхає її — вдих носиком. Видих через ротик із вимовлянням звука «А-а-а». Запропонувати малюкові «понюхати» 4–5 квіток.

Маленькі рибалки

Мета: розвивати в дітей координацію рухів; продовжувати формувати уявлення про властивості води; закріпити знання кольорів.

Обладнання: велика миска з водою; дрібні іграшки; сачки за кількістю дітей.

Діти за допомогою сачка виловлюють іграшки з води і називають їх. При цьому уточнюють їхні колір та розмір.

Зберемо намисто

Мета: учити дітей чергувати предмети за формою, знаходити однакові предмети серед подібних; розвивати увагу та спостережливість.

Обладнання: круглі та квадратні намистинки; стрічки для нанизування.

Вихователь показує намистинки, звертає увагу дітей на їхню форму, розповідає, як потрібно нанизувати, чергуючи між собою та промовляючи: «Кулька, кубик, кулька...». Діти виконують завдання самостійно. Якщо хтось нанизав однакові за формою намистинки, вихователь знімає їх і надає дитині індивідуальну допомогу.

Де чії дітки?

Мета: продовжувати вчити дітей добирати предмети за кольором; закріпити назви кольорів; розвивати увагу та зв'язне мовлення.

Обладнання: по дві великі та маленькі рибки двох кольорів.

На килимі викладені дві великі рибки-мами (різного кольору). Вихователь роздає дітям маленьких рибок теж двох кольорів. Малята мають покласти рибок біля їхніх мам (відповідно до кольору).

Наповни пляшку водою

Мета: закріпити знання дітей про воду; познайомити з властивостями води; розвивати спостережливість, допитливість, дрібну моторику пальців рук; закріпити поняття «порожній», «повний»; виховувати бережливе ставлення до води.

Обладнання: порожні пляшки з широким горлом; маленькі чашки (за кількістю дітей); відерця з водою.

Вихователь пропонує дітям наповнити пляшку водою. Щоб це зробити, потрібно взяти чашку, набрати в неї воду і вилити у пляшку. Діти самостійно виконують завдання. Гра вважається закінченою, коли пляшка стане повною.

Кулька

Мета: продовжувати вчити дітей правильно дихати носом; виробляти в дошкільнят правильне мовленнєве дихання.

Вихователь пропонує дітям надути щоки, як повітряні кульки, а потім повільно випускати повітря через губи, витягнуті вперед. Всі дії вихователь супроводжує показом.

Чарівний кошик

Мета: продовжувати закріплювати знання дітей про сезонні фрукти; розвивати дрібну моторику пальців рук, координацію рухів обох рук, увагу, цілеспрямованість; виховувати посидючість, самостійність, вміння доводити розпочату справу до кінця.

Обладнання: кошики з просвердленими отворами; пластикові фрукти; шнурки.

Вихователь пропонує дітям зібрати фрукти в кошики. Діти разом з вихователем підходять до столу, де лежать кошики із зображеннями фруктів. Вихователь акцентує увагу дітей, що це фрукти. Їх потрібно пришнурувати до кошика. Спочатку вихователь показує, як потрібно пришнурувати фрукт до кошика. Потім діти виконують завдання самостійно. Вихователь надає індивідуальну допомогу.

Кулька на гірці

Мета: учити дітей співвідносити предмети за кольором; закріпити назви основних кольорів; розвивати дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: дерев'яна гірка з кольоровими доріжками, кольорові кульки.

Вихователь показує дітям гірку з різнокольоровими доріжками та кульки такого самого кольору. Педагог пояснює, що кулька жовтого кольору може скотитись тільки по жовтій доріжці. А кулька червоного кольору може скотитись тільки по червоній доріжці. Своє пояснення вихователь супроводжує показом. Потім діти виконують завдання самостійно, називаючи кольори кульок та відповідних доріжок.

Де метелик?

Мета: продовжувати розвивати в дітей зорове сприйняття; учити орієнтуватися в просторі (в, на, над, під, біля); активізувати мовлення дітей.

Обладнання: паперовий метелик; штучна або справжня квітка.

Вихователь виконує різні дії з метеликом (садить її на квітку, під квітку, на листок, тримає над квіткою та ін.). У цей час педагог запитує: «Де метелик?» та контролює відповіді дітей. Потім пропонує погратися з метеликом одній дитині, активізуючи її мовлення запитаннями: «Де метелик?», «На що сів метелик?», «Під чим сидить метелик?», «Над чим літає метелик?»

Фрукти та ягоди

Мета: розширити знання дітей про фрукти та ягоди; удосконалювати навички розпізнавання ягід та фруктів; розвивати мовлення, мислення, увагу, дрібну моторику пальців рук; виховувати спостережливість.

Обладнання: два кошики; муляжі фруктів та ягід.

Вихователь пропонує дітям зробити подарунки для зайчика та їжачка: зібрати до кошків фрукти та ягоди, зайчику подарувати фрукти, а їжачкові — ягоди. Вихователь пропонує дітям розкласти фрукти та ягоди по різних кошиках. Діти по черзі обирають собі фрукт чи ягоду. Кожна дитина називає плід, його форму та колір і визначає, до якого кошика слід покласти цей плід. Вихователь стежить за відповідями. Гру продовжують, поки кошики не стануть повними.

Повітряні кульки

Мета: розвивати в дітей уміння розрізняти і називати основні кольори (червоний, жовтий, зелений, синій); закріплювати вміння розрізняти і називати величину фігури; учити порівнювати геометричні фігури за кольором і розміром, знаходячи ознаки подібності та відмінності, та відображати в мовленні; розвивати дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: кульки, різні за кольором і величиною; стрічки різної ширини.

Вихователь створює ігрову ситуацію: «Діти, до нас прийшла в гості лялька Марійка. Вона хоче пограти з вами. Марійка прийшла з чарівною коробочкою. Давайте подивимося, що в цій коробочці». Діти відкривають коробочку, дістають кульки. Вихователь проводить із ними дидактичну бесіду.

Подивіться, тут повітряні кульки! Які кульки за кольором? Які вони за розміром?

Діти розглядають кульки і називають колір, величину. Педагог просить дітей розкласти кульки за кольором, за розміром.

Вихователь продовжує гру: «Подивіться, Марійка принесла нам ще красиві стрічки». Діти розглядають стрічки, називають колір, ширину стрічок. Марійка пропонує дітям дібрати до кожної кульки стрічку за кольором і розміром. Потім лялька просить прив'язати стрічки до кульок. Наприкінці гри Марійка дякує дітям і дарує повітряні кульки.

Чарівна торбинка

Мета: учити дітей знаходити і правильно називати основні кольори; виховувати посидючість, цілеспрямованість; розвивати мовленнєву активність, увагу, дрібну моторику пальців рук; знайомити дітей з різними матеріалами (сипучими наповнювачами); закріпити знання геометричних фігур, назв овочів та фруктів.

Обладнання: торбинка; предмети (іграшки) з різних матеріалів.

Гляньте, дорогі малята,
Як торбинок тут багато!
Ви одну з них вибирайте,

Туди ручку зануряйте.
Що в торбинці, відгадайте
Та скоріше називайте!

Необхідно опустити руку в торбинку, намацати предмет і назвати його. Гру можна проводити в різних варіантах. Наприклад, спочатку можна покласти в торбинку один предмет, а потім, коли діти звикнуть до гри, вже кілька.

Знайди кульку

Мета: розвивати в дітей уміння знаходити предмет за його характерними ознаками; розвивати спостережливість, кмітливість; виховувати витривалість.

Обладнання: м'яч; вантажівка; песик; відерце; лялька.

Діти разом із вихователем розглядають предмети, які він дібрав до гри. При цьому педагог звертає увагу малюків на зовнішній вигляд предметів, їхню форму, колір, матеріали, з яких вони виготовлені, та призначення. Потім пропонує дітям відвернутися і у цей час швидко розкладає всі предмети по різних місцях та каже: «Наші іграшки розбіглися. Зараз будемо їх шукати. Спочатку я розповім, яку іграшку слід знайти першою. Послухайте. Потрібно знайти круглий гумовий предмет, який стрибає та котиться по підлозі і з яким ви любите гратись. Правильно, діти, — це м'яч. Сергійко, знайди м'яч!». За таким планом проводиться гра й з іншими предметами.

Мозаїка

Мета: учити дітей називати знайомі геометричні фігури; закріпити назви основних кольорів; виховувати уважність.

Обладнання: картки, на яких зображені три геометричні фігури різного кольору і форми (картки повинні відрізнятися розташуванням фігур і їхнім кольором).

Вихователь показує по черзі різні геометричні фігури. Дитина, на чий картці є показана фігура, бере і накладає її на свою картку так, щоб вона збіглася з намальованою.

Повітряні кульки

Мета: учити дітей розрізняти предмети, близькі за формою (круг і овал); розвивати вміння визначати величину предмета, добирати предмети за кольором, використовуючи прийом накладання фігури на контур відповідного кольору; розвивати увагу, мислення, мовлення.

Обладнання: смужка із силуетним зображенням повітряних кульок різної форми (коло, овал), різного кольору ниточками (по 9 силуетів на смужці); нитки різних кольорів (червона, синя, біла, зелена, чорна, оранжева, фіолетова, коричнева, жовта).

Перед дітьми лежать смужки із силуетними зображеннями повітряних кульок різної форми, а в тарілках — вирізані кольорові повітряні кульки такої самої форми, як на смужках. Вихователь пропонує дітям знайти для кожної кульки свій будиночок (свої пояснення супроводжує показом.) А щоб кулька не здулась, її потрібно зав'язати ниткою такого самого кольору, як і кулька. Діти виконують завдання за допомогою вихователя. Потім педагог просить дітей показати червону, жовту, синю кульку, уточнюючи, якої вона форми — овальної чи круглої.

Мозаїка

Мета: розвивати дрібну моторику пальців рук; навчати орієнтування на площині, уміння добирати кольори за вказівкою педагога.

Обладнання: набори пласкої та об'ємної мозаїки (за кількістю дітей).

Можливі кілька варіантів проведення гри. Можна запропонувати дітям слідом за дорослим викласти певне зображення, візерунок. А можна просто дати дітям можливість викласти будь-що за власним бажанням, розвиваючи творчість, уяву.

Можна запропонувати дітям картинку з малюнком, візерунком і попросити їх скласти такий самий малюнок або візерунок з мозаїки. Для більш розвинених дітей, які знають назви основних кольорів, можна запропонувати виконати малюнок, візерунок за усними інструкціями. Наприклад: «Поклади дві сині детальки, потім три зелені, потім одну червону».

Кольорове доміно

Мета: удосконалювати вміння дітей розрізняти і називати основні кольори.

Обладнання: штучні квіти різних кольорів (по дві на кожну дитину) на гумових браслетах.

Діти обирають по дві квітки різних кольорів. Педагог просить їх допомогти одне одному одягти браслети з квітами на зап'ясток або вище ліктя. При цьому діти мають назвати квітку та її забарвлення. Під музику або наспівування вони піднімають руки, милуються квітами. Потім вихователь пропонує їм повторювати за ним рухи (поплескати в долоні, піднявши руки над головою, покрутити зап'ятками, поплескати в долоні попереду і позаду себе тощо).

Походжаючи по кімнаті, пританцювуючи, наспівуючи, діти демонструють свої квіти і одночасно шукають тих, у кого квіти такого самого кольору. За сигналом, про який вихователь домовляється із дітьми заздалегідь, малята попарно беруться за руки так, щоб разом опинилися квіти однакового забарвлення (іноді для цього дітям доведеться перехрестити руки.)

Квітова галявина

Мета: розвивати в дітей дрібну моторику пальців рук; продовжувати вчити співвідносити кольори; розвивати окомір; закріпити назви кольорів (червоний, зелений, жовтий, синій, білий).

Обладнання: дощечки із зображеннями квітів з різьбою (серединка квітки); кришечки, які підходять до квіток за кольором.

Вихователь показує дітям дощечки із зображеннями квіток та роздає кольорові кришечки-серединки. Педагог пояснює, що до кожної квітки потрібно дібрати й накрутити серединку такого самого кольору. Спочатку вихователь показує, а потім діти продовжують роботу самостійно. Вихователь запитує у кожної дитини, де у неї на галявині червона квітка, жовта, синя та ін.

Весела гірка

Мета: учити дітей співвідносити предмети за кольором; закріпити назви основних кольорів; розвивати дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: дерев'яна гірка з кольоровими доріжками; кольорові кульки відповідно до кольору доріжки.

Вихователь показує дітям гірку з кольоровими доріжками та кульки таких самих кольорів. Пояснює дітям, що кулька жовтого кольору має скотитись тільки по жовтій доріжці, а кулька червоного — тільки по червоній доріжці. Своє пояснення вихователь супроводжує показом. Потім діти виконують завдання самостійно, називаючи кольори кульки і доріжки, по якій кулька котитиметься.

Що котиться?

Мета: учити дітей розрізняти форми предметів; сформувати уявлення про властивості форм.

Обладнання: ворітця; кулька; кубик; стрічка.

Вихователь ставить на стіл ворітця і пропонує двом дітям прокотити через них до стрічки два предмети: кубик та кульку. Потім діти обмінюються предметами. Поступово діти починають розуміти, що кулька котиться, а кубик — ні. Після цього дітям пропонується обрати з-поміж різних предметів той, який теж можна прокотити через ворітця. Ті, хто зрозумів залежність результату від форми предмета, вибирають м'ячик. Вихователь, закінчуючи гру, говорить: «М'ячик котиться, а деталь конструктора не котиться».

Добери за кольором

Мета: учити дітей групувати предмети за кольором, добирати різні предмети відповідного кольору та викладати їх на основу; закріпити назви основних кольорів; розвивати увагу, мислення.

Обладнання: картонні прямокутники різних кольорів (червоний, синій, зелений, жовтий, оранжевий, білий); набір силуетних зображень предметів (курча, ялинка, полуниця, морква, сніговик, дельфін).

Вихователь просить дітей покласти поруч із зображеннями предметів прямокутники відповідних кольорів.

Що намальовано на картинці? Якого кольору цей предмет? Поклади до нього прямокутник такого самого кольору.

Хто живе в лісі?

Мета: закріпити уявлення дітей про те, де живуть тварини (білочка — в дуплі, зайчик — під кущем, ведмедик — у барлозі тощо); учити добирати вкладки відповідно до форми вирізу; розвивати спостережливість, уяву.

Обладнання: на цупкому папері намальований ліс (на дереві вирізане дупло круглої форми, зі звороту приклеєно зображення білочки; під кущем прямокутний виріз — підклеєно зайчика; на іншому дереві квадратний виріз — підклеєно пташку; у траві трикутний виріз — підклеєно їжачка; у ведмежому барлозі овальний виріз — підклеєно ведмедя); набір відповідних до картинки вкладок — фрагментів, що вписуються у зміст малюнка.

Вихователь загадує загадки та показує зображення тварин. Діти відгадують загадку.

Між листям та гілками
По лісових доріжках

Біжить клубок з голками
На коротеньких ніжках.

Який їжак? (*Колючий, кругленький, маленький, працюючий.*) Як ми назвемо їжачка ласкаво? (*Їжачок.*) Потім вихователь просить когось із дітей прикріпити їжачка там, де він живе, і т. д.

Лото

Мета: учити дітей знаходити форми за зразком; розвивати увагу.

Обладнання: картки із зображеннями трьох геометричних фігур у різних комбінаціях (наприклад, на одній — коло, квадрат, трикутник; на іншій — коло, овал, квадрат; на третій — квадрат, прямокутник, трикутник та ін.); маленькі картки із зображеннями форм для накладання на великі картки.

У дітей великі картки, у педагога — маленькі. Педагог піднімає одну картку, наприклад квадрат, і запитує: «У кого така?» (*Форму не називає.*) Діти, в кого на картках є квадрат, піднімають руки, і вихователь роздає їм маленькі картки: «Молодці! У мене квадрат і у вас квадрати!» Діти накладають маленькі картки на відповідні зображення. В подальшому дітям можна давати по дві, а потім по три картки.

Склади ціле

Мета: вправляти дітей у визначенні частин тіла птахів; сформуванню знання про птахів; вправляти в умінні складати з частин ціле зображення птаха, розвивати увагу, дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: розрізані картинки із зображеннями птахів (ворона, голуб, горобець).

Вихователь пропонує розглянути картинки із зображеннями птахів, розрізані на три частини. Разом з вихователем діти визначають окремі частини тіла птахів. Спочатку вихователь складає птаха, супроводжуючи свої дії показом на фланелеграфі. Потім діти самостійно складають і називають пташку, яка зображена на картинці.

Виклади за величиною

Мета: учити дітей будувати серіаційний ряд, орієнтуючись на контур об'єкта; закріпити уявлення про розміри та кольори як основні ознаки предметів.

Обладнання: смужки картону з контурними зображеннями птахів (ворона, голуб, горобець); у кожній дитини в тарілці зображення цих об'єктів.

Вихователь звертає увагу дітей на картинки, що на тарілці. На прохання вихователя діти знаходять та називають найбільшого птаха, потім найменшого, середнього. Вихователь пропонує знайти контур великого птаха на картоні і покласти на нього свого птаха. Діти викладають птахів, створюючи таким чином серіаційний ряд від найбільшого до найменшого. Вихователь надає допомогу дітям, яким складно впоратися з поставленим завданням.

Один—багато

Мета: формувати в дітей уявлення про множину предметів; активізувати в мовленні дітей слова «один», «багато»; розвивати увагу, логічне мислення.

Обладнання: одне гніздечко; площинні зображення пташенят.

Вихователь запрошує дітей подивитися, яке гніздечко звила пташка. Потім розповідає, що в гніздечку з яєць з'явилися її дитинчата — пташенята.

Педагог ставить запитання: «Скільки гніздечок звила пташка?» (*Одне.*) Вихователь садить у гніздо одне пташеня: «Скільки пташенят з'явилося у гніздечку?» (*Одне.*) Вихователь додає інших пташенят: «А тепер скільки стало пташенят?» (*Багато.*) «Чого більше — гніздечок чи пташенят?» (*Пташенят.*)

Де літає птах?

Мета: вправляти дітей в орієнтуванні у просторі; навчати визначати місце розташування пташки, користуючись прийменниками (над, під, перед, під); збагачувати мовленнєвий запас; розвивати уважність, спостережливість.

Обладнання: іграшкові пташки голуб, ворона, горобець.

Вихователь показує дітям знайомих пташок та пропонує визначити їхнє місце розташування. Де кружляє ворона? Де заховався горобчик?

Де сидить голуб? Вихователь звертає увагу, щоб діти у своїх відповідях використовували словосполучення, прийменники.

Що зайве?

Мета: розвивати в дітей логічне мислення, пам'ять; виховувати посидючість, наполегливість; систематизувати знання про птахів та тварин, городину та садовину; формувати вміння узагальнювати, групувати предмети за певною ознакою, добирати до них узагальнювальне слово (свійські тварини, дикі тварини, птахи, комахи, фрукти, овочі, ягоди).

Обладнання: по дві картки із зображеннями тварин, птахів, комах, фруктів, овочів та ягід.

Вихователь кладе перед дітьми по три картки (з яких два зображення належать до однієї категорії), ставить запитання.

Розгляньте малюнки. Кого (що) на них зображено?

Хто (що), на твою думку, тут зайвий? Чому?

Знайди за кольором

Мета: поглибити знання дітей про овочі та фрукти; учити визначати їхні характерні ознаки, форму, колір; розвивати сенсорні здібності, мовлення, пам'ять, увагу; виховувати спостережливість, активність у грі.

Вихователь пропонує дітям дібрати пару: знайти овоч та фрукт, однакові за кольором (наприклад: жовтий лимон та жовтий помідор). Діти збирають парні картки, називають овочі та фрукти, їхній колір та місце зростання.

Склади пірамідку

Мета: закріпити вміння дітей орієнтуватися на площині; вправляти у складанні пірамідки за зразком та з пам'яті; розвивати зорову увагу та пам'ять, окомір, дрібну моторику пальців рук; виховувати бажання доводити справу до кінця.

Обладнання: картки зі зразками пірамідок; картонні смужки, що відповідають за кольорами та довжиною різним кільцям пірамідки.

Діти раннього віку можуть виконувати завдання шляхом накладання або за зразком. Гру закінчує той, хто збере кілька пірамідок (кількість обговорюється). У грі беруть участь 2–4 дитини.

Хто швидше вдягнеться?

Мета: закріплювати в дітей уміння самостійно одягатися; виховувати самостійність, координацію рухів, дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: ляльки, одяг для них.

Діти разом із вихователем облаштовують роздягальню для ляльки. Наповнюють шафку сезонним одягом. Такі ігри сприяють не лише закріпленню правил одягання, а й вихованню бережливого ставлення до особистих речей і предметів спільного користування. Діти навчаються допомагати одне одному, бути акуратними й охайними, опановують культуру поведінки в роздягальні.

Склади ціле з частин

Мета: учити збирати ціле зображення з двох частин; закріпити назви овочів та фруктів; розвивати образне та логічне мислення, увагу, зорове сприйняття; виховувати уважність, старанність, активність у грі.

Обладнання: картки із зображеннями різних предметів, розрізані на дві частини.

Вихователь пропонує дітям знайти схожі частини зображення і з'єднати розрізані на дві частини картинки. Грати діти можуть як індивідуально, так і парами і підгрупою.

Хто де живе?

Мета: формувати в дітей уявлення про живу природу та її мешканців, а також про місця утримання свійських тварин; учити дітей упізнавати та відрізняти житла свійських тварин і птахів; збагатити мовлення новими словами (будка, хлів, курник, хата); розвивати пам'ять, мислення, увагу, уяву; виховувати любов до природи, пізнавальну активність.

Обладнання: картинки-пазли із зображеннями свійських тварин, птахів та їхніх будинків.

Вихователь створює ігрову ситуацію: «Малята, сьогодні до нас в гості прийшло дуже багато звірят та птахів. Усі вони живуть у селі в бабусі на подвір'ї, але переплутали свої будиночки. Давайте ми їм допоможемо повернутися до своїх домівок».

Діти разом із вихователем проходять до столу, де лежать картки із зображеннями свійських птахів і тварин, а на іншому столі лежать картки з відповідними зображеннями будиночків.

Кожна дитина обирає собі картку із зображенням тварини або свійського птаха й називає їхнє житло. Наприклад: «Півник живе в курнику». Потім підходить до столика з картками, на яких зображені житла, та шукає будиночок для півника.

Якщо дитина не може сказати, як називається житло тварини або птаха, вихователь допомагає. Педагог звертає увагу, щоб діти в своєму мовленні використовували прості речення.

Допоможи знайти маму

Мета: вправляти дітей у співвіднесенні дорослої тварини і її дитинчати, у правильному називанні дитинчат свійських тварин (кішка — кошеня, собака — цуценя, коза — козеня, корова — теля, курка — курча та ін.); розвивати логічне мислення, пізнавальну активність.

Обладнання: картки із зображеннями дорослих тварин; картки із зображеннями їхніх дитинчат.

Вихователь створює ігрову ситуацію: «У кожної мами свої діти. Як називають дитинчат кішки, собаки, корови, кози? Подивіться, малята, до нас в гості завітали мами-тварини. У них такі неслухняні дітки, що загубилися, і тепер мами їх не можуть знайти. Давайте допоможемо матусям відшукати своїх діток».

Діти підходять до столика, де лежать картки із дорослими тваринами, та беруть собі по одній картці, потім називають дитинчат цієї тварини та шукають картку на іншому столику.

Вихователь звертає увагу, щоб діти відповідали простими реченнями, наприклад: «Це мама-кішка, у неї кошеня».

Відгадай і покажи

Мета: розвивати вміння дітей наслідувати голоси свійських тварин; закріплювати знання про них; виховувати бажання піклуватися про тварин.

Обладнання: ширма, іграшкові свійські тварини та птахи.

Діти сидять на лаві або килимі. На столі стоять іграшкові тварини та птахи. Вихователь вмикає по черзі аудіозапис із голосом якої-небудь тварини або птаха.

Діти спочатку відгадують, кому належить цей голос, потім наслідують його спочатку тихо, а потім голосно. Після цього вихователь забирає іграшку зі столика.

Гру повторюють, поки не закінчаться іграшки на столі.

Якого свійського птаха не стало?

Мета: учити дітей упізнати і називати птахів; розвивати зорову пам'ять, уважність; виховувати старанність.

Обладнання: картки із зображеннями птахів; набірне полотно.

Вихователь пропонує дітям поглянути на набірне полотно, назвати всіх пташок і заплющити очі. Потім педагог ховає одну пташку, а діти мають відгадати, кого сховав вихователь.

На землі, по воді, у небі

Мета: продовжувати вчити дітей групувати транспортні засоби за способом їхнього пересування (по воді, по землі, у небі); учити відповідати на запитання простими реченнями.

Обладнання: фланелеграф; предметні картинки (літак, повітряна куля, корабель, човен, автобус, легкова машина); картинки із зображеннями моря, хмаринок, дороги.

Вихователь показує дітям фланелеграф, на якому лежать картинки: вгорі — хмари; посередині — море; внизу — дорога. У кожній дитини в тарілці лежать картинки із зображеннями різних транспортних засобів.

Вихователь бере картинку літака і запитує у дітей: «Це що?» (*Літак.*) Де він рухається? (*У небі.*) Де на фланелеграфі небо? (*Відповіді дітей.*) Вихователь кладе літак біля хмаринки.

Так само педагог ставить дітям запитання щодо інших транспортних засобів. Потім вихователь просить дітей самостійно розподілити транспортні засоби за місцем їхнього пересування. Діти виконують завдання самостійно.

Що зайве?

Мета: закріпити знання дітей про різні види транспорту та його значення в житті людини; продовжувати розширювати знання дітей про те, який буває транспорт (пасажирський, вантажний, спеціального призначення); формувати вміння виділяти ознаку, за якою згруповано транспорт; розвивати зорову увагу, мислення, пам'ять, мовлення.

Обладнання: іграшкові машинки.

Вихователь виставляє на стіл транспорт спеціального призначення: пожежну машину, «швидку допомогу», поліцейську машину, а також легковий автомобіль та просить дітей назвати ці машини і для чого вони потрібні людям. Поміркувати і сказати, яка машина зайва. Потім вихователь виставляє групу з інших машин.

Знайди машину спеціального призначення

Мета: продовжувати закріплювати знання дітей про машини спеціального призначення (пожежна, поліцейська, «швидка допомога»); збагачувати мовлення дітей словами — назвами транспортних засобів; розвивати мислення, увагу, спостережливість; виховувати активність, пізнавальний інтерес.

Обладнання: картки із зображеннями машин спеціального призначення та картки з іншими видами машин.

Вихователь показує дітям картки з різними машинами. Дитина повинна знайти машину спеціального призначення. Назвати транспорт та його призначення і для чого цю машину використовують.

Машина яка?

Мета: продовжувати уточнювати та закріплювати словник дітей; вправляти дітей у вживанні раніше набутих слів.

Обладнання: іграшкові машинки.

Вихователь показує дітям машинку і ставить запитання.

- Пожежна машина яка? (*Червона, велика, гучна.*)
- Поліцейська машина яка? (*Блакитна, легкова.*)

- «Швидка допомога» яка? (*Біла, стрімка.*)
- Легковий автомобіль який? (*Маленький, гарний.*)
- Вантажний автомобіль який? (*Великий, важкий.*)
- Якщо дітям складно відповісти, вихователь допомагає.

Чарівний кошик

Мета: учити дітей за словесною вказівкою вихователя знаходити заданий фрукт з набору фруктів; розвивати уявлення про поняття «один», «багато»; розвивати дрібну моторику пальців рук.

Обладнання: кошик та набір фруктів для кожної дитини.

Діти сідають за столи, де лежать кошики з прорізними кишеньками та набори фруктів на тарілках. Вихователь пропонує дітям скласти фрукти в кошик. Але спочатку пропонує послухати загадку про фрукти та відгадати їх. І тільки потім знайти цей фрукт на тарілочки та покласти його до кошика.

Соковите, червоненьке,
Круглобоке, солоденьке. (*Яблуко.*)

Чи то жовта, чи то синя
Соковита господиня.
Чи то сонце, чи то злива —
Пригостить нас влітку... (*слива*).

На смак чудова, жовта, медова,
Їсть її малий Павлуша.
Здогадались, що це? (*Груша.*)

Сам жовтенький, соковитий,
Достигає серед літа.
Він у джемі, у варенні
І солодкий, і приємний. (*Абрикос.*)

На кущику зростає,
Сестер багато має.
Червона, соковита
І сонечком налита. (*Полуниця.*)

Чий голос?

Мета: розвивати в дітей уміння наслідувати голоси свійських тварин; закріплювати знання про них; виховувати бажання піклуватися про тварин.

Обладнання: ширма; набір іграшкових свійських тварин та птахів; аудіозапис з голосами свійських тварин та птахів.

Вихователь стає за ширмою та вмикає аудіозапис голосів тварин. Діти мають відгадати тварину, після чого вихователь показує її, а діти відтворюють її голос спочатку тихо, а потім голосно.

Вихователь прагне до того, щоб діти правильно і чітко називали свійську тварину чи птаха. Якщо хто-небудь не може відповісти, вихователь або батьки підказують.

РУХЛИВІ ІГРИ

Мій дзвінкий веселий м'яч

Мета: учити дітей підстрибувати на двох ногах, уважно слухати текст і наздоганяти м'яч тільки тоді, коли будуть сказані останні слова.

Обладнання: м'яч.

Діти стоять з одного боку майданчика, біля них вихователь з м'ячем. Він показує, як легко і високо підстрибує м'яч, якщо його відбивати рукою, супроводжуючи дії словами:

Мій дзвінкий веселий м'яч,
Ти куди пустивсь навскач?

Поки вихователь промовляє слова, діти підстрибують на двох ногах. Після промовлення віршованих рядків педагог кидає м'яч в інший бік майданчика, а діти біжать навздогін.

Гру повторюють 2–3 рази.

Літаки

Мета: учити дітей бігати в різних напрямках, не заважаючи одне одному; привчати їх бути уважними і виконувати дії за поданим сигналом.

Вихователь пропонує дітям приготуватися до «польоту», показавши попередньо, як треба «заводити двигун» і як «літати». Потім педагог каже: «Приготуватися до польоту! Завести мотори!». Діти роблять обертальні рухи руками перед грудьми і вимовляють: «Тр-р-р!». Після сигналу вихователя: «Полетіли!» — діти розводять руки в сторони (як крила у літака) і розбігаються. За сигналом вихователя: «Літаки, на посадку!» — діти сідають на лаву.

Гру повторюють 2–3 рази.

Потяг

Мета: учити дітей рухатись у колоні по одному, прискорювати і сповільнювати рух, робити зупинки за поданим сигналом; привчати дітей знаходити своє місце в колоні, не штовхати одне одного, бути уважними.

Діти стають в колону по одному (не тримаючись один за одного). Перший — «локомотив», решта — «вагони». Вихователь дає сигнал, і «потяг» починає рухатися вперед спочатку повільно, потім швидше і врешті діти переходять на біг. Після слів вихователя «Поїзд прибуває на станцію!» діти поступово уповільнюють рух — «потяг» зупиняється. Вихователь пропонує всім вийти з вагонів, погуляти, зібрати квіти, ягоди на уявній галявинці. За сигналом діти знову збираються в колону, і потяг рушає далі.

Гру повторюють 2–3 рази.

Горобчики і кіт

Мета: учити дітей м'яко зістрибувати, згинаючи ноги в колінах, бігати, не чіпаючи одне одного, швидко тікати, знаходити своє місце; привчати дітей бути обережними, займаючи місце, не штовхатися.

Обладнання: шапочки горобчиків за кількістю дітей і одна шапочка котика.

Діти-«горобці» сидять у своїх «гніздечках» (у колах, позначених на землі або намальованих на асфальті) з одного боку майданчика. З іншого боку майданчика — «кіт». Як тільки «кіт» задрімає, «горобці» вилітають на дорогу, перелітають з місця на місце, шукають крихти, зернятка (діти присідають, стукають пальцями по колінах, ніби дзьобають). Але ось прокидається «кіт», нявчить і біжить за «горобчиками», які відлітають у свої «гнізда». Спочатку роль «кота» виконує вихователь, а потім хтось із дітей.

Гру повторюють 2–3 рази.

Кудлатий пес

Мета: учити дітей рухатися відповідно до тексту, швидко змінювати напрямок руху, бігати, уникаючи перешкоди і не штовхаючись.

Матеріал: шапочка песика.

Діти стають з одного боку майданчика. Одна дитина стає з протилежного боку — «песик». Діти тихенько підходять до нього, а вихователь в цей час вимовляє:

Песик ось лежить кудлатий,
Заховавши ніс у лапи.
Тихо, смирно він лежить:

Чи дрімає, чи то спить.
Підійдемо розбудити —
Буде песик щось робити?

Діти наближаються до «песика». Як тільки вихователь закінчує читання вірша, «песик» підхоплюється і голосно гавкає. Діти розбігаються, а «песик» намагається зловити когось із них. Коли всі діти втечуть, «песик» повертається на своє місце.

Гру повторюють 2–3 рази.

До нас прилетіли метелики

Мета: учити дітей діяти за вказівкою вихователя; розвивати орієнтування в просторі.

Обладнання: обручі різного кольору, султанчики-метелики.

Діти-«метелики» стоять на краю майданчика. По всій площі майданчика лежать обручі різного кольору — «квітки». На слова вихователя: «Метелики в садок полетіли» діти розводять руки в сторони, імітують рухи крилами і бігають по всьому майданчику, обминаючи одне одного. Коли педагог каже: «На квіточку біленьку (червоненьку, синеньку тощо) сідають всі тихенько», діти мають присісти біля обруча названого кольору.

За сигналом вихователя «У-у-у!», що означає завивання вітру, «метелики» тікають із «садочка» на край майданчика.

Бульбашка

Мета: учити дітей діяти за вказівкою вихователя, добре ставитись одне до одного.

Всі діти тримаються за руки, утворюючи коло, і промовляють:

Бульбашко, роздувайся,
В небо піднімайся!

Засяй кольорово
І не лусни раптові!

Одночасно розширюють коло, тримаючись за руки, поки вихователь не скаже: «Бульбашка луснула!». Тоді діти присідають і кажуть: «Лусь!» Потім усі рухаються до центру, промовляючи: «Ш-ш-ш!».

Бджілка

Мета: удосконалювати у дітей вміння підлізати під шнуром, бігати у різних напрямках; розвивати спритність та орієнтування в просторі.

Обладнання: обручі; шнур; султанчики-бджілки; штучні квіти.

Діти-«бджілки» сидять у двох-трьох «вуликах» (в обручах). Перед «вуликами» на висоті 50–40 см натягнутий шнур. Навколо майданчика розкладені квіти.

Вихователь промовляє:

Бджілки в поле захотіли,
Знялися й полетіли.

Чути пісеньку таку:
«Джу-джу-джу, джу-джу-джу!»

«Бджілки» вилітають із «вуликів», підлізають під шнуром і з гудінням «літають» майданчиком. Вихователь каже: «На квіточки бджілки сідають, мед духмяний збирають». Діти підходять до квіточок і присідають.

Вихователь продовжує:

Бджілки наші все літають,
З квіточок нектар збирають.

Діти бігають, присідають. Гру повторюють 4–5 разів.

Поспішайте всі до мене!

Мета: удосконалювати вміння дітей виконувати рух за сигналом і бігати в заданому напрямку; виховувати увагу; учити орієнтуватися в просторі.

Діти сидять на лаві за 8–10 м від вихователя. Педагог читає вірш:

Як же гарно дзвоник грає,
Нас до гри усіх скликає.

На стільцях ви не сидіть,
А до мене всі біжіть!

На слова «А до мене всі біжіть!» діти біжать, а вихователь зустрічає їх із простягнутими руками і каже:

Всі прибігли? Молодці!
Знов займіть свої стільці!

Діти повертаються на свої місця. Вихователь переходить на інший бік майданчика. Гру повторюють 4–5 разів.

Спіймай комара

Мета: удосконалювати вміння дітей стрибати на обох ногах; виховувати увагу, спостережливість; розвивати спритність.

Обладнання: прутик завдовжки 1–1,5 м, до якого прив'язаний на шнурку (завдовжки 1 м) картонний «комар».

Діти стоять у колі обличчям до його центру на відстані розведених у сторони рук. Вихователь стає в центрі кола, тримає прутик і промовляє віршовані рядки:

Комар пронизливо пищить,
Ані на мить не замовчить.

Ніс тонкий, як голка, має,
Дуже боляче кусає.

Вихователь піднімає комара над головою дітей і обводить прутик по колу. Коли комар опиється над дітьми, вони підстрибують, намагаючись спіймати його. Виграє той, хто торкнувся комара. Він/вона каже: «Я спіймав(ла)!».

Гру повторюють доти, поки комара спіймають кілька дітей (6–8).

Прокоти м'яч у ворітця

Мета: розвивати рухові навички цілеспрямованої діяльності, моторику та координацію рухів, просторове уявлення, точність та плавність рухів.

Обладнання: кубики (ворітця); м'ячики різного розміру (маленький, середній, великий).

Вихователь будує ворітця з кубиків та пропонує дітям прокотити в них м'яч, щоб не збити кубики. Спочатку маленький м'яч, потім середній і останнім — великий. Якщо дитина прокочує м'яч неправильно, вихователь виправляє помилку: «Цей м'ячик неслухняний, він котиться в інший бік. А цей м'ячик слухняний, він прокотився у ворітця і нічого не зламав».

Доженіть мене

Мета: розвивати в дітей уміння виконувати рухи за сигналом вихователя, рухатися, не штовхаючись; вправляти в бігу.

Діти сидять на стільцях з одного боку майданчику. «Доженіть мене!» — пропонує вихователь і біжить до протилежного боку майданчика. Діти біжать за вихователем, намагаючись його зловити. Потім вихователь каже: «Доженіть мене!» і біжить у протилежний бік. Діти знову його наздоганяють. Після двох разів діти сідають на стільчики і відпочивають. Вихователь слідкує, щоб діти бігли тільки за сигналом, не штовхаючись.

Гру повторюють 2–3 рази.

Я — мишенятко

Мета: продовжувати розвивати в дітей уміння виконувати рухи за сигналом вихователя; розвивати рухову активність, увагу; виховувати доброзичливість.

Обладнання: дуги; шапочки мишенят.

Вихователь виставляє тунель з дуг. Дітям одягає шапочки мишенят і пропонує уявити себе мишенятами: показати, як вони бігають по тунелю та ховаються у нірку. Діти довільно рухаються майданчиком, імітуючи рухи мишенят, по черзі залазять у тунель і вилазять з іншого боку.

Знайди свій колір

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу; розвивати спритність і вміння діяти за сигналом.

Обладнання: прапорці чотирьох кольорів (червоний, синій, жовтий, зелений).

Вихователь роздає дітям прапорці. Діти з одноколірними прапорцями групуються біля прапорця такого самого кольору, який стоїть на підставці. На слова вихователя «Ідіть гуляти!» діти розходяться майданчиком. Після слів вихователя «Знайди свій колір!» вони швидко біжать до прапорця певного кольору і стають у коло. Після кількох повторень гри педагог пропонує дітям під час ходьби зупинитися, заплющити очі, а тим часом переставляє прапорці з одного кутка майданчика в інший.

Знайди свій будиночок

Мета: продовжувати розвивати уважність дітей; удосконалювати вміння виконувати рухи за сигналом вихователя; продовжувати вчити орієнтуватися у просторі.

Обладнання: стільчики за кількістю дітей; аудіозапис звуків дощу.

Уздовж майданчика встановлюються стільчики, на які сідають малята. Вихователь відходить убік і каже: «Діточки гуляють на лузі». Діти підводяться зі своїх місць і ходять по всьому майданчику. Потім вихователь дає команду: «Доц пішов» та вмикає аудіозапис. Діти одразу ж, почувши сигнал, тікають до свого «будиночка» — до стільчиків — і сідають на місця.

Наступного разу вихователь ускладнює завдання і каже: «Зайченята на городі», «Конячки у полі», «Ведмежата у лісі», «Лисички на прогулянці». Діти мають імітувати рухи тварин, яких називає вихователь.

Гру проводять 3–4 рази.

Квочка та курчата

Мета: удосконалювати в дітей уміння підлізати під шнуром; виховувати увагу та сміливість.

Обладнання: шнур, шапочки курчат (за кількістю дітей), курочка та кіт.

Вихователь зображує квочку, діти — курчат. Вони стоять перед шнуром, натягнутим на висоті 60 см. Окремо сидить «кіт» (помічник вихователя). Вихователь читає віршовані рядки, а діти разом із ним виконують ігрові дії.

Вийшла курочка гуляти
І травички подзьобати.

А з нею малятка —
Маленькі курчатка.

(Усі «курчата» з «квочкою» підлазять під шнуром і підходять до «кота».)

А в дворі, біля воріт,
Спав на лаві кіт-воркіт,

Очі витріщивши: «Няв!»,
Доганять курчаток став.

«Курчата», почувши «Няв!», біжать у «курник» (інший куток майданчика). «Кіт» женеться за «курчатами».

«Квочка», розвівши руки («крила») в сторони, вигукує: «Геть, коте-розбишако! Не віддам тобі курчаток!»

Рекомендації до гри: під час підлізання під шнуром не можна торкатися підлоги руками. Поступово висоту шнура над підлогою зменшують до 40–50 см. Коли «курчата» повертаються додому, слід підняти шнур вище, щоб діти не зачепилися за нього.

Гру повторюють 2–3 рази.

Влуч у коло

Мета: удосконалювати вміння дітей метати торбинки з піском (каштани, шишки) у ціль; розвивати окомір і координацію рухів.

Обладнання: обруч діаметром 40–60 см; шишки або каштани; торбинки з піском на кожному дитині.

Вихователь звертається до дітей.

Нумо в коло всі ставайте
І торбинки піднімайте.

Діти разом із педагогом утворюють коло, в центрі якого на відстані 2–2,5 м покладено обруч діаметром 40–60 см. Вихователь роздає по черзі кожній дитині торбинку з піском (шишку, каштан). За сигналом вихователя всі діти кидають торбинки в коло, намагаючись влучити в обруч. Вихователь відзначає дитину, торбинка якої впала найближче до обруча. Потім діти збирають торбинки і кидають їх іншою рукою. Вихователь знову відзначає дітей, які влучно виконали кидок.

Рекомендації до гри: перед початком гри вихователь має показати, як кидати торбинки в ціль. Відстань до цілі поступово збільшують.

Веселі гуси

Мета: учити ходити по прямій; виховувати увагу; розвивати вміння орієнтуватися у просторі, діяти за сигналом вихователя.

Обладнання: шапочки гусенят; хустинка; канат.

Діти-«гусенята» стоять у шерензі з одного боку майданчика, серед них — «бабуся» (помічник вихователя). Посередині майданчика орієнтирами позначений «рівчак».

Вихователь читає віршовані рядки, діти виконують ігрові дії.

Жили у бабусі
Сірі й білі гуси.

(Діти промовляють: «Га-га-га!». На слова: «Ідїть, гуси, від бабусі!» діти йдуть до «рівчака», промовляючи: «Га-га-га!».)

Мили гуси лапки
У воді канавки.
Довго вони милися
Та туди й спустилися.

(Діти-«гуси» присідають навпочіпки і вдають, що миють свої «лапки», промовляючи: «Га-га-га!».)

— Ой! — кричить бабуся,—
Ой, пропали гуси!
Ой, пропали, ой, пропали
Сірі й білі гуси!

(Ці слова промовляє помічник вихователя — «бабуся».)

Виходили гуси,
Кланялись бабусі.

Діти підходять до «бабусі» і роблять глибокий уклїн, промовляючи «Га-га-га!». «Бабуся» радо зустрічає дітей і танцює разом із ними. Гру повторюють 2–3 рази.

Рекомендації до гри: після кожного разу робити «рівчак» можна у різних куточках майданчика.

Діти в лісі

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу; виховувати увагу; розвивати спритність. Діти сидять на лаві з одного боку майданчика. Вихователь промовляє віршовані рядки:

Ми сьогодні в ліс підемо,
Там грибочків наберемо,
В кошик їх покладемо
Та й додому підемо! (Діти розходяться і роблять відповідні рухи.)
Швидко кошики беріть,
На свої місця біжіть! (Діти біжать до лави і сідають.)

Рекомендації до гри: можна давати дітям різні завдання: «Квіточок там наберемо» або «Ягід там ми наберемо».

Прокоти м'яч

Мета: учити дітей прокочувати м'яч у потрібному напрямку.

Обладнання: м'яч.

Діти сідають на підлогу, утворюючи коло; вихователька з м'ячем стоїть у центрі. Вона котить м'яч кожній дитині по черзі. Діти ловлять м'яч і котять його назад.

Вказівки до проведення: коли діти добре ознайомляться із грою, в центрі може стати дитина. Сидячи на підлозі, малюки тримають ноги нарізно або схрестивши перед собою.

Жабки та чапля

Мета: удосконалювати навички дітей у стрибках та бігу; виховувати увагу, кмітливість, вміння швидко діяти за сигналом.

Обладнання: мотузка.

В одному кутку майданчика накреслене «гніздо чаплі». Вихователь призначає одного з гравців «чаплею», решта дітей — «жабки», які стоять або стрибають «у болоті» (ділянка майданчика, позначена натягнутою мотузкою). Коли всі гравці розмістилися на відведених для них ділянках майданчика, вихователь промовляє: «Чапля!» Високо піднімаючи ноги, «чапля» прямує до «болота», переступає через мотузку й ловить «жабок», які, рятуючись від «чаплі», вистрибують із «болота» у будь-який спосіб. «Чапля» може ловити тільки тих «жабок», які не вистригнули з «болота». Спійманих «чапля» веде до себе у «гніздо», де вони перебувають, поки не зміниться «чапля». Нову «чаплю» обирають, коли буде спіймано 2–3 «жабки».

М'яч-квач

Мета: удосконалювати вміння дітей кидати та ловити м'яч; розвивати спритність та окомір.

Обладнання: м'яч.

Діти стають у коло. У центрі — ведучий з м'ячем. Діти під музику ходять по колу, тримаючись за руки, вправо, потім — уліво. Коли музика раптово замовкне — діти швидко розбігаються по майданчику, а ведучий кидає в когось м'ячем. В кого влучить, той заходить всередину кола і стає квачем.

Примітка: кидати м'яч можна лише під ноги, тикати врізнобіч.

Підкинь м'яч вище

Мета: удосконалювати вміння підкидати м'яч угору та ловити його обома руками; розвивати спритність.

Обладнання: м'яч.

Діти беруть м'ячі, підкидають обома руками вгору і намагаються спіймати їх. Якщо дитина не спіймала м'яч, вона піднімає його з землі й знову підкидає вгору.

Вказівки до гри: під час гри треба стежити, щоб діти ловили м'яч, не притискаючи його до грудей. Використовують м'ячі діаметром 12–15 см.

Пташки в гніздечку

Мета: учити дітей ходити і бігати врозтіч, не наштовхуючись одне на одного; привчати швидко діяти за сигналом вихователя; заохочувати допомагати одне одному.

Діти сидять на стільчиках, розставлених в кутках кімнати. Це — «гніздечка». За сигналом ведучого всі «пташки» вилітають на середину кімнати, розбігаються в різні боки, присідають, розшукуючи корм, знову літають, розмахуючи руками-крилами. За сигналом «Пташки, в гніздечка!» діти повертаються на свої місця.

Вказівки до проведення: вихователь стежить за тим, щоб діти-«пташки» діяли за сигналом: летіли від «гніздечка» якнайдалі й поверталися тільки до свого. Для «гніздечок» можна використати великі обручі, покладені на підлогу. Це можуть бути і кола, накреслені на землі, в яких діти присідають навпочіпки. Вихователь навчає дітей бути уважними під час бігу. Діти привчаються поступатися місцем тим, хто біжить назустріч, щоб не зіштовхнутися; акуратно вистрибувати з «гніздечок» (обручів), контролювати власні рухи, враховуючи загальний темп гри.

Миші та кіт

Мета: привчати дітей легко бігати на носках, не наштовхуючись одне на одного; навчати вміння орієнтуватися в просторі, змінювати рухи за сигналом вихователя.

Діти сидять на лавах чи стільчиках. Це — «миші в нірках». На протилежному боці кімнати чи майданчика сидить «кіт». Він засинає (заплющує очі), а «миші» розбігаються по всій кімнаті. Але коли «кіт» прокидається, потягується, нявчить і виходить на полювання, «миші» швидко тікають і ховаються по «нірках» (займають свої місця). Спійманих «мишей» «кіт» веде до себе. Коли всі сховаються, «кіт» ще раз проходить кімнатою, потім повертається на своє місце і знову засинає.

Вказівки до проведення: «миші» можуть вибігати з нірок тільки тоді, коли «кіт» заплющить очі й засне, а повертатися до нірок, — коли він прокинеться і занявчить. Вихователь стежить, щоб усі діти вибігали і розбігалися якнайдалі від своїх місць.

Нірками, крім стільців, можуть слугувати дуги для підлізання. Коли миші повертаються назад, вони можуть просто забігти за свій стільчик чи дугу і сховатися, присівши за ними.

Дітки маленькі ходять тихенько

Мета: привчити дітей ходити тихо, навшпиньках.

Діти йдуть зграйкою разом з вихователем в одному напрямку. Раптом вихователь каже: «А тепер побачимо, хто з вас уміє ходити тихо-тихо, навшпиньках» і показує ходьбу на носках.

Діти стають на носочки і прагнуть пройти якомога тихіше. Вони продовжують йти в тому напрямку, в якому йшли раніше. Потім вихователь непомітно відходить у бік і каже: «А тепер усі біжіть до мене!». Діти біжать до вихователя.

Вказівки до проведення: деякі діти під час ходьби на носках неприродно пригинають голову, втягуючи її в плечі. Їм здається, що вони в цьому випадку тихіше йдуть. Потрібно стежити за цим, вказувати на помилки і виправляти їх. Ходьба на носках корисна для фізичного розвитку дитини, оскільки зміцнює стопу. Проте не слід втомлювати дітей надмірно тривалим виконанням цієї вправи. Гру повторюють 3–4 рази.

Зайчики та лисичка

Мета: учити дітей виконувати ігрові рухи за змістом вірша; закріплювати вміння імітувати поведки тварин, бігати врозтіч та присідати; виховувати уважність.

Діти-«зайчики» сидять на стільчиках. Остеронь від них — «лисичка». Вихователь співає:

Сірі зайчики сидять, довгі вушка в них стирчать.
Ось такі вушка, малі сірі вушка.

Діти слухають і, приклавши долоні до вушок, показують, які довгі вушка у зайчиків. Вихователь співає або промовляє слова:

Бігають зайчата, гарні стрибунята.
Ось такі зайчата, гарні стрибунята!

«Зайчики» вільно бігають по кімнаті. Під кінець куплета присідають. Вихователь співає:

В лісі лис ганяє, стрибунят шукає.
Тікайте, зайчата, гарні стрибунята!

«Зайчики» тікають, «лисичка» біжить за ними. Той, кого вона спіймає, стає наступною «лисичкою». Гру повторюють 3–4 рази.

Коніки

Мета: привчати дітей рухатися одне за одним, узгоджувати рухи, не підштовхувати того, хто попереду, навіть якщо він рухається не дуже швидко.

Дітей об'єднують у пари: одна дитина — «коник», друга — «кучер». «Кучер» запрягає «коника» (надягає віжки), і вони біжать одне за одним з одного боку майданчика на інший і назад. Потім за пропозицією вихователя діти міняються ролями, і гра триває.

Вказівки до проведення: спочатку вихователь допомагає дітям надягати віжки і безпосередньо бере участь у грі в ролі «кучера». Доцільно спочатку дібрати в пари приблизно однакових за рівнем рухової підготовки дітей. Замість віжок можуть бути використані кольорові мотузки або скакалки.

У міру того, як діти навчаться «запрягати коника» й злагоджено рухатися майданчиком, можна запропонувати влаштувати перегони для кількох пар не тільки на майданчику, а й на прилеглій доріжці.

Знайди свій будиночок

Мета: учити дітей швидко орієнтуватися у просторі; удосконалювати вміння ходити та бігати врозтіч; розвивати спритність; виховувати увагу.

Вихователь об'єднує дітей у дві групи. Одна сідає на лаві з одного боку майданчика, друга — з протилежного.

Після слів вихователя: «Діти по майданчику гуляють, ходять бігають, стрибають», діти виконують зазначені дії. За якийсь час вихователь каже: «Гей, не зівайте, як почуєте гудок — тікайте» і дає сигнал: «У-у-у!». Діти поспішають на свої місця.

Методичні поради: під час гри дітям нагадують, щоб вони не наштовхувалися одне на одного.

Вихователь грає разом із дітьми. Слід вчасно дати сигнал для відпочинку.

Покатай мяч

Мета: вчити дітей прокочувати мяч в потрібному напрямку.

Обладнання: м'яч.

Діти присідають, утворюючи коло, вихователь з м'ячем стоїть у центрі. Педагог котить мяч по черзі кожній дитині. Діти ловлять мяч і відштовхують його назад вихователю.

Каруселі

Мета: удосконалювати в дітей навички ходьби та бігу; розвивати ритмічність рухів і спритність.

Посередині майданчика вихователь кладе на землю зв'язаний у вигляді кола шнур. Це — «карусель». Діти граються, ходять, бігають, підстрибують, танцюють. На сигнал вихователя: «На каруселі!» діти піднімають шнур із землі та починають ритмічно ходити по колу, промовляючи:

Карусель спочатку тихо
Завертілась нам на втіху.

Потім все пішло кругом —
І бігом, бігом, бігом!

Після слів: «Бігом, бігом, бігом!» діти починають бігти. Коли вихователь дасть сигнал «Кругом!», вони на ходу швидко беруть шнур іншою рукою і біжать у протилежний бік.

Тихше, тихше, не спішіть,
Каруселі зупиніть!

Раз-два, раз-два,
Вже закінчилася гра!

Рух «каруселі» поступово уповільнюється, а після останніх слів діти зупиняються. Вони разом кладуть шнур на землю і розбігаються майданчиком. Гру повторюють.

Гуси

Мета: удосконалювати в дітей навички ходьби та бігу по прямій; розвивати увагу, пам'ять.

З одного боку майданчика накреслена межа — це «хата господині» (вихователя). На протилежному боці за межею — «пасовисько». Діти — «гуси», вихователь — «господиня». «Господиня» відпускає «гусей» на «пасовисько», приказуючи: «Гиля-гиля, гуси, в поле!» (*За межу.*) Потім вона повертається до «хати». За деякий час «господиня» кличе «гусей»:

Гуси, гуси, гусенята! (*Почувши голос «господині», «гуси» відповідають: «Га-га-га!».*)
Їсти хочете? (*Так, так, так!*)
Тоді летіть до хати!

«Гуси», розправивши крила (піднімають руки в сторони), повертаються до «хати». Гру повторюють.

По рівненькій доріжці

Мета: розвивати в дітей уміння рухатися ритмічно, узгоджувати рухи зі словами, знаходити обумовлене місце; вправляти в ходьбі, стрибках, присіданнях, бігу.

Діти сидять на лаві, вихователь пропонує їм піти погуляти. Вони встають з місця, групуються або шикуються в колону. Вихователь каже:

«Рівненькою доріжкою
Крокують наші ніжки.
(*Діти рухаються вперед.*)
Раз-два, трах-бабах,
По камінцях, по камінцях.

(Стрибають на двох ногах, злегка просуваючись вперед.)

Бух у ямку! Стриб із ямки!

(Присідають, підводяться у стрибку.)

Після 2–3 повторень рухів вихователь промовляє: «Рівенькою доріжкою втомилась наша ніжка, ось наш дім — ми живемо в ній». Діти сідають на лаву.

Як літають пташки?

Мета: учити дітей зістрибувати з невисоких предметів і бігати врозтіч; виховувати увагу, кмітливість.

Обладнання: маски пташок; дощечки заввишки 5×10 см.

Діти стоять по ігровому майданчику на дощечках. Вихователь промовляє:

Ясно сонце світить,
Розцвітають квіти...

Пташки в поле захотіли,
Піднялися й полетіли.

Діти зістрибують з дощечок і бігають, розмахуючи руками, наче крилами, присідають, дзьобають зернятка (стукають пальчиками по підлозі.) Вихователь промовляє: «Дощик пішов! Пташки в гніздечка полетіли!». Діти біжать на свої місця. Гру повторюють 2–3 рази.

Пташки і пташенята

Мета: розвивати у дітей вміння виконувати рухи за сигналом вихователя, запам'ятовувати своє місце; вправляти в бігу в різних напрямках, не зачіпаючи один одного.

На асфальті креслять кілька кіл. Вихователь об'єднує дітей у 3–4 групи (по три особи), кожна група має своє коло — «гніздо». Діти зображують пташенят. У кожній групі є «пташка-матуся». На слова вихователя «Полетіли!» «пташенята» вилітають з «гнізда». Літають, змахуючи руками, як крилами. «Пташки-матусі» відлітають за їжею. На слова вихователя «Додому!» «пташки-матусі» повертаються і кличуть «пташенят» додому. У гнізді «пташенята» присідають і «пташка-матуся» годує їх уявними черв'ячками.

Гру повторюють 3–4 рази. Після кожної гри роль «пташки-матусі» передають іншій дитині.

Горобці-стрибунці

Мета: удосконалювати в дітей навички стрибків; розвивати увагу; викликати почуття радості від спільних дій.

Частина дітей — «горобці-стрибунці» — стоять у «гніздечку» (намальованому колі діаметром 2 м), решта дітей сидить по краю майданчика. Вихователь співає:

Чом, горобчики, зажурились?
Чом, сіренькі, засмутились?

Горобчики диб-диб-диб,
Сіренькі стриб-стриб-стриб.

Діти-«горобчики» стрибають на двох ногах. На слова вихователя:

Горобчики, не журіться,
Пострибайте, покрутіться!

Горобчики диб-диб-диб,
Сіренькі стриб-стриб-стриб —

«горобчики» знову стрибають. Після закінчення другого куплету «горобчики» переступають межі свого «гніздечка» і йдуть у напрямку до дітей. Діти, перед якими вони зупиняються, йдуть до «гніздечка», а «горобчики» сідають на їхні місця.

Воронята

Мета: удосконалювати в дітей навички бігу; розвивати увагу; викликати почуття радості від спільних дій.

Обладнання: крейда; іграшковий песик.

Вихователь показує, де намальовані крейдою «гніздечка» (кола за кількістю дітей), в яких живуть «воронята». Діти присідають у колах, педагог промовляє:

Воронята у гніздечку сидять,
Воронята уже міцно сплять.

А прокинуться вони на зорі,
Будуть гучно каркати у дворі.

Відповідно до тексту діти-«воронята» виконують рухи. На останніх словах вони прокидаються, промовляють: «Кар-кар-кар!» і розбігаються врозтіч. Вихователь супроводжує їхні дії словами:

Воронята полетіли:
«Кар-кар-кар!»,
На доріжку приземлились:
«Кар-кар-кар!».
Вийшла тітка на доріжку,
Воронятам сипле крихти.

Воронята підлетіли,
Все дощенту попоїли.
Стукали дзьобами:
«Тук-тук-тук!».
Махали крилами:
«Шух-шух-шух!».

Діти-«воронята» присідають і стукають пальчиками об підлогу, примовляючи: «Тук-тук-тук!». Потім піднімаються і махають руками, наче крилами, приказуючи: «Шух-шух-шух!». Вихователь бере іграшкового песика і каже:

Тузик у дворі гуляв,
За порядком наглядав,

Вороняток налякав:
«Гав-гав-гав!»

Вихователь наздоганяє «воронят», а вони тікають у свої гніздечка. Гра повторюється 2–3 рази.

Жабенята

Мета: удосконалювати вміння дітей стрибати на обох ногах, просуваючись вперед; виховувати увагу; розвивати спритність.

Діти стоять у колі. На середину кола ставлять «жабку» і двох «жабенят». Вихователь промовляє:

Скаче жабка по моріжку,
Витягнувши довгі ніжки.

(Дитина, яка зображує жабку, стрибає по колу на обох ногах, зупиняється і закінчує віршований рядок: «Ква-ква-ква!».)

А за жабкою — малята,
Зелененькі жабенята.

(Двоє дітей, які зображують жабенят, стрибають за «жабкою» по колу, потім зупиняються і промовляють: «Ква-ква-ква!».)

Усі діти промовляють: «Ква-ква-ква!». Вихователь називає «жабенят», які своєчасно почали стрибати і правильно проказували визначені їм слова. Гру повторюють, вибирають нових «жабку» і «жабенят».

Вказівки до гри: «жабка» і «жабенята» починають стрибати тільки після слів «Ква-ква-ква!». Перед початком гри показати дітям, як стрибати на обох ногах із просуванням уперед.

Каруселі

Мета: удосконалювати в дітей навички ходьби та бігу; розвивати ритмічність рухів і спритність.

Обладнання: шнур.

Посередині майданчика вихователь кладе на землю зв'язаний у вигляді кола шнур. Це — «каруселі». Діти граються, ходять, бігають, підстрибують, танцюють. За сигналом вихователя: «На каруселі!», діти піднімають шнур із землі та починають ритмічно ходити по колу, промовляючи:

Карусель спочатку тихо
Закрутилась нам на втіху.

Потім все пішло кругом —
І бігом, бігом, бігом!

(Діти починають бігти. Коли вихователь дасть команду «Кругом!», вони на ходу швидко беруть шнур іншою рукою і біжать у протилежний бік.)

Тихше, тихше, не спішіть,
Каруселі зупиніть!

Раз-два, раз-два,
Вже закінчилася гра!

Рух «каруселі» поступово уповільнюється, а після останніх слів діти зупиняються. Вони разом кладуть шнур на землю і розбігаються майданчиком. Гра повторюється 2–3 рази.

Знайди іграшку

Мета: навчати дітей називати місце розташування предметів; розвивати увагу, пам'ять.

Обладнання: іграшки.

На столі вихователя лежать кілька іграшок. Діти запам'ятовують, які іграшки є на столі, а потім заплющують очі. Вихователь у цей час бере одну іграшку зі столу і ховає її. Діти розплющують очі й шукають зниклу іграшку. Дитина, яка знайшла іграшку, бере її до рук і називає місце її розташування (наприклад: лялька під столом; лялька біля лави).

Добіжи до ляльки — одягни панамку

Мета: учити дітей діяти за сигналом; привчати їх орієнтуватися в просторі, розвивати спритність.

Діти стоять біля кошика з панамками. Вихователь стоїть на другому кінці майданчика і тримає ляльку Тетянку. Вихователь каже: «Діти, принесіть нашій ляльці панамку і одягніть її». За сигналом діти по черзі беруть панамки і біжать до вихователя. Вихователь і лялька лагідно зустрічають їх (лялька дякує дітям) і повертаються разом до кошика. Діти складають панамки назад в кошик.

Під час гри вихователь стежить, щоб діти допомагали одне одному. Гру повторюють 2–3 рази.

Кішки-мишки

Мета: учити дітей бігати в різних напрямках, не наптовхуючись одне на одного; виховувати увагу та вміння виконувати рухи за сигналом.

Обладнання: іграшковий котик.

Діти сидять на лавах або стільчиках. Це — «миші в нірках». Із протилежного боку кімнати чи майданчика сидить «кіт». Він засинає (заплющує очі), а «миші» розбігаються по всій кімнаті. У цей час вихователь читає віршовані рядки.

Ох і любить спати на сонці
Котик наш муркотик,
Цілий день він на віконці
Гріє свій животик.

Та як мишка зашкребоче,
Котик вже пильнує,
Не заплющить доти очі,
Поки не вполює.

«Кіт» прокидається, промовляє «Няв-няв!» і виходить на полювання. «Миші» швидко тікають і ховаються по «нірках» (займають свої місця). Спійманих «мишей» «кіт» веде до себе. Коли всі сховаються, «кіт» ще раз проходить кімнатою, повертається на своє місце і знову засинає.

Вказівки до проведення: нірками, крім стільців, можуть слугувати дуги для підлізання. Коли миші повертаються назад, вони можуть просто забігти за свій стільчик чи дугу і сховатися, присівши за ними.

Курочка з курчатами

Мета: удосконалювати в дітей уміння підлізати під шнуром; виховувати увагу та сміливість.

Обладнання: шнур, наголівники «курчата», «курочка» та «кіт».

Вихователь зображує курочку, діти — курчат. Вони стоять перед шнуром, натягнутим на висоті 60 см. Окремо сидить «кіт» (помічник вихователя). Педагог читає віршовані рядки.

Вийшла курочка гуляти
І травички подзьобати.

За нею малятка,
Маленькі курчатка.

(Усі «курчата» з «квочкою» підлізають під шнуром.)

А в дворі, біля воріт,
Спав на лаві кіт-воркіт.

Очі витріщивши: «Няв!»,
Доганять курчаток став.

«Курчата», почувши «Няв!», біжать у «курник» (інший куток майданчика). «Кіт» женеться за «курчатами». «Квочка» промовляє, витягнувши «крила» (руки) в сторони: «Геть, коте-розбишако! Не віддам тобі курчаток!»

Рекомендації до гри: «курчатка» тікають, коли почують «Няв!»; під час підлізання під шнуром не можна торкатися підлоги руками.

Поступово висоту шнура над підлогою зменшують до 40–50 см. Коли «курчата» повертаються додому, слід підняти шнур вище, щоб діти не зачепилися за нього. Гру повторюють 2–3 рази.

Де сховалися тваринки?

Мета: учити дітей орієнтуватися в просторі; діяти за сигналом вихователя; виховувати спостережливість, витримку.

Обладнання: іграшкові курочка, півник, качка, котик, собачка; брязкальце чи бубон.

Діти сидять на лаві із заплющеними очима. Вихователь ховає іграшкових тваринок. За звуковим сигналом (брязкальце чи бубон) діти шукають іграшки. Поки діти шукають тваринок, педагог промовляє:

Хто знайшов звірят, той вмить
Хай до мене підбіжить!

Після того як діти знайдуть іграшки, вони приносять їх вихователю та розповідають, де заховалась іграшка: у пісочниці, під лавою, на гірці, у павільйоні та ін.

Горобчики та автомобіль

Мета: учити дітей бігати в різних напрямках, не наштовхуючись одне на одного.

Обладнання: наголівники «горобчики»; іграшкове кермо.

Діти-«горобчики» сідають на стільчики — «гніздечка».

Вихователь промовляє віршовані рядки.

Ось горобчики літають,
Швидко крильцями махають.
(Діти бігають по всьому майданчику.)
Політали-політали,
На доріжку посідали.
(Діти присідають.)
Швидко мчить автомобіль:
Бі-бі-бі, бі-бі-бі!
Відлітайте до гніздечок:
Бі-бі-бі, бі-бі-бі!

За сигналом «Бі-бі-бі, бі-бі-бі!» (або «Автомобіль!») «горобчики» повертаються у свої «гніздечка».

Рекомендації до гри: гру можна ускладнити — діти «вилітають» не з одного «гнізда», а з кількох.

Світлофор

Мета: учити дітей ходити та бігати парами; виховувати увагу та витримку.

Обладнання: шнур; кольорові прапорці.

Діти стоять у колоні парами, тримаючи одне одного за руки. Вільними руками тримаються за шнур, кінці якого зв'язані (одна дитина тримається за шнур правою рукою, інша — лівою). Вихователь стоїть з протилежного боку майданчика і тримає в руці три кольорові прапорці. Вихователь читає римовані рядки:

У трамвай скоріш сідаймо,
Вільні всі місця займаймо.
Тут стільці підряд стоять,
Пасажири вже сидять. (Вихователь піднімає червоний прапорець.)

Світлофор червоним світить...

(Діти: «Все! Проїзд тепер закритий!». Зупиняються.)

Жовтий колір — остоорога...

(Діти: «Стій! Не вільна ще дорога!» Стоять на місці.)

Ось зелений вже горить... (Діти: «І трамвай поїхав вмиль!»)

Діти йдуть або біжать — «трамвай рушає».

Доїдь до прапорця

Мета: удосконалювати в дітей навички ходьби та бігу; учити орієнтуватися в просторі, виховувати увагу.

Обладнання: прапорці зеленого та синього кольору; стрічки таких самих кольорів; іграшкові автомобільні керма.

Кожній дитині на руці зав'язують стрічку (у половини групи — зеленого кольору, у решти — синього).

Вихователь стає з одного боку майданчика і тримає в одній руці синій, а в другій — зелений прапорець. Вихователь читає римовані рядки:

Прапорці в руках тримаємо,
З ними зараз ми пограємо!

У колони ви ставайте,
Прапорці всі піднімайте!

Діти з прапорцями синього кольору стають у колону навпроти синього прапорця, діти із зеленими прапорцями — навпроти зеленого.

Вихователь каже: «А тепер біжіть, гуляйте!». Діти ходять майданчиком з кермом в руках, імітуючи їзду по дорозі, або бігають. Вихователь у цей час переходить на другий бік майданчика і каже:

Всім, увага! Поспішайте!
Прапорці свої шукайте!

Вихователь піднімає руки з прапорцями в сторони, діти біжать до прапорців свого кольору. Коли всі діти стануть у колону, вихователь пропонує підняти прапорці вгору і помахати ними. Гру повторюють 2–3 рази.

Рекомендації до гри: після кількох повторень гри прапорці можна перекладати з однієї руки в іншу, для того щоб діти були уважнішими, збиралися праворуч або ліворуч.

Транспорт

Мета: удосконалювати в дітей навички ходьби та бігу в різних напрямках; виховувати увагу та вміння розрізняти види транспорту.

Матеріал: іграшковий транспорт (автомобіль, потяг, літак, корабель); чотири картонні фігурки автомобіля, потягу, корабля і літака.

Діти стоять перед лінією, накресленою на землі з одного боку майданчика (*шнуром, покладеним на підлогу в залі*). Кожний із них тримає в руках іграшкові автомобіль, потяг, літак або корабель (*за вибором*). Вихователь стоїть обличчям до дітей, тримаючи чотири картонні фігурки автомобіля, потягу, корабля і літака. Піднімає одну з них. Діти, у яких такий самий транспорт, як у вихователя, бігають майданчиком («літаки гудуть», «автомобілі сигналять» тощо). Коли вихователь опускає фігурку, діти зупиняються. За командою «Повертаймося!» діти повертаються на свої місця. Коли вихователь піднімає всі фігурки, тоді всі транспортні засоби рухаються одночасно.

Потяг

Мета: учити дітей ходити та бігати в колоні по одному, прискорювати й уповільнювати рухи, робити зупинки за сигналом; привчати дітей знаходити своє місце в колоні, не штовхати товаришів, бути уважними.

Діти стають у колону по одному, не тримаючись одне за одного. Перша дитина — «потяг», решта — «вагони».

Вихователь читає вірш:

Прибуває потяг наш
Яскравий, величенький.
Він вагони повезе
Блакитні, новенькі.

Вихователь дає гудок, і «потяг» починає рухатись уперед, спочатку повільно, потім все швидше і швидше.

Потяг наш, потяг наш
Вже біжить ладненько.
І зупиниться умить:
«Виходьте швиденько!»

Потяг зупиняється, вихователь пропонує дітям вийти погуляти, «зібрати квіти, ягоди» на уявній галявині. За сигналом діти знову збираються в колону — і «потяг» починає рухатись.

Рекомендації до гри: спочатку діти шикуються в колону в будь-якому порядку, а наприкінці гри вони вже запам'ятовують своє місце в колоні — знаходять свій «вагон».

Влуч у коло

Мета: удосконалювати в дітей уміння метати торбинки з піском у ціль; розвивати окомір і координацію рухів.

Обладнання: різнокольорові мішечки з піском вагою 50 г; обруч діаметром 40–60 см.

Вихователь читає віршовані рядки.

Нумо в коло всі ставайте
І торбинки піднімайте.

Потім педагог шикують дітей у коло, в центрі якого на відстані 2–2,5 м покладено обруч діаметром 40–60 см. На відстані 1,5–2 м намальовано більше коло, на межі якого покладено в різних місцях різнокольорові мішечки з піском вагою 50 г. Вихователь викликає на межу стільки дітей, скільки покладено мішечків. На слова вихователя «Приготуватися!» діти нахиляються і піднімають мішечки. За сигналом вихователя всі діти, які стоять на межі кола, кидають мішечки в маленьке коло, намагаючись влучити в обруч. Вихователь відзначає дитину, мішечок якої впав найближче до обруча. Потім діти збирають мішечки і кидають їх другою рукою. Вихователь знову відзначає дітей, які виконали влучний кидок.

Рекомендації до гри: перед початком гри вихователеві слід показати, як кидати торбинки в ціль. Відстань від цілі поступово збільшується. На майданчику можна кидати каштани, шишки.

Знайди свій будиночок

Мета: удосконалювати в дітей уміння ходити та бігати у різних напрямках; виховувати увагу; учти швидко орієнтуватися у просторі.

Вихователь об'єднує дітей у дві підгрупи. Одну садить на лаві або стільцях з одного боку майданчика, другу — з протилежного.

Вихователь читає віршовані рядки.

Я будиночок будую,
Стіни рівні в нім мурую.
Дах трикутний, ще й віконце,
Щоб туди дивилось сонце!
Я щодня іду, гуляю,
Ходжу, бігаю, стрибаю.

*(Діти розходяться врзнобіч,
ходять і бігають за бажанням.)*
Вечір нічку вже веде.
Хто будинок свій знайде?

Діти поспішають на свої місця (до «будиночка») і сідають на свої стільчики.

Рекомендації до гри: під час гри вихователь нагадує дітям, щоб вони не наштовхувались одне на одного.

Діти в лісі

Мета: удосконалювати навички ходьби та бігу; виховувати увагу; розвивати спритність.

Діти сидять на стільчиках (лаві), поставлених з одного боку залу (майданчика). На слова вихователя:

Ми сьогодні в ліс підемо,
Там грибочків наберемо,
В кошик їх покладемо,
І додому підемо! — діти розходяться і роблять відповідні рухи.

На слова:

Швидко кошики беріть,
На свої місця біжіть! — діти біжать до своїх стільців (лави) і сідають.

Рекомендації до гри: вихователеві слід назвати дітей, які жодного разу не помилилися й швидко знаходили свої місця. Залежно від сезону можна давати різні завдання: «Квіточок ми наберемо» або «Ягід там ми наберемо» та ін.

Гуси-гусенята

Мета: учити дітей ходити по прямій; виховувати увагу; розвивати вміння орієнтуватися у просторі.

Обладнання: канат, щоб позначити рівчак; наголівники «гусенята» та хустинка для «бабусі».

Діти-«гусенята» стоять у шерензі з одного боку майданчика, серед них — «бабуся» (помічник вихователя). Посередині кімнати канатом позначений «рівчак».

Жили у бабусі
Сірі й білі гуси. (Діти промовляють: «Га-га-га!»)
Пішли гуси від бабусі (Діти йдуть до «рівчака».)
Мили гуси лапки
У воді канавки.
Довго вони милися
Та туди й спустилися.
(Діти-«гуси» присідають навпочіпки і вдають, що мють свої «лапки».)
«Ой! — кричить бабуся, —
Ой, пропали гуси!
Ой, пропали, ой, пропали
Сірі й білі гуси!»
Виходили гуси,
Кланялись бабусі.

Діти підходять до «бабусі» і роблять глибокий уклін, промовляючи «Га-га-га!». «Бабуся» радо зустрічає дітей і танцює разом із ними.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
Навчальне навантаження на дитину влітку в групі раннього віку від 2 до 3 років	4
ЧЕРВЕНЬ	
Тиждень 1	6
Інтегровані заняття	9
Літературні твори	11
Тиждень 2	13
Інтегровані заняття	16
Літературні твори	19
Тиждень 3	21
Інтегровані заняття	24
Літературні твори	30
Тиждень 4	30
Інтегровані заняття	33
Літературні твори	37
ЛИПЕНЬ	
Тиждень 1	41
Інтегровані заняття	44
Літературні твори	48
Тиждень 2	49
Інтегровані заняття	52
Літературні твори	55
Тиждень 3	57
Інтегровані заняття	60
Літературні твори	64
Тиждень 4	67
Інтегровані заняття	70
Літературні твори	74
СЕРПЕНЬ	
Тиждень 1	76
Інтегровані заняття	79
Літературні твори	82
Тиждень 2	84
Інтегровані заняття	87
Літературні твори	91
Тиждень 3	96
Інтегровані заняття	99
Літературні твори	103
Тиждень 4	105
Адаптаційні інтегровані заняття за участю батьків	109
Літературні твори	116
ІГРИ ДЛЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ	
Дидактичні ігри	118
Рухливі ігри	128

Посібник пропонує інтегрований перспективно-календарний план, укладений за принципом блочно-тематичної організації освітнього процесу. Він дає педагогу можливість не тільки системно дотримуватись програмових вимог у наданні якісної освіти, а й вирішувати завдання цілісного розвитку дітей раннього віку. Дана інтегрована система роботи включає діяльнісний підхід в роботі з дітьми раннього віку через пошуково-експериментальну діяльність, інноваційні технології: на засадах інтеграції, що сприяє скороченню організованих форм навчальної діяльності.

Видання допоможе педагогам:

- Спланувати ефективну роботу за освітніми лініями
- Сприяти особистісному, мовленнєвому, соціальному, творчому та фізичному розвитку малюків
- Навчати дітей основ самообслуговування та культурної поведінки
- Виховувати самоповагу та повагу до оточуючих, бажання допомагати дорослим, уміння цінити працю

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА
УСІ КНИГИ ТУТ!
📄 ranok.com.ua
✉ e-ranok.com.ua
✉ pochta@ranok.com.ua
☎ (057) 727-70-90

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК